

**NATIONAL CONFERENCE  
ON THE IMPLEMENTATION OF  
THE COUNCIL OF EUROPE  
LANDSCAPE CONVENTION  
IN ARMENIA**

**LANDSCAPE CONVENTION FOR KIDS**

**LANDSCAPE EDUCATION ACTIVITIES FOR PRIMARY SCHOOLS:  
PEDAGOGICAL BOOKLET**

**CONFÉRENCE NATIONALE  
SUR LA MISE EN ŒUVRE  
DE LA CONVENTION DU CONSEIL  
DE L'EUROPE SUR LE PAYSAGE  
EN ARMÉNIE**

**UNE CONVENTION SUR LE PAYSAGE POUR LES ENFANTS  
ACTIVITÉS D'ÉDUCATION AU PAYSAGE POUR L'ÉCOLE PRIMAIRE :  
LIVRET PÉDAGOGIQUE**



European spatial planning  
and landscape Series, No. 126

Série Aménagement du territoire et paysage,  
n° 126

Yerevan, Armenia,  
8-10 June 2022

Erevan, Arménie,  
8-10 juin 2022

## Proceedings / Actes

*National Conference  
on the implementation of  
the Council of Europe  
Landscape Convention  
in Armenia  
Landscape Convention for kids –  
Landscape Education Activities for Primary Schools:  
Pedagogical Booklet*

*Conférence nationale  
sur la mise en œuvre  
de la Convention du Conseil  
de l'Europe sur le paysage  
en Arménie  
Une Convention sur le paysage pour les enfants –  
Activités d'éducation au paysage pour l'école primaire :  
Livret Pédagogique*

Council of Europe/  
Conseil de l'Europe

Council of Europe Publishing,  
Council of Europe Landscape Convention  
European Spatial Planning and Landscape Series,  
2022, No. 126

Publication produced by  
the Secretariat of the Council of Europe,  
within the framework of the Work Programme  
of the Council of Europe Landscape Convention.  
Statements are presented in the language used.

The opinions expressed in this publication are  
the responsibility of the authors and do not necessarily  
reflect the official policy of the Council of Europe.  
The photos without copyright details have been  
donated by the authors of the statements.

The reproduction of extracts (up to 500 words) is  
authorised, except for commercial purposes as long  
as the integrity of the text is preserved, the excerpt is  
not used out of context, does not provide incomplete  
information or does not otherwise mislead the reader  
as to the nature, scope or content of the text. The  
source text must always be acknowledged as follows  
"© Council of Europe, year of the publication". All other  
requests concerning the reproduction/translation of  
all or part of the document, should be addressed to  
the Directorate of Communications, Council of Europe  
(F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int).

All other correspondence concerning this document  
should be addressed to the Secretariat of the Council  
of Europe Landscape Convention, Council of Europe,  
F-67075 Strasbourg Cedex, France.

This publication has not been copy-edited  
by the DPDP Editorial Unit

Photo credits:

Photo 1: Hrazdan, Armenia © Shutterstock

Photo 2: Khor Virap monastery, Armenia © Shutterstock

Cover and layout: Documents and Publications  
Production Division (DPDP), Council of Europe

Editorial director: Maguelonne Déjeant-Pons  
with the cooperation of Eva Nagy  
[www.coe.int/EuropeanLandscapeConvention](http://www.coe.int/EuropeanLandscapeConvention)  
© Council of Europe, 2022  
F-67075 Strasbourg Cedex

Publications du Conseil de l'Europe,  
Convention du Conseil de l'Europe sur le paysage  
Série Aménagement du territoire européen et paysage,  
2022, n° 126

Publication réalisée par  
le Secrétariat du Conseil de l'Europe  
dans le cadre du Programme de travail  
de la Convention du Conseil de l'Europe sur le paysage.

Les interventions sont présentées dans la langue  
utilisée. Les vues exprimées dans cette publication  
sont de la responsabilité des auteurs et ne reflètent pas  
nécessairement la ligne officielle du Conseil de l'Europe.  
Les photos sans la mention de copyright ont été  
gracieusement données par les auteurs  
des interventions.

La reproduction d'extraits (jusqu'à 500 mots) est  
autorisée, sauf à des fins commerciales, tant que  
l'intégrité du texte est préservée, que l'extrait n'est  
pas utilisé hors contexte, ne donne pas d'informations  
incomplètes ou n'induit pas le lecteur en erreur quant à  
la nature, à la portée et au contenu de ce texte. Le texte  
source doit toujours être cité comme suit : « © Conseil  
de l'Europe, année de publication ». Pour toute autre  
demande relative à la reproduction ou à la traduction de  
tout ou partie de ce document, veuillez vous adresser  
à la Direction de la communication, Conseil de l'Europe  
(F-67075 Strasbourg Cedex), ou à publishing@coe.int.

Toute autre correspondance relative à ce document doit  
être adressée au Secrétariat de la Convention du Conseil  
de l'Europe sur le paysage, Conseil de l'Europe,  
F-67075 Strasbourg Cedex, France.

Cette publication n'a pas fait l'objet  
d'une relecture de l'Unité éditoriale de la DPDP.

Crédits photos :

Photo 1 : Hrazdan, Arménie © Shutterstock

Photo 2 : Monastère de Khor Virap, Arménie ©  
Shutterstock

Couverture et mise en page :  
Division de la production des documents  
et des publications (DPDP), Conseil de l'Europe

Directrice éditoriale : Maguelonne Déjeant-Pons  
avec la coopération de Eva Nagy  
[www.coe.int/ConventionEuropeenedupaysage](http://www.coe.int/ConventionEuropeenedupaysage)  
© Conseil de l'Europe, 2022  
F-67075 Strasbourg Cedex



## Contents/Table des matières

### OPENING SESSION

#### SESSION D'OUVERTURE

##### Welcome speeches/Discours de bienvenue

*Moderator:* Mrs Nune PETROSYAN, Deputy Chair of the Urban Development Committee, Republic of Armenia

Mr Armen GHULARYAN, Chairman of the Urban Development Committee, Republic of Armenia

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention

Mr Yeghiazar VARDANYAN, Rector of the Armenian National University of Architecture and Construction, Republic of Armenia

### SESSION 1. LANDSCAPE POLICIES IN ARMENIA

#### SESSION 1. POLITIQUES DU PAYSAGE EN ARMÉNIE

##### **Landscape Convention implementation in Urban planning in Republic of Armenia**

Mrs Nune PETROSYAN, Deputy Chair of the Urban Development Committee, Republic of Armenia

##### **Landscape component in the architectural heritage of the Armenian Plateau and Conservation issues**

Mr Hovhannes SANAMYAN, Associate Professor at the Department of Historical Monument Protection, Ministry of Education, Science, Culture and Sport, Republic of Armenia

##### **Cultural landscapes as a part of environment, their protection and rehabilitation**

Mrs Emma HARUTYUNYAN, Professor, Head of the Chair of Theory and History Architecture Reconstruction and Restauration of Heritage, University of Architecture and Construction, Republic of Armenia

##### **Landscape in Republic of Armenia educational modules - natural urbanised landscapes**

Mr Ashot KANAYAN, Professor, Department of Urban planning, Republic of Armenia

##### **Landscape planning methodology and experience**

Mr Ashot KHOYETSYAN, Professor, Advisor, Ministry of Territorial Administration of Infrastructure, Republic of Armenia

##### **Landscape component in urban legislation and Spatial planning documentation**

Mr Martun GRIGORYAN, Advisor to the Architecture and Urban Development Department of the Urban Development Committee, Landscape issues during the development of spatial planning documents, Republic of Armenia

##### **Nature science for elementary school. Pilot program**

Mrs Lusine ALEKSANYAN, Head of the Foundation “National Center for Education and Innovation Development”, Ministry of Education, Science, Culture and Sport, Republic of Armenia

## **SESSION 2. NATIONAL LANDSCAPE POLICIES OF OTHER PARTIES TO THE CONVENTION**

### **SESSION 2. POLITIQUES NATIONALES DU PAYSAGE D'AUTRES PARTIES A LA CONVENTION**

#### **Landscape policies in Portugal**

Mrs Marta RODRIGUES, Senior Officer, Spatial Planning Service, Ministry of Territorial Cohesion, Portugal

#### **Landscape and public space in Romania**

Mrs Ileana KISILEWICZ, Advisor, Ministry of Culture, Romania

#### **Experiences of landscape education in Croatia**

Mrs Mirna BOJIC, Senior Advisor Conservator, Ministry of Culture and Media, Croatia

#### **Experience of the International Landscape Day in Finland**

Mr Tapio HEIKKILA, Environment Counsellor for Landscape Management issues, Ministry of the Environment, Finland

## **SESSION 3. LANDSCAPE EDUCATION**

### **SESSION 3. EDUDATION AU PAYSAGE**

#### **Landscape education activities for primary schools: Council of Europe Landscape Convention:**

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS, Head of Division, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention

#### **Teachers and pupils from border regions: perception of the landscape Pupil painting competition on local landscapes and Award Ceremony**

#### **Enseignants et élèves de régions frontalières : perception du paysage**

#### **Concours de peinture des élèves sur les paysages locaux et Cérémonie de remise des Prix**

#### **Local landscapes painting of public of primary school**

*With the participation of teachers and pupils from border regions,  
perception of the landscape*

#### **Competition and Awards Ceremony**

Mr Armen GHULARYAN, Chairman of the Urban Development Committee of the Republic of Armenia

Mrs Nune PETROSYAN, Deputy Chair of the Urban Development Committee, Republic of Armenia

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention

Mrs Mirna BOJIC, Senior Advisor Conservative, Ministry of Culture and Media, Croatia

## **OFFICIAL CLOSING**

### **CLÔTURE OFFICIELLE**

Closing speeches/Discours de clôture

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS, Head of Division, Executive Secretary of the Council of Europe  
Landscape Convention

Mr Armen GHULARYAN, Chairman of the Urban Development Committee of the Republic of  
Armenia

## OPENING SESSION

### SESSION D'OUVERTURE

Welcome speeches/Discours de bienvenue

*Moderator:*  
Mrs Nune PETROSYAN, Deputy Chair of the Urban Development Committee,  
Republic of Armenia

*Mr Armen GHULARYAN,*  
*Chairman of the Urban Development Committee, Republic of Armenia*

*Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS,*  
*Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention*

*Mr Yeghiazar VARDANYAN,*  
*Rector of the Armenian National University of Architecture and Construction,*  
*Republic of Armenia*

## *Welcome speech*

**Mr Armen GHULARYAN,**

*Chairman of the Urban Development Committee, Republic of Armenia*

Հարգելի գործընկերներ, հյուրեր, տիկնայք և պարոնայք

Ողջունում եմ Ձեզ աշխատաժողովի մեկնարկի կապակցությամբ և մաղթում բեղմնավոր աշխատանք բոլորիս:

Ինչպես գիտեք Լանդշաֆտի եվրոպական կոնվենցիայի ստորագրման գործընթացը Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետությունների կողմից մեկնարկել է 2000թ. հոկտեմբերի 20-ին,

Ֆլորենցիայում՝ լանդշաֆտի պահպանությանը, կառավարմանը և պլանավորմանը նպաստելու, ինչպես նաև այդ ոլորտում եվրոպական համագործակցությունը կազմակերպելու նպատակով: Հայաստանի Հանրապետության կողմից այն ընդունվել է 2003 թվականի մայիսի 4-ին և ՀՀ

Ազգային Ժողովի կողմից վավերացվել է 2004 թվականի մարտի 9-ին:

Լանդշաֆտի եվրոպական կոնվենցիայի վերջին աշխատաժողովը Հայաստանում կայացել է 2016 թվականին, և այսօր ուրախությամբ պետք է ամրագրել, որ շնորհիվ մեր երկարամյա գործընկեր տիկին Մագելոն Դեժան-Պոնի՝ ով Եվրոպայի խորհրդի լանդշաֆտային կոնվենցիայի գործադիր քարտուղարն է և այսօր մեզ միացած Եվրոպայի խորհրդի ներկա մեր գործընկերների՝ տիկին Մարտա Ռոդրիգեսի, տիկին Իլեանա Կիսիլևիչի, տիկին Միրնա Մոյիչի և պարոն Տալիո Հեյլիլայի աջակցությամբ կունենանք հնարավորություն մեկնարկելու լանդշաֆտի կոնվենցիայի իրագործման նոր փուլ:

Վերջին տարիների ընթացքում Հայաստանում իրականացվել են մի շարք հետևողական քայլեր՝ ուղղված լանդշաֆտային խնդիրների բացահայտմանը, վերլուծությանը և ազգային քաղաքականության հիմքերի ստեղծմանը: Փուլային քայլերն ամրագրվել են համապատասխան իրավական ակտերով: Միջազգային համագործակցության շրջանակներում կազմակերպվել են տարածական պլանավորման և լանդշաֆտային խնդիրների քննարկմանը նվիրված սեմինարներ, որոնք կարևոր էին մասնագետների և հասարակության ուշադրությունը բևեռելու լանդշաֆտների պահպանությանը:

Լանդշաֆտի Եվրոպական կոնվենցիայի իրագործման շրջանակներում Հայաստանում ընդունվել են մի շարք իրավական ակտեր, որոնցով ամրագրվել են լանդշաֆտային քաղաքականության կարևոր ուղղություններ, հավանության է արժանացել Հայաստանի Հանրապետության լանդշաֆտի ազգային քաղաքականության իրագործման հիմնադրույթները, լանդշաֆտային հիմնախնդիրների ներառման նպատակով լրացումներ են կատարվել քաղաքացիական ծառայության վերապատրաստման դասընթացներում, համապատասխան քաղաքացիական ծառայողների պաշտոնների անձնագրերում լրացվել է Կոնվենցիայի իմացության վերաբերյալ պահանջը, սահմանվել է Հայաստանի Հանրապետության լանդշաֆտի մրցանակ:

Այսօր Կառավարության վարվող քաղաքականության նպատակներից է լանդշաֆտների պահպանության, կառավարման և պլանավորման միջոցով Հայաստանում որակյալ



կենսամիջավայրի պահպանումը և ստեղծումը, ապրելու համար բարենպաստ և էսթետիկական տեսանկյունից արժեքավոր բնակավայրերի ձևավորումը:

Լանդշաֆտի եվրոպական կոնվենցիայից բխող Հայաստանի Հանրապետության պարտավորությունների շրջանակներում իրականացվում են մի շարք միջոցառումներ.

– մշակվում է և արդեն իսկ երկու հանրային քննարկման է ներկայացվել «Սևան» ազգային պարկի» Լճաշեն-Սևանի թերակղզու հատվածի գոտևորման և քաղաքաշինական կանոնադրության նախագիծը: Այս տարածական պլանավորման փաստաթուղթը մշակվում է Լանդշաֆտի կոնվենցիայով սահմանված հիմնական սկզբունքներին համապատասխան և համահունչ:

– Մեկնարկել են Երևան քաղաքի նոր գլխավոր հատակագծի մշակման աշխատանքները, Քաղաքապետարանի կողմից նախապատրաստական աշխատանքներ են տարվում Հրազդանի կիրճը որպես հատուկ պահպանվող գոտու կարգավիճակ սահմանող իրավական ակտի մշակման ուղղությամբ, ինչպես նաև Հանրապետության համայնքներում տարվում են ակտիվ աշխատանքներ առկա զբոսայգիների արդիականացման, ինչպես նաև սահմանամերձ բնակավայրերում նոր կանաչատ տարածքների հիմնման ուղղությամբ:

– ՀՀ Կառավարության հանձնարարությամբ Քաղաքաշինության կոմիտեի պատվիրատվությամբ մեկնարկել են Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքն ընդգրկող միկրոռեգիոնայ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթերի մշակման ուղղված աշխատանքները: Այս ծրագրային փաստաթղթերում անդրադարձ է կատարվում լանդշաֆտների բոլոր տեսակների նույնականացմանն ու պլանավորմանը: Փաստաթղթերը հանդիսանում են բնակավայրերի համար զարգացման ուղեցույց՝ կանոնակարգելով բնական և անտրոպոգեն լանդշաֆտների կազմավորման օրինաչափությունները՝ ապահովելու դրանց հավասարակաշռված, համաչափ և կայուն զարգացումը:

ՀՀ Կառավարության 2021-2026թ.թ. միջոցառումների ծրագրով պետք է կառուցվի 300 դպրոց և 500 մանկապարտեզ: Այդ ծրագրերը պետք է իրականացվեն համալիր կերպով՝ կրթական, շենքային, գույքային բոլոր պահանջներին համապատասխան և որ շատ կարևոր է նաև ներդաշնակ իրենց միջավայրին (լանդշաֆտին):

Կցանկանայի նաև նշել, որ նախորդող տարվա ընթացքում միջազգային գործընկերների հետ սերտ աշխատանքի շնորհիվ հայերեն է թարգմանվել և արդեն իսկ հրատարակվել է “Բնապահպանական կրթական գործունեություններ տարրական դպրոցների համար” մանկավարժական գրքույկը, որի առիթով իմ խորին շնորհակալությունն եմ հայտնում մեր գործընկերներին և առանձնապես տիկին Մագելոն Դեժան-Պոնին:

Եվս մեկ անգամ ողջունում եմ աշխատաժողովի բոլոր մասնակիցներին և մաղթում եմ արգասաբեր և արդյունավետ աշխատանք:

ԾՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

## *Welcome speech*

**Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS,**

*Head of Division, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention*

Excellences, Ladies and Gentlemen,

On behalf of the Secretary General of the Council of Europe, I would like to thank Mr Armen Ghularyan, Chairman of the Urban Development Committee of Republic of Armenia for the work achieved with the Council of Europe and Mrs Nune Petrosyan, Deputy Chair of the Committee for her appreciated cooperation in the preparation of this Conference.

It is a great honour and pleasure for us to come back in Armenia. We have indeed developed cooperation with the Republic of Armenia for several years and we would like to congratulate the Committee of Urban Development for the valuable work developed on planning and landscape policies.

*Our thoughts are with Ruzan Alaverdyan, who left her mark on national policies and international cooperation.*

We are pleased that the Conference is organised in the Armenian National University of Architecture and Construction and we thank Mr Yeghiazar Vardanyan, Rector of this University, for his hospitality and participation.

Many thanks also for their very appreciated support to Mr Arman Harutyunyan, Head of International Co-operation and Construction Investment Programmes Department of the Urban Development Committee; and to Mr Davit Yepiskoposyan, Chief specialist of International Cooperation and Construction Investment Programs Department of the Urban Development Committee

It is a great honour for me to meet you today.

My special thanks go also to the representatives of other Council of Europe member States who are participating in this Conference:

Mrs Marta Rodrigues, Senior Officer, Spatial Planning Service of the Ministry of Territorial Cohesion of Portugal;

Mrs Ileana Kisilewicz, Advisor to the Ministry of Culture of Romania;

Mrs Mirna Bojic, Senior Advisor Conservator in the Ministry of Culture and Media of Croatia;

Mr Tapio Heikkila, Environment Counsellor for Landscape Management issues to the Ministry of the Environment of Finland.

I am very pleased to be able to meet the speakers and participants of this Conference which will address landscape, the implementation of the Council of Europe Landscape Convention and will relate to the teaching of landscape.

The Council of Europe Landscape Convention provides that its Parties undertake to promote school education addressing, in the relevant subject areas, the values attached to the landscape and the issues raised by its protection, management and planning.

Intended for primary school teachers, the Landscape education activities for primary schools – Pedagogical booklet, aims to arouse curiosity and interest of pupils in landscape by inviting them to think about what they mean by “landscape” and to consider it with its environmental, social, cultural and economic dimensions, both in space and time. Activities can lead pupils to imagine what their role might be, as individuals and members of society, in order to become actors and protagonists of it. These activities can be carried out within the framework of formal and non-formal education.

We are delighted to have been able to prepare an Armenian version of the Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet<sup>1</sup>, and we thank for their much appreciated co-operation:

Mrs Nune Petrosyan, Deputy Chair of the Urban Development Committee;

Mr Arman Harutyunyan, Head of International Co-operation and Construction Investment Programmes Department of the Urban Development Committee; and

Mr Davit Yepiskoposyan, Chief specialist of International Co-operation and Construction Investment Programmes Department of the Urban Development Committee.

This work will certainly contribute to the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development, adopted by all United Nations Member States in 2015. Sustainable Development Goal 4 “Quality Education”, which provides :

By 2030, ensure that all learners acquire the knowledge and skills needed to promote sustainable development, including, among others, through education for sustainable development and sustainable lifestyles, human rights, gender equality, promotion of a culture of peace and non-violence, global citizenship and appreciation of cultural diversity and of culture’s contribution to sustainable development.

Thank you for your attention

---

<sup>1</sup> The publication is available in other language versions, and freely accessible in Web format on the website of the Council of Europe Landscape Convention, under “Publications”. Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet, Council of Europe Landscape Convention, European Spatial Planning and Landscape Series, 2021, No. 121. Linguistic versions:

Arabic | Armenian | Bulgarian | Croatian | English | Estonian | Finnish | French | Greek | Hungarian | Italian | Latvian | Lithuanian | Polish | Norwegian | Portuguese | Romanian | Russian | Serbian | Spanish | Swedish | Turkish

Web and paper versions are also available for order on the Council of Europe Online Bookstore ([publishing@coe.int](mailto:publishing@coe.int))

## *Welcome Speech*

**Mr Yeghiazar VARDANYAN,**

*Rector of the Armenian National University of Architecture and Construction, Republic of Armenia*

### **Լանդշաֆտի կոնվենցիա. Կրթական բաղադրիչ Մանկավարժական գրքույկի շնորհանդես «Լանդշաֆտային կրթական գործունեություն տարրական դպրոցների համար»**

#### **Հարգելի ներկաներ**

Ողջունում եմ Ձեզ մեր համալսարանում և շատ կարևորում եմ այսօրվա միջոցառման նպատակները ու ուղվածությունը:

Այսօր «Լանդշաֆտ» հասկացությունը ամենաընդգրկուն և ամենակարևոր բաղադրիչներից մեկն է երկրագնդի բնակչության առողջ կենսագործունեության կազմակերպման գործում: Դանդաֆտային բաղադրիչի՝ պահպանման խնդիրը տնտեսության գրեթե բոլոր ճյուղերի զարգացման համար դիտարկվում է որպես առաջնային որժոն:

Մասնավորապես, լանդշաֆտային բաղադրիչի պահպանումը որպես առաջնային սկզբունք հռչակելու և հիմնականում վերականգնվող բնական ռեսուրսների առավել արդյունավետ օգտագործման պարագայում է միայն հնարավոր ապահովել Եվրոպական երկրների կայուն տնտեսական զարգացումը, բացառիկ բնական հարստության պահպանումը ու հզորացումը:

Ներկայումս միջազգային մակարդակներում աշխատանքներ են տարվում կայուն զարգացմանը նպատակուղղված համատեղ գործիքակազմերի ձևավորման ուղղությամբ: Այս նպատակին հասնելու համար Եվրոպական Միության երկրները փաստորեն, արդեն միավորել են իրենց ջանքերը՝ ստորագրելով կամ վավերացնելով Եվրոպական Լանդշաֆտային Կոնվենցիան, որի նպատակն է նպաստել լանդշաֆտների պահպանությանը, կառավարմանը, ռացիոնալ պլանավորմանը, և անդաֆտային խնդիրների շուրջ կազմակերպել եվրոպական համագործակցություն:

Նրանք ակտիվորեն ձևավորում և իրականացնում են իրենց ազգային լանդշաֆտային քաղաքականությունը կամ դրա առանձին ուղղությունները՝ ներառյալ օրենսդրական, գիտական, կրթական և գործնական բաղադրիչները: Հետևաբար, շատ կարևորվում է նաև ոլորտային մասնագետների համապատասխան կրթությունը և շարունակական վերապատրաստումը: Եվ առավել քան կարևոր է վերոհիշյալ մոտեցումների ներդրումը արդեն իսկ դպրոցական տարիքից: Մատաղ սերունդը մեր երկրի ապագան է ու պատասխանատուն, և մենք պարտավորենք այսօրվանից դաստիարակել մեր երկրի քաղաքացիներին որպես քաղաքիթ միջավայր կերտողների:


Ուզում եմ կրկին ոջունել Ձեզ մեր համալսարանում և մաղթել բեղմնավոր աշխատանքային օրեր:

**SESSION 1. LANDSCAPE POLICIES IN ARMENIA**

**SESSION 1. POLITIQUES DU PAYSAGE EN ARMÉNIE**

# Landscape Convention implementation in Urban planning in Republic of Armenia

**Mrs Nune PETROSYAN,**  
*Deputy Chair of the Urban Development Committee, Republic of Armenia*

 3. Nune Petrosyan.pptx

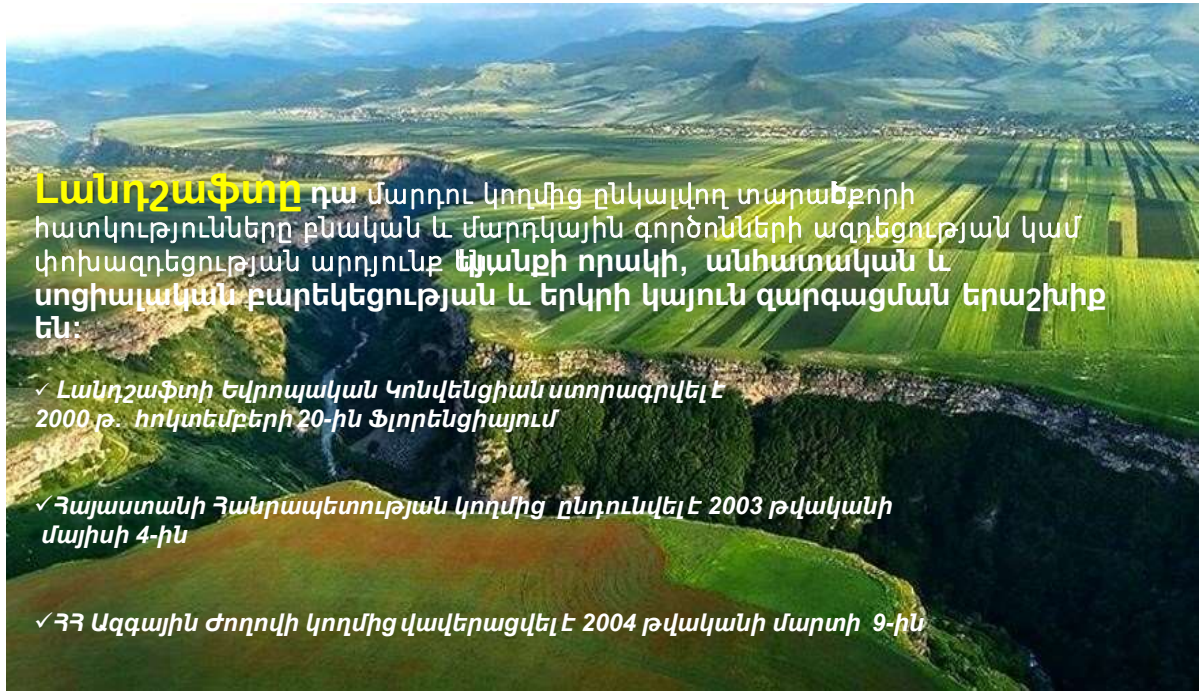


ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ  
Լանդշաֆտի կոնվենցիա կրթական բաղադրիչ  
**ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ**  
Մանկավարժական գրքուկի շնորհանդես  
Լանդշաֆտային կրթական գործունեություն տարրական դպրոցների համար

Yerevan, Republic of Armenia  
8-10 June 2022

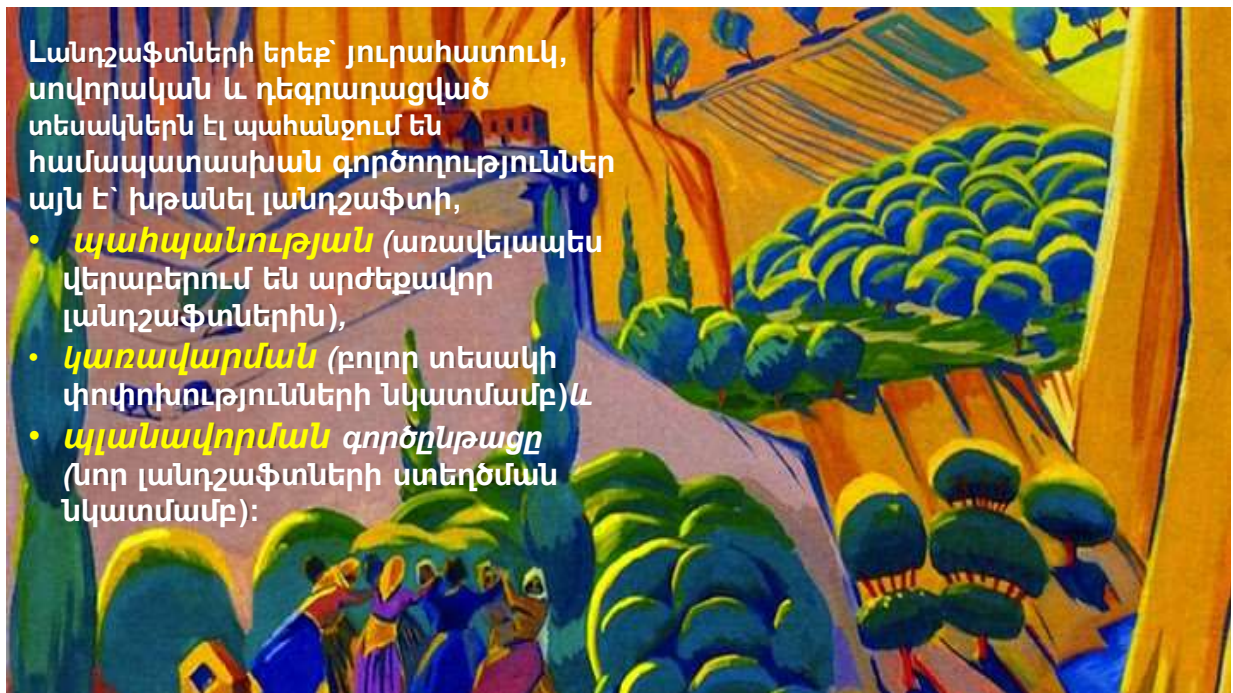
COUNCIL OF EUROPE  
Landscape Convention. Educational component  
**NATIONAL CONFERENCE**  
Presentation of a pedagogical booklet  
Landscape educational activities for primary schools





**Լանդշաֆտը** դա մարդու կողմից ընկալվող տարածքորի հատկությունները բնական և մարդկային գործոնների ազդեցության կամ փոխազդեցության արդյունք էլյանքի որակի, անհատական և սոցիալական բարեկեցության և երկրի կայուն զարգացման երաշխիք են:

- ✓ *Լանդշաֆտի Եվրոպական Կոնվենցիան ստորագրվել է 2000 թ. հոկտեմբերի 20-ին Ֆլորենցիայում*
- ✓ *Հայաստանի Հանրապետության կողմից ընդունվել է 2003 թվականի մայիսի 4-ին*
- ✓ *ՀՀ Ազգային Ժողովի կողմից վավերացվել է 2004 թվականի մարտի 9-ին*



Լանդշաֆտների երեք՝ յուրահատուկ, սովորական և դեգրադացված տեսակներն էլ պահանջում են համապատասխան գործողություններ այն է՝ խթանել լանդշաֆտի,

- **պահպանության** (առավելապես վերաբերում են արժեքավոր լանդշաֆտներին),
- **կառավարման** (բոլոր տեսակի փոփոխությունների նկատմամբ)և
- **սլանափորման** գործընթացը (նոր լանդշաֆտների ստեղծման նկատմամբ):





**<<Լանդաֆտների պլանավորումը>> հաստատուն գործողություն է, ուղղված լանդաֆտների հեռանկարային զարգացման, վերականգնման, կազմավորման (ստեղծման) կանխորոշմանը:**

Ուստի, տարածական պլանավորման տեղական մակարդակում լանդաֆտային կազմակերպման խնդիրներում դիտարկվելու են ոչ միայն պահպանության ենթակա արժեքավոր բնական և մշակութային տարածքներն ու գեղատեսիլ բնապատկերները, այլև.

- սովորական առօրյա միջավայրը,
- լքված անօգտագործելի տարածքները,
- դեգրադացված հողամասերը և այլն`

Նախապես գնահատելու նախատեսվող անտրոպոգեն ազդեցություններից ակնկալվող բացասական ազդեցությունները բնական լանդաֆտների վրա, ինչպես նաև գնահատելու արդեն իսկ նշված ազդեցությանը ենթարկվածների առկա վիճակը և յուրաքանչյուր տեսակի համար առաջադրելով լանդաֆտային գործողությունների համապատասխան ոլորտը:

❖ **Տարածական պլանավորման փաստաթղթերի մշակման շրջանակներում իրականացվող համալիր վերլուծության ու գնահատականի առարկա են հանդիսանում բնական և մարդածին լանդաֆտների բոլոր հիմնական բաղադրիչները.**

❖ **Տարածքի առկա իրավիճակի ուսումնասիրությունը, վերլուծությունը և համալիր գնահատականը, տարածքի հեռանկարային զարգացումը /որակյալ լանդաֆտներ ունենակու ձգտումը/, դրան համնելու համար պահպանության, կառավարման և պլանավորման գործողությունների համակարգը կազմում են տարածական պլանավորման հիմքը:**

❖ **Տարածական պլանավորման փաստաթղթերի մասն են կազմում լանդաֆտների համալիր վերլուծությունը և գնահատականը, լանդաֆտային կազմակերպման խնդիրները, արժեքավոր լանդաֆտների պահպանությանն ուղղված միջոցառումները:**

❖ **Լանդաֆտային բաղադրիչն առկա է բոլոր մակարդակների /ազգային, տարածքային և տեղական/տարածական պլանավորման փաստաթղթերում:**

# Բնական լանդշաֆտներ Ուրբանիզացված լանդշաֆտներ Դեգրադացված լանդշաֆտներ



## ՀՀ կառավարության 2011 թվականի մարտի 24-ի N308-Ն որոշմամբ հաստատված Լանդշաֆտի Եվրոպական Կոնվենցիայից բխող միջոցառումներ

Հայաստանի Հանրապետության պարտավորությունների կատարման 2011-2012 թվականների միջոցառումների ցանկով նախատեսված կետերի կատարման շրջանակներում ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության կողմից մշակվել են մի շարք իրավական ակտեր, ուղղված Հայաստանում

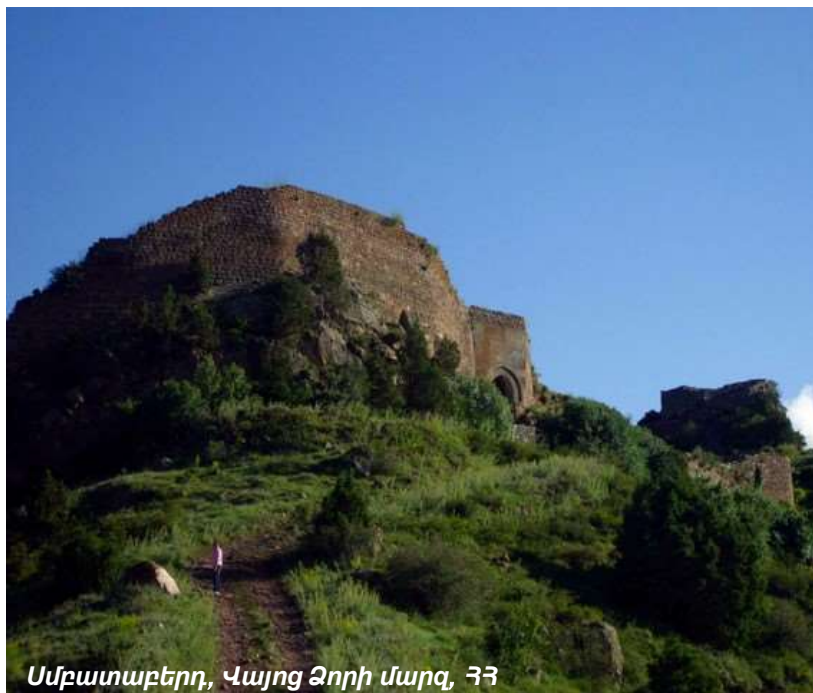
- լանդշաֆտների պահպանության, կառավարման ու պլանավորման ռազմավարության հաստատմանը,
- լանդշաֆտի ազգային մրցանակի սահմանմանը,
- Հայաստանի համար կարգի ու նշանակություն ունեցող տարածաշրջանների տարածական պլանավորման փաստաթղթերի մշակմանը:



**Սահմանվել է Լանդշաֆտի Մրցանակ**

- ՀՀ կառավ. 2012 թ. փետրվարի 16-ի N164-Ն որոշում

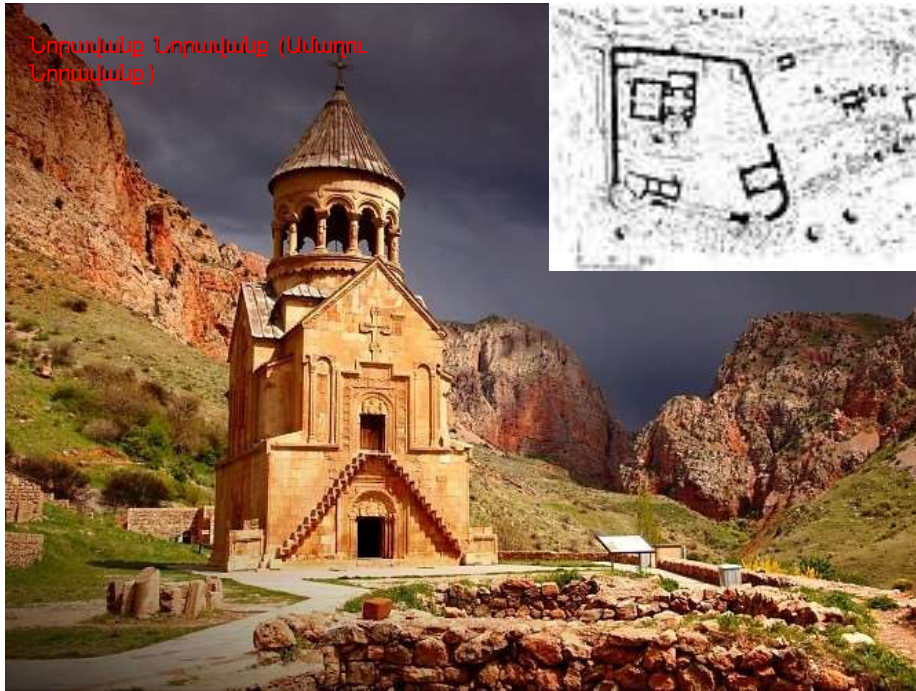
➤ Հայաստանի Հանրապետության լանդշաֆտի մրցանակը պատվավոր պարգևատրում է որը շնորհվում է Լանդշաֆտի եվրոպական կոնվենցիայի իրագործմանն շրջանակներում արդյունավետ և տեսանելի արդյունք ունեցող գործունեության համար:



Սմբատաբերդ, Վայոց Ձորի մարզ, ՀՀ

➤ Ես-ի աջակցությամբ ճարտարապետության թանգարանում կազմակերպվել է «Լանդշաֆտը երեխաների աչքերով» մանկական աշխատանքների հանրապետական ցուցահանդես: Երեխաների աշխատանքները ցուցադրվել են Նաև Ստրասբուրգի՝ Եվրոպայի պալատում






Thanks for your attention  
Շնորհակալություն լուրջադրությամբ

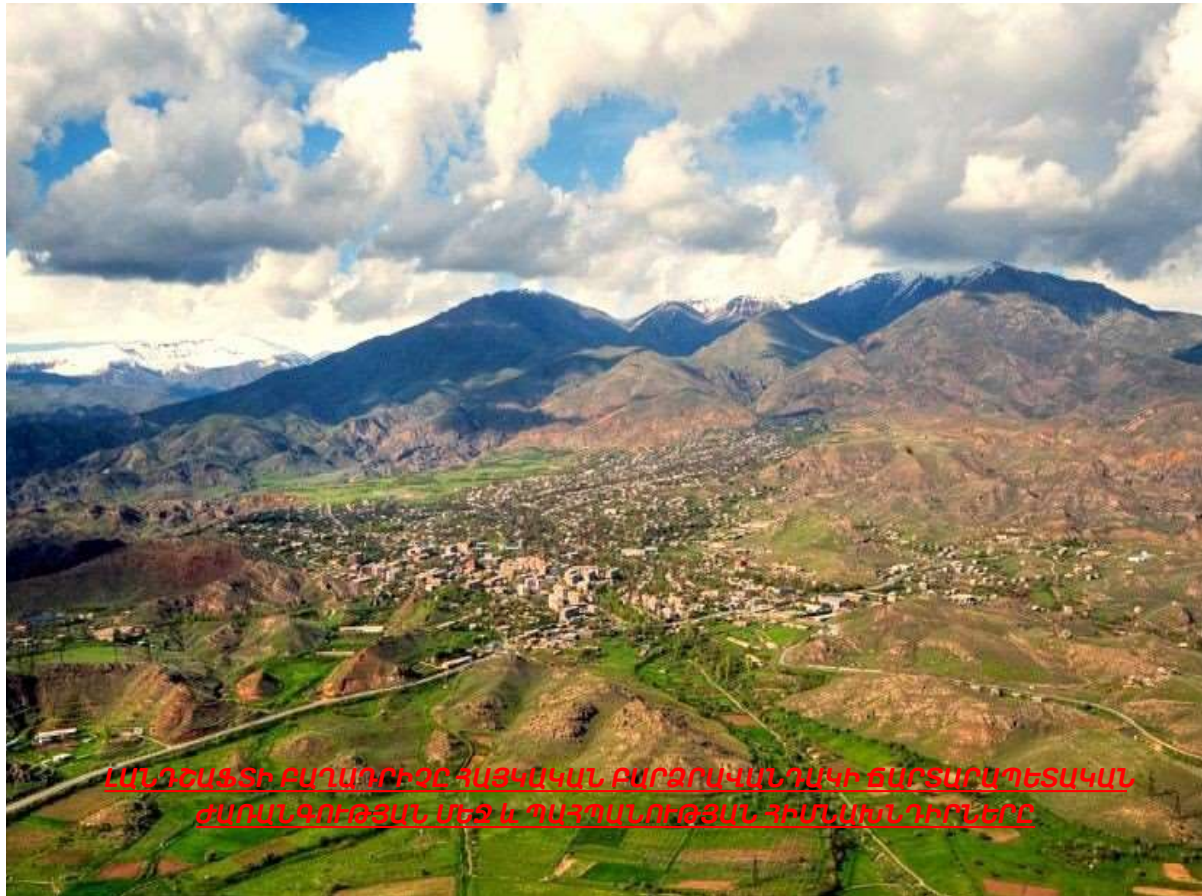


## Landscape component in the architectural heritage of the Armenian Plateau and Conservation issues

**Mr Hovhannes SANAMYAN,**

*Associate Professor at the Department of Historical Monument Protection, Ministry of Education, Science, Culture and Sport, Republic of Armenia*

 4. Hovhannes Sanamyan.pptx



Լանդշաֆտը /բնապատկեր/  
որոշակի տարածք է՝ միատարր իր ծագմամբ և  
զարգացման պատմությամբ, անբաժանելի,  
գոտիական և ոչ գոտիական հատկանիշներով,  
ունենալով մեկ երկրաբանական հիմք, միատեսակ  
ռելիեֆ, ընդհանուր կլիմա, հիդրոթերմային  
պայմանների, հողերի, կենսացենոզների  
միատեսակ համակցություն և հետևաբար, պարզ  
երկրահամալիրների բնորոշ  
հավաքականությունն է:

Լանդշաֆտների պահպանությունն ունի բազմաթիվ  
ձևեր, որոնք կարելի է խմբավորել  
երեք խմբի.

- 1) Լանդշաֆտների ամբողջական պահպանություն՝ որպես  
բիոգեոցենոզների համալիրներ
- 2) բնական օբյեկտների մասնակի պահպանություն՝ Լանդշաֆտի  
ամբողջականության կամ արտաքին տեսքի հնարավոր  
ամբողջական պահպանմամբ
- 3) մարդածին /անտրոպոգեն/ օպտիմալ Լանդշաֆտի ստեղծում և  
պահպանում



## ԼԱՆԴՈՒՅՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐՆ ԵՆ



## ԲՆԱԿԱՆ ԼԱՆԴՈՒՅՏՆԵՐ





**ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԼԱՆԴՇԱՖՏՆԵՐ**  
(ԱՅԳԻՆԵՐ, ՊՈՒՐԱԿՆԵՐ, ՊԱԼԱՏԱ - ՊՈՒՐԱԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐ )



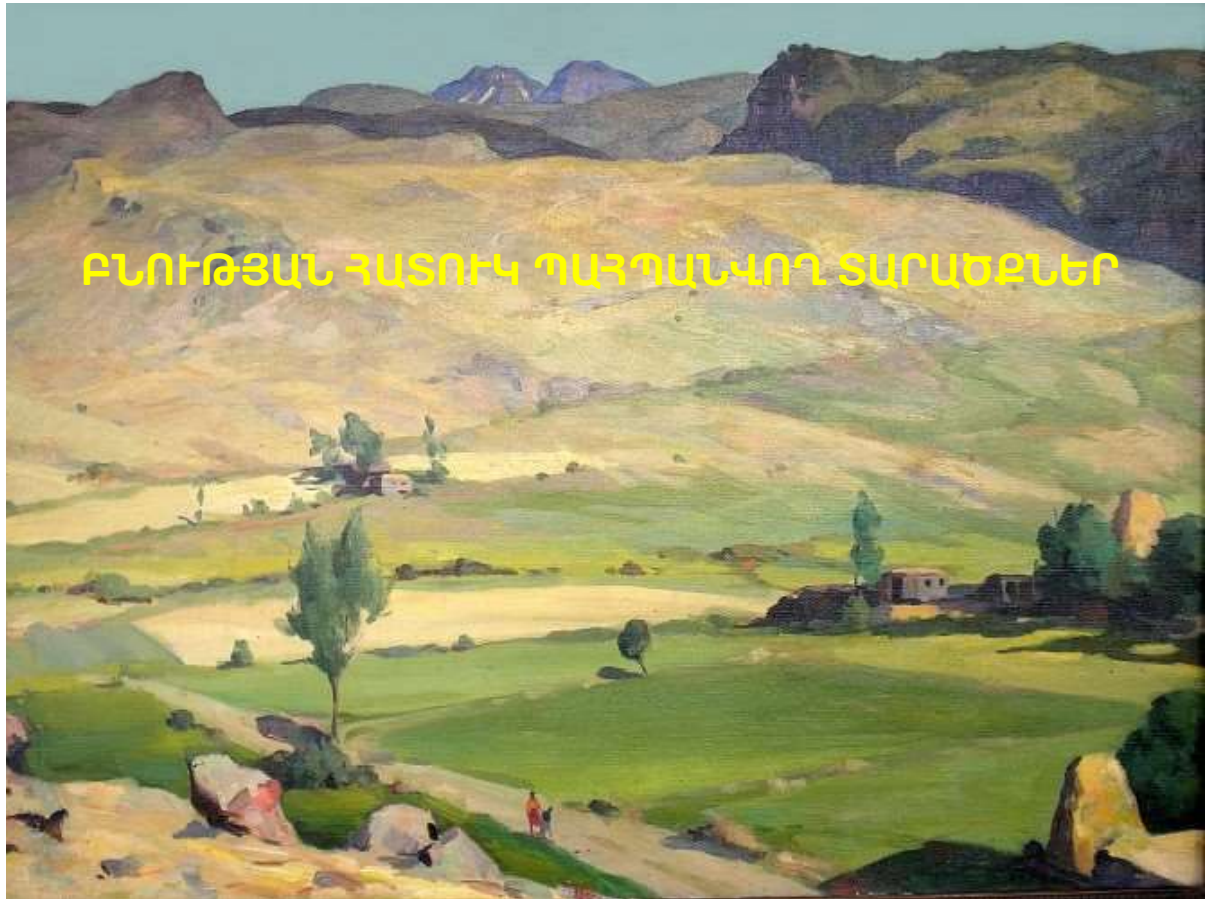
**ՄԱՐԴԱԾԻՆ (ԱՆՏՐՈՊՊՈԳԵՆ) ԼԱՆԴՇԱՖՏՆԵՐ**



ՏԵԽՆԱԾԻՆ ԼԱՆԴՇԱՖՏՆԵՐ



ԱՐԻՈԳԵՆ ԼԱՆԴՇԱՖՏՆԵՐ



## ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՏՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ

### **Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում,**

պետությունների կողմից բնության տարբեր տարածքներում որևէ տնտեսական գործունեության սահմանափակումը կամ առհասարակ արգելումն է օրենսդրությամբ, որն ուղղված է կենսաբազմազանությունը և էկոհամակարգերը պահպանելուն:

Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների  
շնորհիվ ապահովվում են եզակի  
Էկոհամակարգերի, հազվագյուտ, անհետացման  
եզրին գտնվող, Էնդեմիկ, ռելիկտային տեսակների  
պահպանությունը և վերարտադրությունը  
բնական միջավայրում:

Բնության հատուկ պահպանվող տարածք կարող  
են լինել մակերեսային և ստորերկրյա  
ջրավազները, ընդերքի, բուսական և  
կենդանական աշխարհի առանձնացված  
տեղամասերը:

## **ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ Օ Ր Ե Ն Ք Ը**

Ընդունված է 2006 թվականի նոյեմբերի 27-ին

Սույն օրենքը կարգավորում է  
Հայաստանի Հանրապետության  
բնության հատուկ պահպանվող տարածքների՝ որպես  
բնապահպանական, տնտեսական, սոցիալական, գիտական,  
կրթական, պատմամշակութային, գեղագիտական,  
առողջապահական, ռեկրեացիոն արժեք ներկայացնող  
Էկոհամակարգերի, բնության համալիրների ու առանձին  
օբյեկտների բնական ու զարգացման, վերականգնման,  
պահպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական  
քաղաքականության իրավական հիմունքները

Հայաստանի բնության հատուկ պահպանվող  
տարածքների համակարգի ձևավորումը  
սկսվել է 1958 թվականից:

Ըստ [«Բնության հատուկ պահպանվող  
տարածքների մասին» ՀՀ օրենքի](#) (1991)

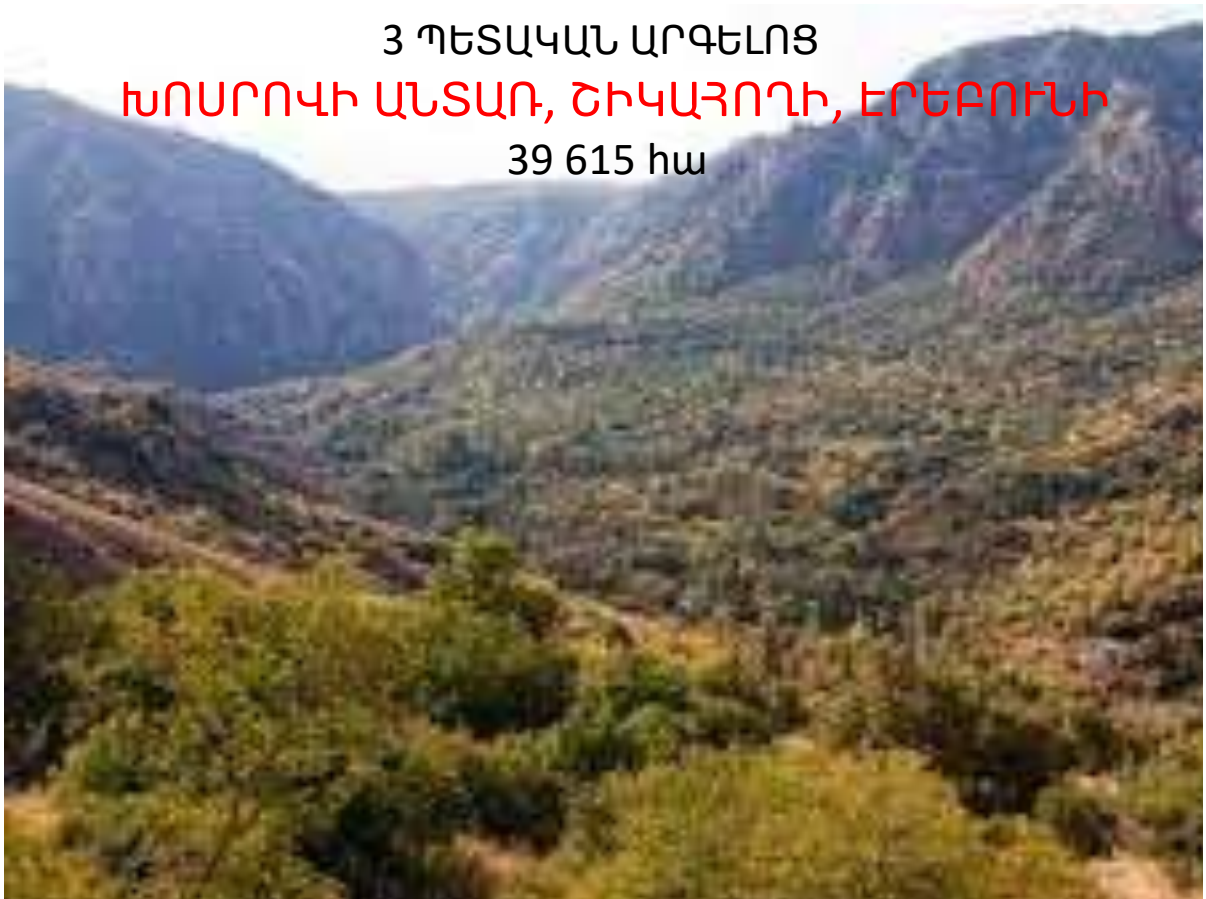
որպես բնության հատուկ պահպանվող  
տարածքներ երաշխավորված են ազգային  
պարկերը, արգելոցները, արգելավայրերը և  
բնության հուշարձանները:



ՀՀ ՈՒՄ ԳՈՐԾՈՒՄ ԵՆ 4 ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՐԿ  
**ՍԵՎԱՆ, ԴԻԼԻՋԱՆ, ԱՐՓԻ ԼԻՃ, ԱՐԵՎԻԿ**  
2 390 5041 հա ընդհանուր մակերեսով



3 ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԳԵԼՈՑ  
**ԽՈՍՐՈՎԻ ԱՆՏԱՌ, ՇԻԿԱՅՈՂԻ, ԷՐԵԲՈՒՆԻ**  
39 615 հա



## 23 ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԳԵԼԱՎԱՅՐ

89 442 հա ընդհանուր տարածքով:



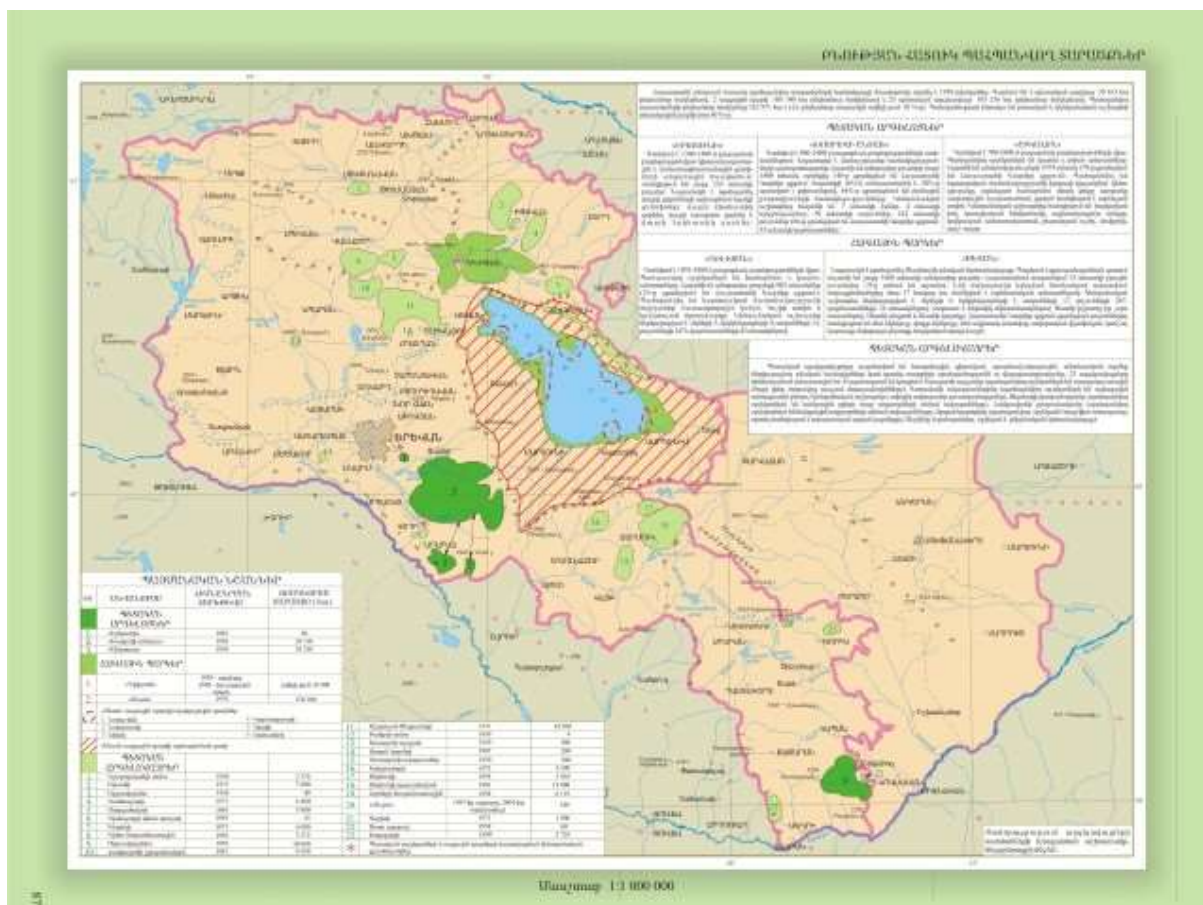
## ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐ





**Քուղթի քաղաքի առկա զբոսայգիներ, համապատասխանաբար արդեն ցանցառական կառուցումներն առկա են:**

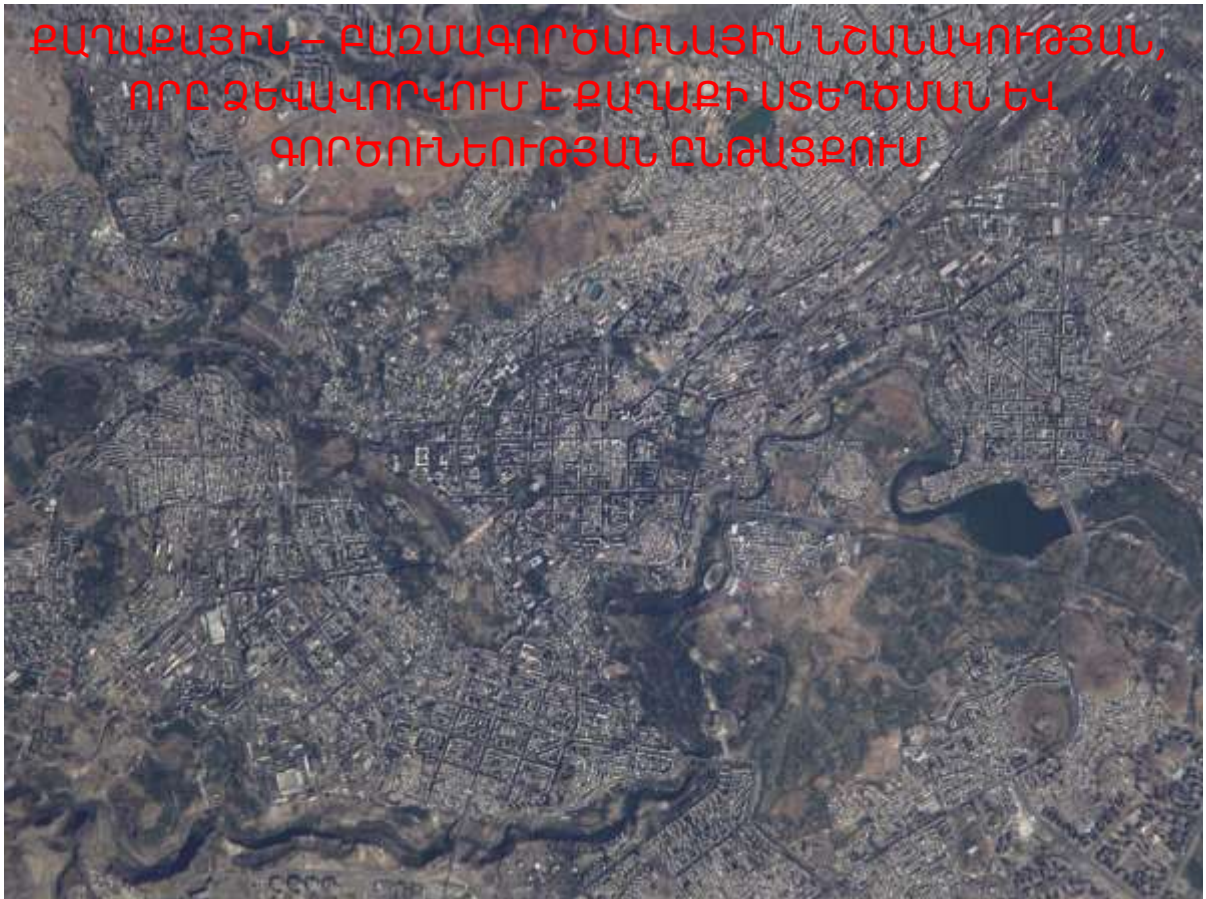
Քուղթի քաղաքի առկա զբոսայգիներում քաղաքի քաղաքական կազմի մոտ 60%-ը, այդ թվում՝ հազվագյուտ, անհետացման եզրին հայտնված և բնաշխարհիկ տեսակների գերակշռող մասը, ինչպես նաև վայրի գեներիկական պաշարները: Ցամաքային լանդշաֆտների առկա զբոսայգիները կազմում են 33 տարածքի մոտ 6%-ը:



ԱՌԱՋՆԱՅԿՈՒՄ ԵՆ ՄԱՐԴԱԾԻՆ (ԱՆՏՐՈՊՈԳԵՆ) ԼԱՆԴՇԱՖՏՆԵՐԻ  
ՄԻ ՔԱՆԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ



ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ – ԲԱԶՄԱԳՈՐԾԱՌԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ,  
ՈՐԸ ՁԵՎԱԿՈՐԿՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԻ ՍՏԵՂԾՄԱՆ ԵՎ  
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ







## ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

(ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ, ՈՐՏԵՂ ԳԵՐԱԿՇՈՒՄՆ ԵՆ ԴԱՇՏԵՐԸ, ՄԱՐԳԱԳԵՏԻՆՆԵՐԸ, ԱՐՈՏԱԿԱՅՐԵՐԸ)



## ԱՆՏԱՌՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

(ԱՐԴԵՍՏԱԿԱՆ ԱՆՏԱՌԱՏՆԿՈՒՄ), ՈՐԸ ՁԵԿԱԿՈՐԿՈՒՄ Է ԱՆՏԱՌՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՈՎ ԵՎ ԴՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՏԱԿ



ՋՐԱՏՆԵՄԱԿԱՆ



ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ





ԲՆԱԿԵԼԻ  
(ՍԵԼԻՏԵԲԱՅԻՆ)



ՀԱՆԳԱՄԻ  
(ՈՒԿՐԵԱՄԻՈՆ)

# ԲՆԱՊԱՏՄԱԿԱՆ ԼԱՆԴՇԱՖՏՆԵՐ (ՊԱՅՊԱՆՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ)



## ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ  
ՈՒ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՅՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

*Ընդունվել է 11.11.1998*

### ԳԼՈՒԽ IV

Հուշարձանների և պատմական միջավայրի պահպանության ապահովումը

**Հոդված 16. Հուշարձանների տարածքը, պահպանման գոտիները, դրանց կարգավիճակը և օգտագործման եղանակը**

Հուշարձանի տարածքը իր զբաղեցրած եւ պատմականորեն ու գործնական առումով դրա հետ կապված եւ սահմանված կարգով առանձնացված հողատարածքն է:

Յուշարձանների և դրանց պատմական միջավայրի պահպանության ապահովման պատմագեղարվեստական արժեքների բացահայտման, նպատակային օգտագործման և բարենպաստ տեսողական ընկալման նպատակով սահմանվում է հուշարձանի պահպանական գոտիների համակարգ և օգտագործման ռեժիմ:

Յուշարձանների պահպանական գոտիների համակարգը կարող է ներառել՝

ա) հուշարձանի պահպանության գոտին.

բ) կառուցապատման կարգավորման գոտին.

գ) լանդշաֆտի պահպանման գոտին:

Յուշարձանների պահպանական գոտիները բնակավայրերի պատմամշակութային հիմնավորման նախագծերը ելակետային հիմք են տարածաշրջանների, քաղաքների եւ մյուս բնակավայրերի մանրամասն հատակագծման եւ կառուցապատման նախագծերի համար:

### Լանդշաֆտի (Համայնապատկերի) պահպանման գոտին

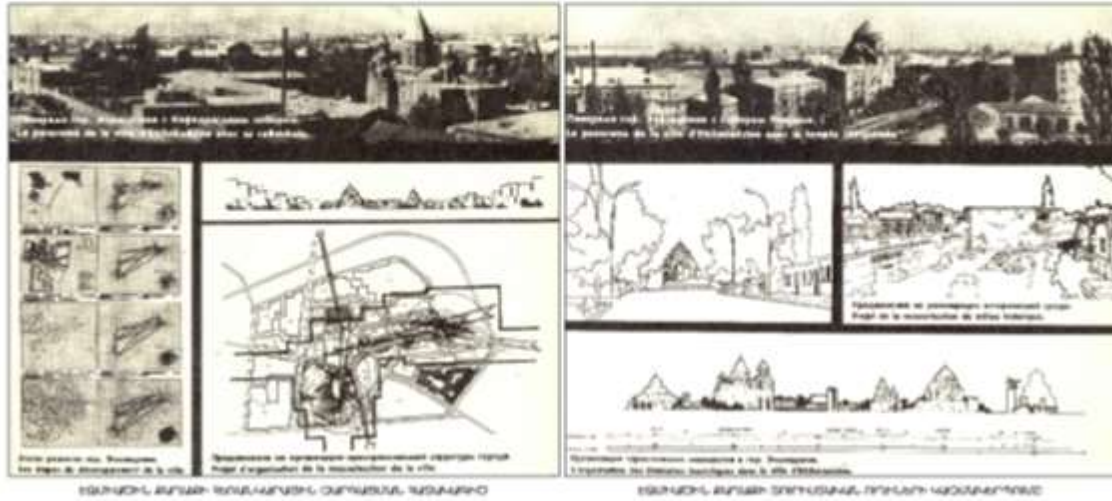
կոչված է ապահովելու բնական ռելիեֆի, ջրամբարների, բուսականության պահպանությունը, վերականգնելու քաղաքի համայնապատկերի պատմական տեսքը և նրա կապերը քաղաքի շրջապատող բնության հետ, ինչպես նաև այն տարածքների պահպանությունը, որոնք ազդում են քաղաքային լանդշաֆտի վիճակի վրա:

Համայնապատկերի պահպանման գոտին սահմանելիս նշվում են հետևյալ պայմանները՝

- ա. վերացվում են պատմական լանդշաֆտն աղավաղող շենքեր և շինությունները,
- բ. պահպանվում և կարգավորվում է բուսականությունը,
- գ. գոտում թույլատրվում է լանդշաֆտը չաղավաղող, նոր շինությունների կառուցում չպահանջող տնտեսական գործունեություն (դաշտային աշխատանքներ, խոտհունձ և այլն),
- դ. բնակչության հանգստի, զանգվածային տոնակատարությունների և նման և նպատակներով գոտու օգտագործման դեպքում թույլատրվում տարածքի բարեկարգում, հետիոտն ուղիների և հարթակների ստեղծում, բայց առանց լանդշաֆտը աղավաղող կապիտալ կառույցների և նրա տարածքը աղտոտող շինությունների



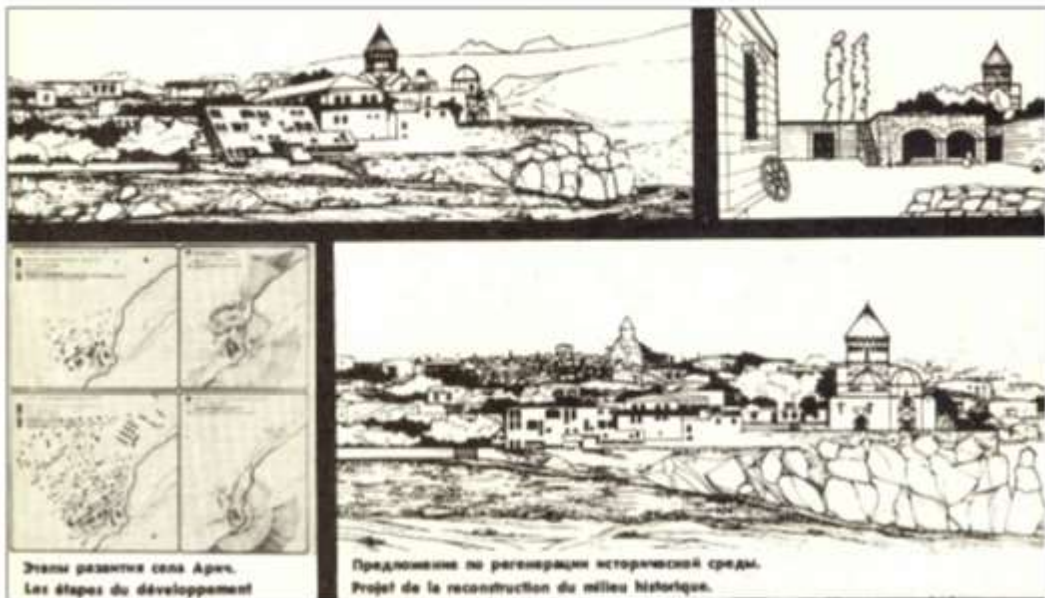
ԷՏԻՄՈՒՆ ԲԱՍԻՄ ԴԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ  
 ՀԻՄՆԱՄԱՆ ԿՈՒՆԻՍ  
 ՀԻՍ. « ԵՏԻՄՈՒՆ ԻՐԱ, Է. ԷՏԻՄՈՒՆ »



ԱՐԻՎ ԲԱՍԻՄ ԴԱՍԽԱՆ ԵՄՈՒՄ ԴԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ  
 ՀԻՄՆԱՄԱՆ ԿՈՒՆԻՍ  
 ՀԻՍ. « ՀՐԻՎ ԻՐԱ, Է. ԱՐԻՎ »



ՀԱՅԿ ԴՅՈՒՆԻ ՄԱՍԻՄԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ  
ՇՆՔԿԱՆՈՒՄ ԿԱՅԵՐԾ  
ՏՊԵՔ. «ՇՏԵՐ ԻՐԱԶ, 1. ՀԱՅԿ»



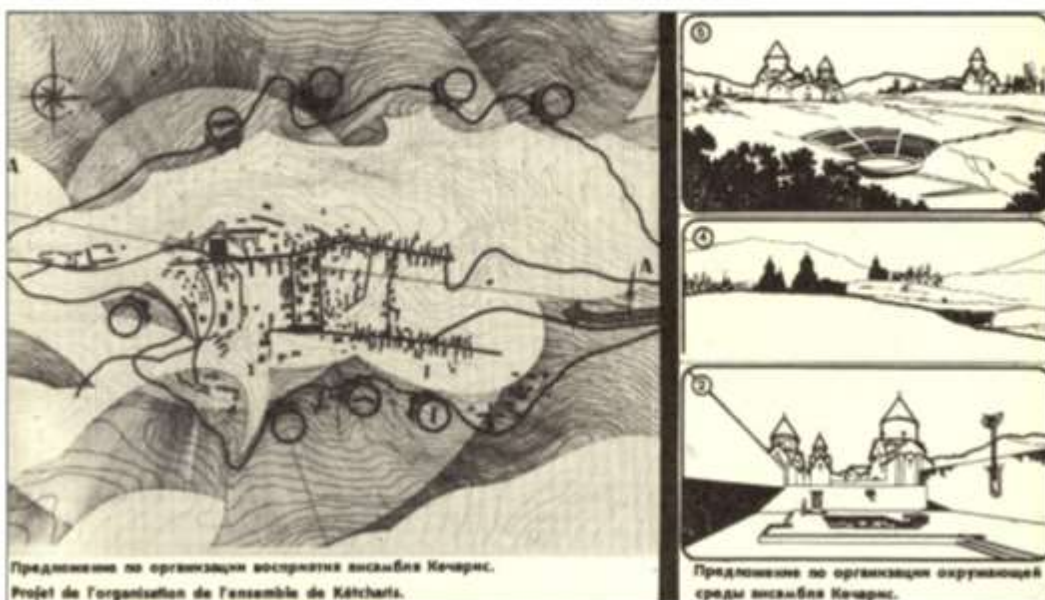
This block contains architectural drawings for the regeneration of the historical environment of Katchik. It features a top-left perspective drawing of a village on a hillside with a prominent church. To its right is a detailed architectural sketch of a building facade with a tower. Below these are four smaller site plan maps and a larger perspective drawing of the village from a different angle, showing a river and stone walls.

Տեսլիք ընտանի տան Արք.  
Les étapes du développement

Մեծապատկերով պատկերում հիմնական շինությունները

Պրոյեկտներ ընդհանուր ինտեգրացիայի համար  
Projet de la reconstruction du milieu historique.

ՕՐՆԱԿՆԵՐ ԵՎ ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱՆԵՐ  
ՇՆՔԿԱՆՈՒՄ ԿԱՅԵՐԾ  
ՏՊԵՔ. «ՄԱՅԵՐ ԻՐԱԶ, 2. ՕՐՆԱԿՆԵՐ»



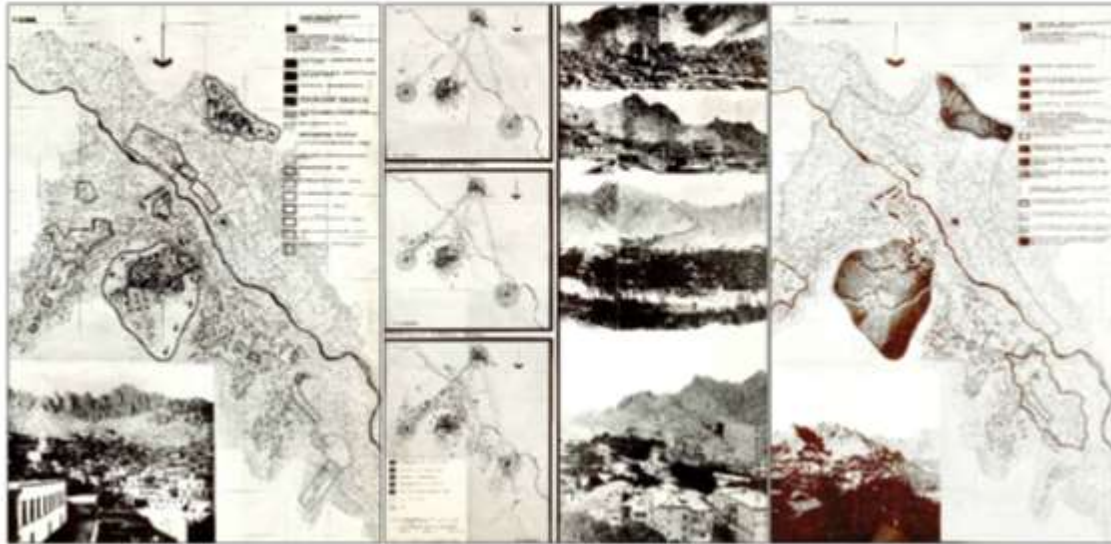
This block contains architectural drawings for the organization of the Katchik ensemble. It features a large topographic map on the left with various sites marked by circles and lines. On the right, there are three smaller landscape sketches labeled 1, 2, and 3, showing different views of the area, including buildings and natural features.

Պրոյեկտներ ընդհանուր ինտեգրացիայի համար  
Projet de l'organisation de l'ensemble de Katchik.

Պրոյեկտներ ընդհանուր ինտեգրացիայի համար  
Projet de l'organisation de l'ensemble de Katchik.



ԵՄ ԱՄԻ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԻ  
 ՀԻՄՆՈՒՆԻ ԱՄԵԻՈՅ  
 ՀԻՔ. Հ. ԿՐԿՆԻ ԻՐԱԶ. Է. ԻՄԻ



ԱՄԻ ԱՄԻ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԻ ԱՄՈՒՐԻՉ

ԵՐԱՅՈՒՄԻ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ

ԱՄԻ ԱՄԻ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԻ ԱՎՈՐՈՎԱԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ

ԵՄ ԱՄԻ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԻ ՀԻՄՆՈՒՆԻ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ ԵՎ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ  
 ՀԻՔ. Հ. ԿՐԿՆԻ



ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ

ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ

ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ ԵՎ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ

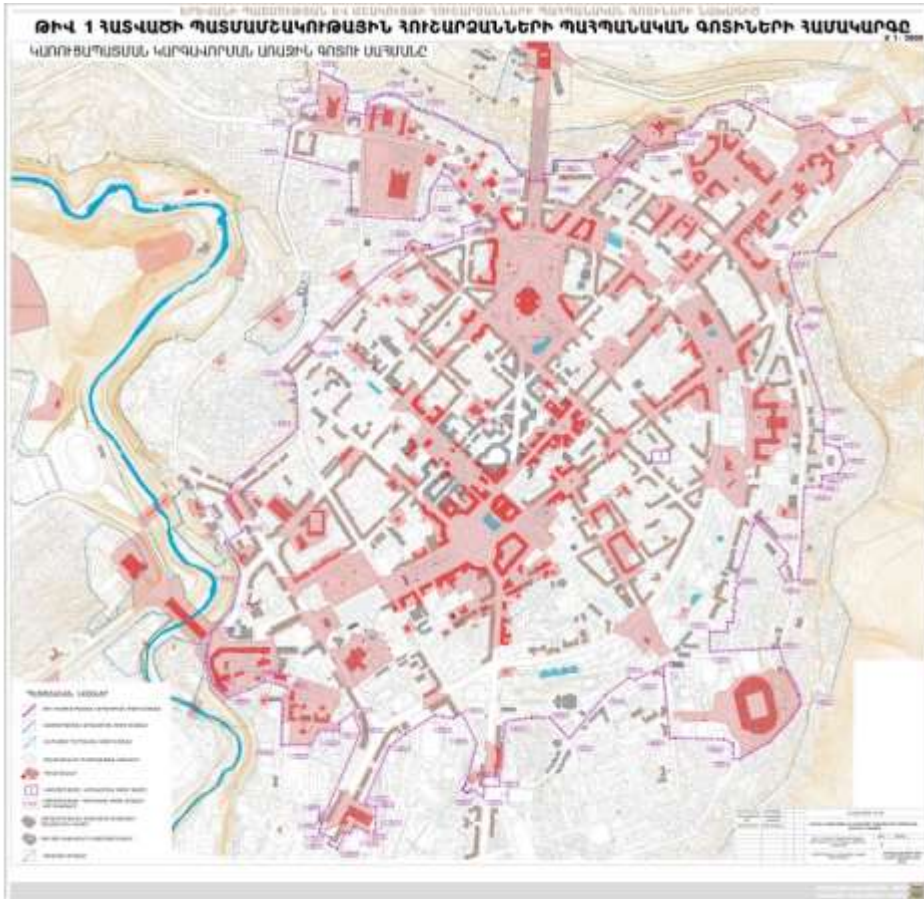


ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ ԵՎ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ

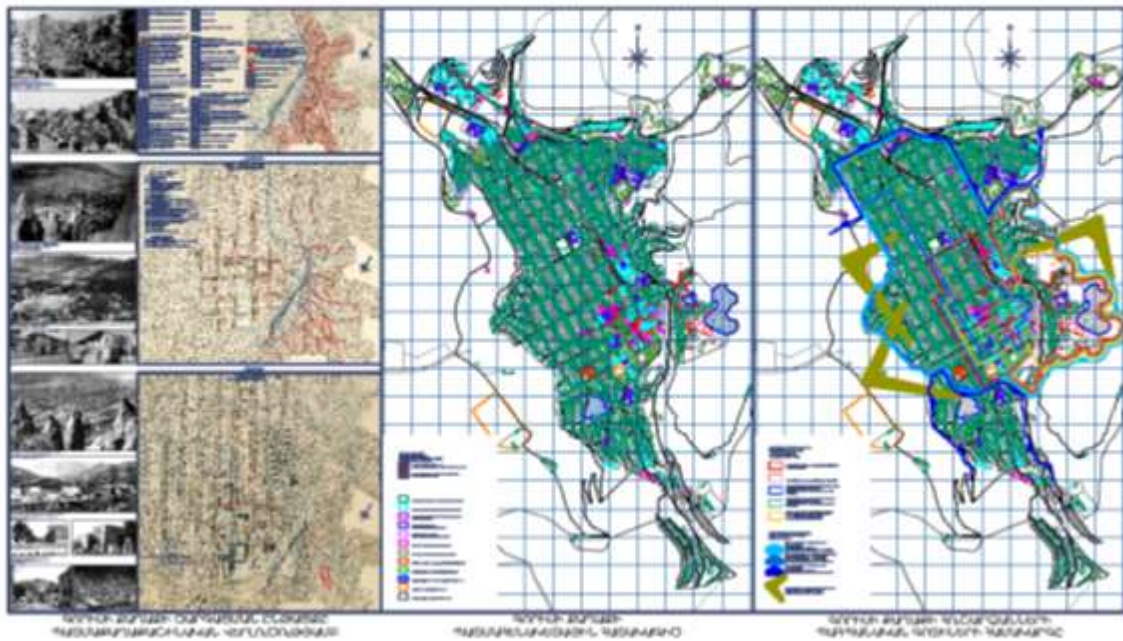


ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ ԵՎ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎՊՈԼԻՏԱԿԱՆ ԿԵՂՈՎՈՒՄԸ



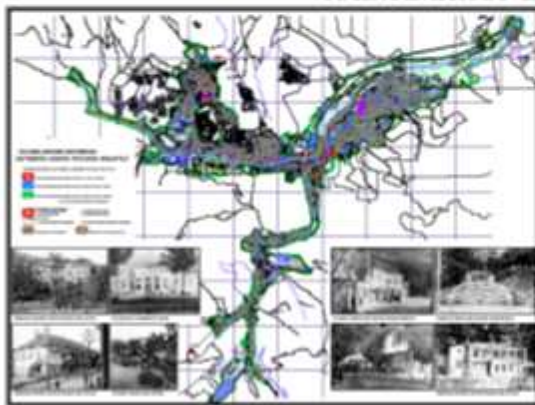


**ՆՈՒ ԸՆԴՈՒՄ ՊԱՏՄԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ  
 ՀԻՄՆԱԿՈՒՄ ԱՐԱՄՈՑ  
 ՓՈՒՆ. ՀՀ ԽՈՒՆԻՎԵՐՍԻՏԵՏԻ ԲՆԱՐԿՈՒՄԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒՄ**

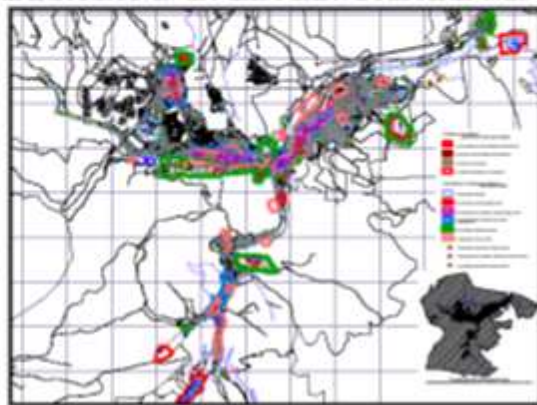




## ԻՄՍՏԱԿԱՆ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՆ ԽՈՒՅԻՑ ՎԻՃ. «ՅԱՆՈՒՇ ԻՄՈՎ Է. ԻՄՍՏԱԿ»



ԻՄՍՏԱԿԱՆ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՆ ԽՈՒՅԻՑ



ԻՄՍՏԱԿԱՆ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ԻՆԴՈՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐ

## ՇՐՈՒՄ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՆ ԽՈՒՅԻՑ ՎԻՃ. «ՇՐՈՒՄ ՇՐՈՒՄ Ե. ՇՐՈՒՄ»



ՇՐՈՒՄ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՆ ԽՈՒՅԻՑ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՆ ԽՈՒՅԻՑ



ՇՐՈՒՄ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՆ ԽՈՒՅԻՑ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՆ ԽՈՒՅԻՑ



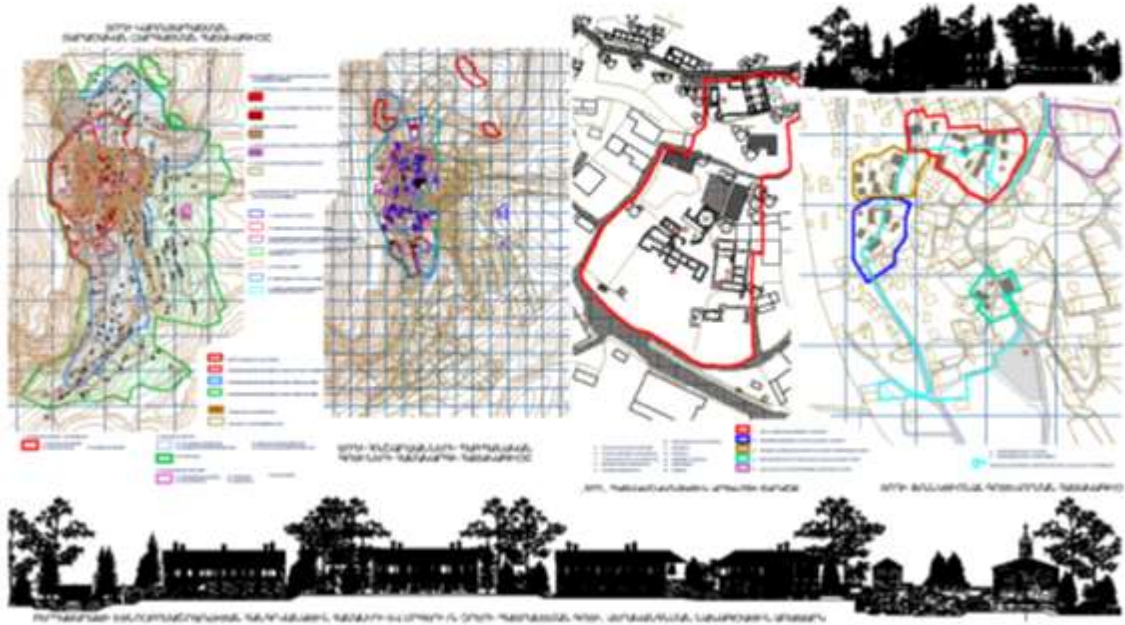
ՇՐՈՒՄ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՆ ԽՈՒՅԻՑ



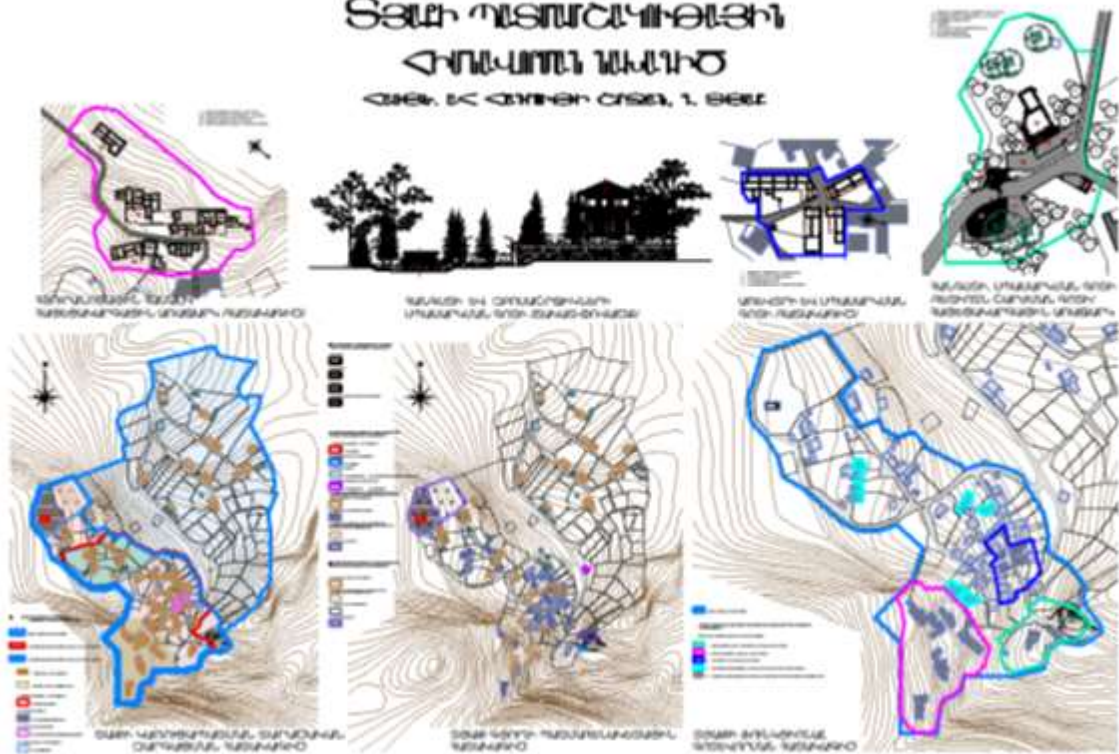
ՇՐՈՒՄ ԱՆՏՐԱԿՆԻՒՅԻՆ ԻՆԴՈՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐ

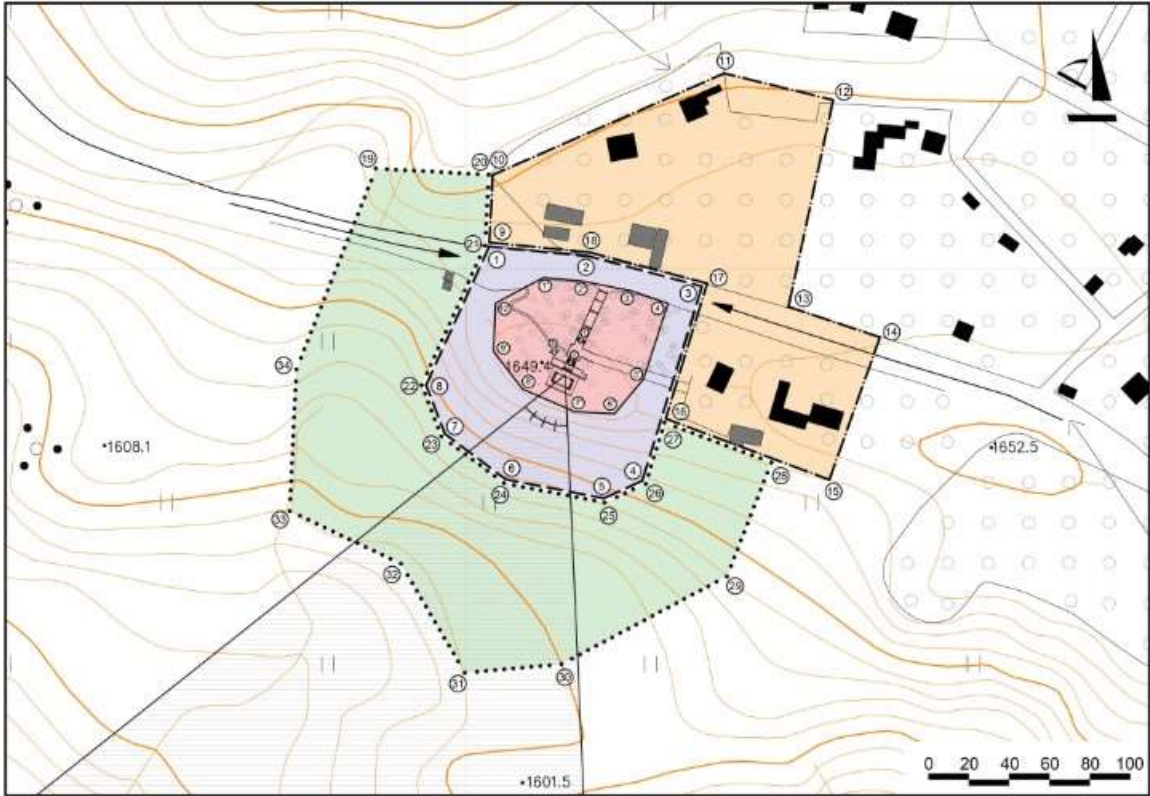


Տնի ունեւորման համալսարանի  
 Հիմնական տնային  
 զեւ. Եւ Հայրենի օրհմ, 1. Երկ.



Տնի ունեւորման համալսարանի  
 Հիմնական տնային  
 զեւ. Եւ Հայրենի օրհմ, 1. Երկ.



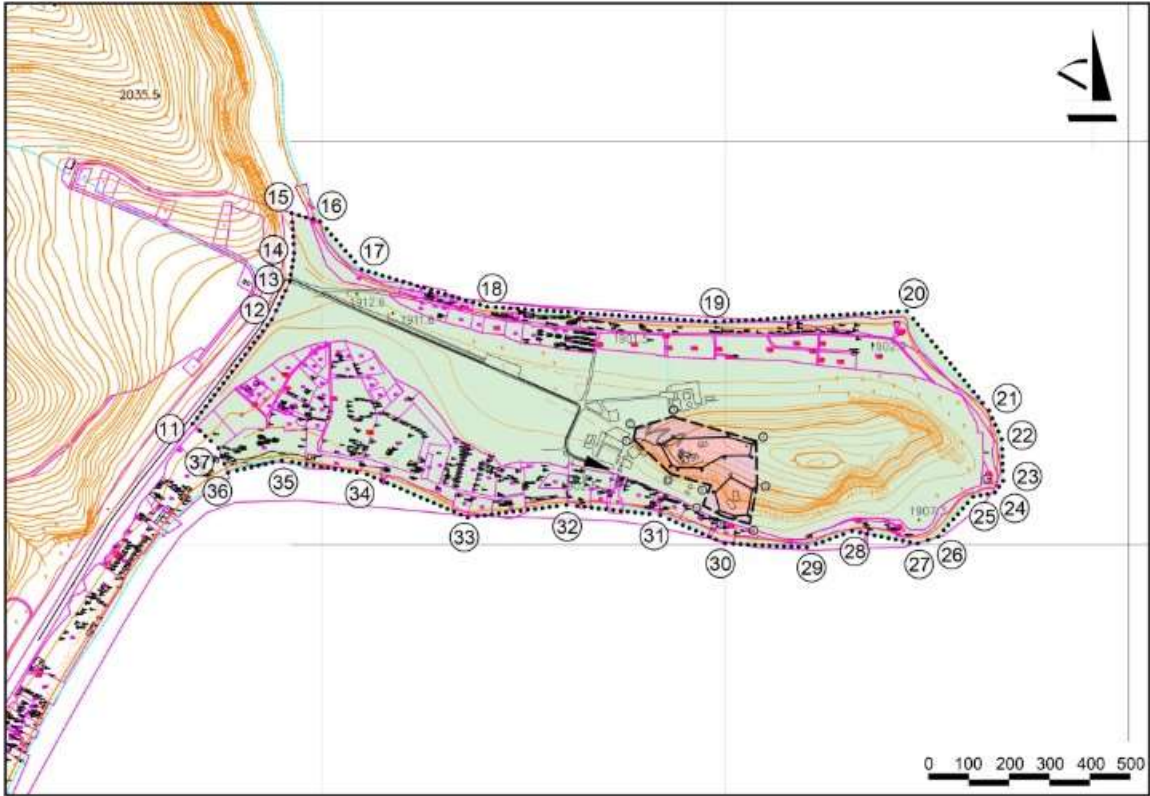


ՉԱՐԵՆՑԻ ԿԱՄԱՐ



ԳՅՈՒՄՐԻ. ՄԱՅՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ





ՍԵՎԱՆԻ ՎԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ

## **Cultural landscapes as a part of environment, their protection and rehabilitation**

**Mrs Emma HARUTYUNYAN,**

*Professor, Head of the Chair of Theory and History Architecture Reconstruction and Restauration of Heritage, University of Architecture and Construction, Republic of Armenia*

### **Բնությունը, մշակույթն ու ճարտարապետություն-Լանդշաֆտի ամբողջականություն**

Պատմության, մշակութային, ճարտարապետական և բնապատկերային ժառանգության պահպանության մասին քննարկել առանձին-առանձին հնարավոր չէ: Դրանք իրար լրացնող և փոխհարստացնող արժեքներ են, որոնք բոլոր ազգերի, ժողովուրդների մոտ պատմականորեն արտահայտվում է համաշխարհային ժառանգության մեջ իրենց թողած գլոխգործոցներն ուսումնասիրելով: Հայկական պատմաճարտարապետական ճառանգությունը ասվածի վկայություններից մեկն է: Հայաստանը՝ ինելով տարածքով փոքր և սփռվելով բարդ ռելիեֆի վրա, ներկայացնում է բնության բավական հետաքրքիր և իրարից խիստ տարբերվող բնապատկերներ: Անգամ երկրի ներկա տարածքում, որ կարելի է մեկ օրվա ընթացքում հյուսիսից հարավ անցնել, կարող ես հանդիպել թե սաղարթախիտ անտառների, թե լեռնային լճերի, թե անպատացած տարածքների, թե լեռնաշղթաների և թե բազմազույն ծաղկադաշտերի: Համապատասխանաբար հանդիպում ենք նաև մշակութային և ճարտարապետական բազմազանության: Սակայն ամենուրեք ընդհանրությունը մեկն է. Բնությունը, մշակույթն ու ճարտարապետությունը ներդաշնակորեն միահյուսված են. Համաշխարհային այն գլոխգործոցները, որ գրվել և ծաղկվել են Տաթևի, Գանձասարի, Հաղպատի, Սանահինի և այլ վանքերում, թերևս այն գեղագիտությունն ու փիլիսոփայությունը չէին ունենա, եթե դրանք չստեղծվեին բնության հենց այդ անկյուններում: Այդ վանքերի ճարտարապետական հանճարը թերևս այդ թռիչքին չհասներ, եթե դրանք չկառուցվեին բնության կողմից տրված հենց այդ դժվարություններն ու հնարավորությունները:

Սովորենք բնությունից, կառուցենք բնության մեջ և հնարավորություն տանք հաջորդներին խոսելու բնության հետ:





\*

### **Nature, Culture and Architecture – Landscape Integrity**

It is not possible to discuss the preservation of historical, cultural, architectural and landscape heritage separately. These are complementary and mutually enriching values that are historically expressed by all nations and peoples by studying the masterpieces they have left in the world heritage. The Armenian historical and architectural heritage is one of the evidences of that. Armenia, being small in area, scattered on a complex relief, presents quite interesting, very different landscapes of nature. Even in the present area of the country, where you can cross from north to south in one day, you can find dense forests, mountain lakes, desert areas, mountain ranges and colourful flowerbeds. Accordingly, we also encounter cultural and architectural diversity. But everywhere the commonality is the same. Nature, culture and architecture are harmoniously intertwined. The world masterpieces that were written and flourished in the monasteries of Tat, Gandzasar, Haghpat, Sanahin and other monasteries would not have had the aesthetics and philosophy if they had not been created in those very corners of nature. The architectural genius of these monasteries would not have reached that flight if they had not been built with these very difficulties and opportunities provided by nature.

Let's learn from nature, build in nature, give the next opportunity to talk to nature.

## Landscape in Republic of Armenia educational modules - natural urbanised landscapes

Mr Ashot KANAYAN,

Professor, Department of Urban planning, Republic of Armenia

### Աշոտ Կանայան

#### ՃՇՀԱՀ Քաղաքաշինության ամբիոնի պրոֆեսոր

#### Դպրոցների տարրական դասարաններում լանդշաֆտային կրթական գործունեության վերաբերյալ

Դատելով այս վերնագրից, փորձ է արվում տարրական դպրոցների կրթական ծրագրերում ընդգրկել լանդշաֆտին վերաբերվող հասկացությունների ներմուծում տարրական դպրոցների ուսումնական ծրագրերում: Ակնհայտ է, որ այսպեսի նպատակային կրթությունը, հատկապես մանուկների համար պետք է հետապնդի նրանց մտածելակերպում ձևավորել միջավայրի ընկալման նոր չափանիշներ, ինչպեսիք են գեղեցեկն ու սոցիալը:

Միջավայրը մենք ընկալում ենք տեսողությամբ, լսողությամբ, հոտոտելիքով... արդյունքում ձևավորելով չափանիշ ու կարծիք: Այրիորի ընդունելով որ կուսական լանդշաֆտները միշտ և ամենուրեք գեղեցիկ են և սոցիալ լինել չեն կարող, ենթադրվում է որ լանդշատների սոցիալ դառնալու գլխավոր ու միակ պատճառը մարդու գործունեության արդյունքում դրանց աղտոտումն է, ինչպիսի էլ այն լինի, սկսած կենցաղային ու արտադրական թափոնների արտանետումներից, վերջացրած գեղագիտական հատկություններից զուրկ մեծ ու փոքր կառույցներով, որոնք գեղագիտական տեսանկյունից դիտարկվում են որպես աղբ:

Այս առումով, մանկական գեղագիտական ճաշակի ձևավորման այս նախնական փուլում կարծում են կարևոր է դառնում կողմնորոշվել թե ինչը կարող երեխայի կողմից ընկալվել որպես գեղեցիկի հասկանալի ու ընդունելի չափանիշ, որը զուրկ է ուսուցչի անհատական որևէ հակումներից, ճաշակից ու նախասիրություններից: Ենթադրում են որ դա կոմպոզիցիայի ստեղծման այն համադրության, համահունչ լինելու, համատաղելի լինելու ունիվերսալ կանոնն է որը կոչվում է **հարմոնիա**, և որի փայլուն դրսևորումներով բարեբախտաբար դեռ կարող ենք տեսնել, զարմանալ ու հիանալ ժողովրդական ճարտարապետության բազմաթիվ համաշխրհային օրինակներում:

Եթե մենք դիտարկում ենք ցանկացած որևէ լանդշաֆտ. միջավայր, տեսարան որը գեղեցիկ է ապա այն առաջին հերթին աչքի է ընկնում այն կազմող տարրերի՝ բնական և մարդածին, իրար հետ համուհունչ, հարմոնիկ լինելու հետ: նյութը, ձևը, չափը, դույնը, ֆակտուրան, այն ամենը, ինչը ընկալվում է դիտողի կողմից որպես տեսարան, որը համեմատվում է բնական շրջապատի՝ լանդշաֆտի համադրվող տարրերի հետ:

Ակնհայտ է որ մեր այս ծրագրի առաջնային նպատակը պետք է լինի փորձել երեխայի հոգեբանության մեջ սերմանել գեղագիտության որոշակի չափանիշներ, որոնցից գլխավորը պետք է լինի լանդշաֆտի հետ հարմոնիկ համադրությունը:

Այս չափանիշները կարող են ընկալվել որպես երեխայի հոգեբանության ու վարքի ձևավորման ընդհանուր քաղաքակրթական գլխավոր տարրերից մեկը իչպիսիք են **մի աղտոտիրը**, աղտոտման բոլոր դրսևորումներով այդ թվում լանդշաֆտին ոչ հարիր, դիսհարմոնիկ, կակաֆոնիկ ճարտարապետական միջամտություններով:

Կարծում եմ այս ծրագրի շրջանակնարում մենք պետք է փորձենք ձգտել կրթել մի քաղաքացի որի լանդշաֆտի ընկալումը լինի էսթետիկ, անկախ այն բնական է, թե անտրոպոգեն:

Ամենայն հավանականությամբ խոսելով երեխայի մտածելակերպում գեղագիտական կոմպոնենտի ֆենոմենի ներդրման մասին մենք չենք կարող բացատրել դրանից բխող քաղաքակրթական մի կարևոր բաղադրիչ, երբ նա մաքուր է պահում շրջապատը ոչ միայն այն պատճառով որ աղտոտումը օրինախախտում է այլ որ այն **Գեղեցիկը դարձնում է Տգեղ:**

Անդրադառնանք մեկ անգամ ևս լանդշաֆտի եվրոպական կոնվենցիայի սահմանմանը, ուր «Լանդշաֆտը» - մարդու կողմից ընկալվող տարածք է, որի բնույթը բնական և մարդկային գործոնների ազդեցության կամ փոխազդեցության արդյունք է: Այսինքն

սահմանումը ամբողջովին արտահայտում է ճարտարապետության էությունը եթե ոչ ամբողջովին, ապա գոնե նրա գեղագիտական ընկալման առումով: Քանի որ ճարտարապետությունը արվեստի այն միակ տեսակն է, որը անմիջականորեն ներգծվում է լանդշաֆտի ընկալման համատեքստում, այսինքն ինչպես լանդշաֆտը չի կարող ընկալվել առանց ներմուծված ճարտարապետության, այնպես էլ ճարտարապետությունը՝ առանց լանդշաֆտի: Եվ երկու դեպքում էլ, եթե չեն հարգվում հարմոնիայի ամենատարրական կանոնները, ապա ունենում ենք Աղտոտում, Աղմուկ, ինչը ցավոք դարձել մեր քաղաքակրթության աքիլեսյան գարշապարը:

Ակնհայտ է առաջարկվող ծրագրի խիստ արդիականությունը մատաղ սերնդի մոտ գեղագիտական և հայրենասիրական ինքնություն ձևավորելու գործում:

Կարծում եմ, թե որոշ գործողություններ որոնք ընդգկված են Լանդշաֆտ ընկալումը բնորոշող գործընթացների ցանկում կարող են համալրվել ավելի ընդգրկուն, ինֆորմատիվ ու զգայական բաղադրիչներով այն է.

- Լանդշաֆտն ունկընդերը (բարբառ, առոգանություն, արտասանություն, հումոր, անեկդոտներ)
- Լանդշաֆտը հոտոտելը(տեղական Խոհանոցի բուրմունքներն ու համերը )
- Տեղական միկրոկլիման ու եղանակի առանձնահատկությունները

\*

Judging from this title, an attempt is made to include the introduction of landscape concepts in elementary school curricula in elementary school. It is obvious that such purposeful education, especially for children, should pursue the development of new standards of perception of the environment, such as beautiful and ugly.

We perceive the environment through sight, hearing, smell ... as a result, we form a standard and an opinion. Recognising a priori that virgin landscapes are always beautiful everywhere, they can not be ugly. and small structures that are aesthetically considered garbage.

In this regard, at this early stage of the development of children's aesthetic taste, I think it becomes possible to determine what can be perceived by the child as an understandable and acceptable standard of beauty, which lacks any of the teacher's individual inclinations, taste preferences. I suppose it is the universal rule of composition, harmony, and combinability of the composition of a composition called harmony, the

brilliant manifestations of which, fortunately, we can still see, marvel at, and admire in many world examples of folk architecture.

If we look at any landscape. environment, a scene that is beautiful, then it first of all stands out with the elements that make it up – natural, man-made, harmonious with each other, harmonious. The material, the egg, the size, the texture, the texture, everything that is perceived by the viewer as a scene that is compared to the natural environment, the combined elements of the landscape.

Obviously, the primary goal of our program should be to try to instill certain aesthetic standards in a child's psychology, the main of which should be a harmonious combination with the landscape.

These criteria can be perceived as one of the general civilisational elements of child psychology and behavioral development as a polluter, with all manifestations of pollution including disharmonious, disharmonious, cacophonic architectural interventions.

I think in the framework of this program we should try to educate a citizen whose perception of the landscape is aesthetic, regardless of whether it is natural or anthropogenic.

In all likelihood, speaking of the introduction of the phenomenon of the aesthetic component into the child's mind, we can not rule out an important civilisational component of it, when it keeps the environment clean not only because pollution violates the law but also because it makes Beauty to Ugly.

Let us refer once again to the definition of the Council of Europe Landscape Convention, where "Landscape" is a human-perceived area, the nature of which is the result of the influence or interaction of natural-human factors. The definition fully expresses the essence of architecture, if not completely, then at least in terms of its aesthetic perception. Because architecture is the only type of art that is directly embedded in the context of landscape perception, that is, just as landscape cannot be perceived without imported architecture, so architecture can be perceived without landscape. And in both cases, if the most elementary rules of harmony are not respected, then we have Pollution, Noise, which unfortunately has become the Achilles heel of our civilisation.

It is obvious that the proposed program is very relevant in terms of creating an aesthetic-patriotic identity among the younger generation.

I think that some of the activities that are included in the list of activities that define the perception of the landscape can be supplemented with more comprehensive, informative and sensory components, that is:


- Listening to the landscape (dialect, accent, pronunciation, humor, jokes);
- Scenting the landscape (aromas and flavors of local cuisine);
- Peculiarities of local microclimate and weather.



**Landscape planning methodology and experience**

**Mr Ashot KHOYETSYAN,**

*Professor, Advisor, Ministry of Territorial Administration of Infrastructure, Republic of Armenia*

 7. Ashot Khoyetsyan.pptx

**ՀՀ ԿԳՄՍ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**

 **ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱՐՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ** 

ՖԱԿՈՒՆԿՏԻՆ՝	Կենսաբանության, քիմիայի և աշխարհագրության
ԱՄԲԻՈՆ՝	Աշխարհագրության և Նրա դասավանդման մեթոդիկայի
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ՝	Լանդշաֆտային պլանավորում

**ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԱԿԱՆ ԹԵԶ**  
**ԹԵՄԱ՝ Լանդշաֆտային պլանավորման**  
**մեթոդաբանությունը եվ փորձը հանրակրթական**  
**դպրոցներում**

ՈՒՍԱՆՈՂ՝	Ալա Սաղաթեյան
ՂԵԿԱՎԱՐ՝	Աշխարհագրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Աշոտ Խոյեցյան

**ԵՐԵՎԱՆ 2022**

## Բովանդակություն

- ❖ **ԳԼՈՒԽ 1. ԼԱՆՈՂԱՓՆՏԱՅԻՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ /գույքագրում /**
  - ❖ 1.1 Լանդշաֆտային պլանավորման մեթոդաբանության զարգացումը
    - ❖ 1.2 Լանդշաֆտագիտության հետազոտության մեթոդները
      - ❖ ա. Դաշտային (ստացիոնար դիտարկումներ , կամերալ մշակում
  - ❖ բ. Քարտեզագրական (Քարտեզներ ընթերցում , երկարությունների և անկյունների չափագրում տեղագրական քարտեզների և տեղանքի պատկեման վերծանում , քարտեզների դերի և նշանակության գնահատում )
- ❖ 1.3 Լանդշաֆտագիտության նոր ուղղությունները և կառուցողական նշանակությունը
  - ❖ **ԳԼՈՒԽ 2. ԼԱՆՈՂԱՓՆՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԲՆԱԳԱՀՊԱՆԱԿԱՆ , ՍՈՅԻԱԼԱԿԱՆ՝ ՄՇԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԵՎԱԶՊՈՎ /հետազոտություն և կիրառելիություն /**
    - ❖ 2.1 Հանրակրթական դպրոցում խաղերի միջոցով լանդշաֆտային պլանավորում իրականացնելու գործընթացը
    - ❖ 2.2 Լանդշաֆտային պլանավորում և լանդշաֆտային դիզայն առարկայի նպատակը. խնդիրները և պատմությունը <<Հայաստանի աշխարհագրության >> դասընթացում
      - ❖ Եզրակացություններ և առաջարկություններ
        - ❖ Գրականության ցանկ.
        - ❖ Հավելվածներ

## ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

### Արդիականությունը

- ✔ Լանդշաֆտը մշտապես զարգացող բաց համակարգ է, նրա պահպանության , կառավարման և պլանավորման ժամանակակից մարտահրավերները աշակերտների հետաքրքրասիրության և հետաքրքրության սահմաններում են:

### Ավարտական աշխատանքի նպատակն է

- մտածել, թե ի՞նչ են ընկալում «լանդշաֆտ» ասելով՝ դա այն վայրն է, որտեղ իրենք ապրում են, թե՞ մի այլ վայր է,
- Պատկերացնել, թե ի՞նչ դեր կարող են նրանք ունենալ որպես անհատներ և հասարակության անդամներ լանդշաֆտի կայուն և ներդաշնակ զարգացումը խթանելու տեսանկյունից:

**➤ Նպատակի ուսումնասիրման համար կարևորում ենք հետևյալ խնդիրները՝**

Վերլուծել հանրակրթական դպրոցում առկա բոլոր այն դասարանների դասագրքերը և թեմաները, որոնք կարող են կապ ունենալ «լանդշաֆտ» հասկացության և լանդշաֆտային պլանավորման հետ

Մշակել լանդշաֆտային պլանավորմանը ուղղված միջոցառում՝ կրտսեր և միջին դպրոցներում:

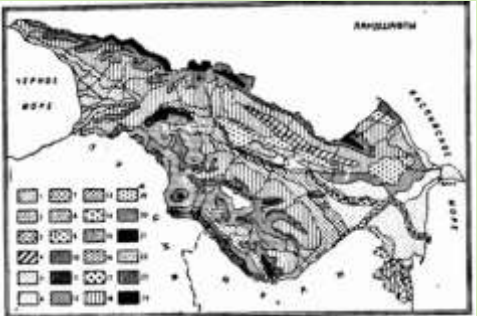
Ստեղծել դպրոցական աշխարհագրության 9 -րդ դասարանի դասընթացում նոր թեմա, որի շրջանակներում տալիս ենք գաղափար լանդշաֆտի մասին:

**ԳՆՈՒՄ 1.ԼԱՆՇԱՖՏԱՅԻՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵԹՈՂԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋՆԱԳԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

ԳՈՒՅԵՎԳՐՈՒՄ

- ❖ 1.1 Լանդշաֆտային պլանավորման մեթոդաբանության զարգացումը
- 1.2 Լանդշաֆտագիտության հետազոտության մեթոդները
- 1.3 Լանդշաֆտագիտության նոր ուղղությունները և կառուցողական նշանակությունը.

- ✓ Դաշտային լանդշաֆտային հանույթ
- ✓ Լանդշաֆտային երկրաբանական
- ✓ Լանդշաֆտային երկրաֆիզիկական
- ✓ Լանդշաֆտային բժշկագիտություն
- ✓ Լանդշաֆտային ռազմագիտություն
- ✓ Լանդշաֆտային քարտեզագրում
- ✓ Մարդ- բնություն փոխհարաբերություն
- ✓ Կոնստրուկտիվ-կառուցողական լանդշաֆտագիտություն





**❖ ԳԼՈՒԽ 2. ԼԱՆԴՇԱՖՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԲՆԱԴՊԱԴՊԱԿԱՆ,ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ, ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՁԵՎԱԶՎՈՒՄ**

**<<Ես և շրջակա աշխարհ>> 2-րդ դասարան** (դասագրքի հեղինակ՝ Ա. Հովսեփյան, Ա. Կարապետյան, Գ. Հովհաննիսյան, Ն. Տողանյան, Ա. Գյուլբուրդյան, Լ. Մարտիրոսյան):

✔ Իրանացրել ենք հանրակրթական դասընթացում թեմայի գնահատում և ցույց ենք տվել աշխատանքի կիսառեկոնստրուկցիային

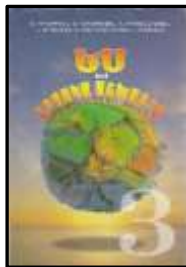


✔ Առանձնացված թեմաների նպատակը հարակրթական դպրոցներում

✔ Առանձնացված թեմաների նպատակից բխող վերջնարդյունքներն են՝

<p><b>Նպատակ</b></p>	<p>Օգնել գիտակցել բնության մեջ տեղի ունեցող բնական և մարդու գործունեության հետևանքով տեղի ունեցող փոփոխությունները, ինչպես նաև մարդու ներգործության բացասական հետևանքները: Նպաստել պատասխանատու վարքագծի ձևավորմանը:</p>	<p><b>Վերջնարդյունք</b></p>	<p>Համեմատել և տարբերակել շրջապատի օբյեկտները՝ մարդու և բնության կողմից ստեղծված :          Դիտարկել, նկարագրել բույսերի և կենդանիների փոխկապվածությունը, բերել սննդային շղթաների օրինակներ :          Բացատրել, թե ինչ դեր ունի մարդը բնության վատթարացման գործում, մեկնաբանել բնության պահպանության և խնայող վերաբերմունք անհրաժեշտությունը :</p>
----------------------	--	-----------------------------	---

**<<Ես և շրջակա աշխարհ>> 3-րդ դասարան** (դասագրքի հեղինակներ՝ Ա. Հովսեփյան, Ա. Կարապետյան, Գ. Հովհաննիսյան, Ն. Տողանյան, Ա. Գյուլբուրդյան)



✔ Առանձնացված թեմաների նպատակը հարակրթական դպրոցներում

✔ Առանձնացված թեմաների նպատակից բխող վերջնարդյունքներն են՝

<p><b>Նպատակ</b></p>	<p>Գիտենա, որ տարվա եղանակների փոփոխությամբ փոփոխվում է նաև բնությունն ու կենդանիները: Նախնական գիտելիքներ ձևավորել Արեգակի շուրջ Երկրի պտույտի և իր առանցքի շուրջ պտույտի շուրջ: Նախնական գիտելիքներ ձևավորել գեշերվա և ցերեկվա հերթափոխության, եղանակների հերթափոխության շուրջ: Գիտենա տարվա եղանակներին:</p>	<p><b>Վերջնարդյունք</b></p>	<p>Երկրի մոդելի վրա ցուցադրի, թե ինչպես է Երկրի պտույտն իր առանցքի շուրջը պայմանավորում գիշերվա և ցերեկվա հերթափոխությունը Երկրի վրա:          Նշի, թե ինչպես են առաջանում տարվա եղանակները:          Նշի Երկրի վրա տարվա եղանակների փոփոխության պատճառը:          Թվարկի տարվա եղանակները և դրանցից յուրաքանչյուրի փոփոխության ժամանակ կենդանական և բուսական աշխարհում տեղի ունեցող փոփոխությունները:</p>
----------------------	---	-----------------------------	--

**<<Ես և շրջակա աշխարհ>> 4-րդ դասարան (դասագրքի հեղինակներ՝ Ա. Զովսեփյան, Գ. Զովհաննիսյան, Ն. Տողանյան, Լ. Ավագյան**



**✓ Առանձնացված թեմաների նպատակից բխող վերջնարդյունքներն են՝**


**✓ Առանձնացված թեմաների նպատակը հարակրթական դպրոցներում**

<b>Նպատակ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ամրապնդել ջրի կարևորության գաղափարը՝ տարբերելով մաքուր և աղտոտված ջուրը՝ նշելով, թե ինչու է աղտոտված ջուրը վնասակար բույսերի, կենդանիների և մարդկանց համար:</li> <li>Բացատրել, որ կենդանիները և բույսերը ինչպես են ստանում իրենց սնունդը:</li> <li>Նախնական գիտելիքներ ձևավորել հողի կազմության, երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերի, ռելիեֆի տարբեր ձևերի շուրջ:</li> </ul>
---------------	--


<b>Վերջնարդյունք</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Նկարագրել, որ բնության մեջ կենդանիներն ու բույսերը դասակարգվում են ըստ տարբեր բնութագրերի, բերել դասակարգումների տարբեր օրինակներ:</li> <li>Դիտարկել և նկարագրել բույսերի հիմնական մասերը, աճի գործընթացը, կյանքի համար անհրաժեշտ պայմանները:</li> <li>Բացատրել, թե մարդը, կենդանիները, բույսերը որտեղից են ստանում իրենց սնունդը, սնման շղթաների օրինակներ բերել:</li> <li>Ներկայացնել մարդու գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա, մեկնաբանել բնության աղտոտվածության և առողջության միջև կապը:</li> </ul>
----------------------	---

**✓ Կրտսեր դպրոցում կատարված աշխատանքների եզրակացություն**

**✓ Կրտսեր դպրոցում սովորողը պատկերացում պետք է ունենա լանդշաֆտի վերաբերյալ, լանդշաֆտը դիտարկվում է որպես բնության բաղկացուցիչ մաս:**



1. Սովորողը պատկերացում մարդ-բնություն –լանդշաֆտ փոխհարաբերությունը
2. Սովորողը կարողանում է համեմատել



3. Սովորողը կարողանում է մեկնաբանել, թե ինչ դեր ունի մարդը բնության վատթարացման հարցում, նաև դրանից բխող խնայող վերաբերմունքի անհրաժեշտությունը:
4. Սովորողը կարողանում է մեկնաբանել մարդու և բնության փոխհարաբերությունը

✓ **Քննադատություն 5-րդ դասարանի դասագիրք, (դասագրքի հեղինակներ՝ Է. Ղազարյան, Ա. Թռչունյան, Գ. Մելիքյան, Թ. Վարդանյան, Հ. Խաչատրյան)**



✓ **Առանձնացված թեմաների նպատակը հարակրթական դպրոցներում**


✓ **Առանձնացված թեմաների նպատակից բխող վերջնարդյունքներն են՝**


<b>Նպատակ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ճանաչել կենսոլորտը: Իմանալ կազմը և կառուցվածքը:</li> <li>Իմանալ հատկանիշները:</li> <li>Ցույց տալ կենդանի օրգանիզմների միմյանց և շրջակա միջավայրի միջև եղած կապերը:</li> <li>Իմանալ բնական համակեցություններում օրգանիզմների ունեցած հարմարվածությունների մասին և կարողանա բնութագրել դրանք:</li> </ul>
---------------	---


<b>Վերջնարդյունք</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ներկայացնել կենսոլորտի կազմն ու կառուցվածքը:</li> <li>Բնորոշել կենդանի և անկենդան բնության կապը:</li> <li>Ճանաչի իր շրջապատում մեծ տարածում ունեցող բույսերի և կենդանիների տեսակները:</li> <li>Ներկայացնի հողածածկույթի, բուսական և կենդանական աշխարհների դերը կենսոլորտում:</li> </ul>
----------------------	--

✓ **5-րդ դասարանում քննադատություն առարկայից կատարված ուսումնասիրությունների եզրակացություն**

➤ Միջին դպրոցում սովորողը ճանաչում է կենսոլորտը, կազմը, կառուցվածքը և հատկանիշները:

- 

1. Ցույց է տալիս կենդանի օրգանիզմների, ինչպես միմյանց, այնպես էլ շրջակա միջավայրի հետ եղած կապերը:
- 

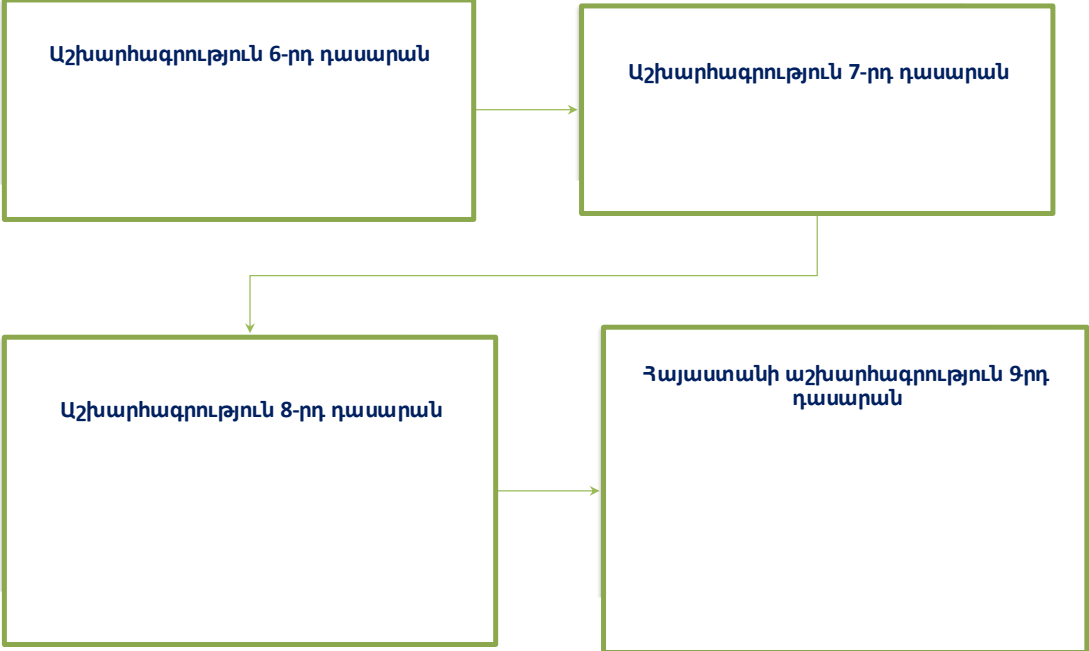
2. Կարողանում է բնորոշել կենդանի և անկենդան բնության կապը,
- 

3. կարողանում է ներկայացնել ոլորտների փոխադարձ կապը:



✓ Միջին և ավագ դպրոցում կատարված աշխատանքների եզրակացություն

➤ Աշխարհագրություն (6-12-րդ դասարաններ)



✓ Աշխարհագրություն 10-րդ 11-րդ, 12-րդ դասարաններ

Սովորողը հնարավորություն ունի ամրապնդել կրտսեր և միջին դպրոցում լանդշաֆտի մասին պատկերացումները՝



## Գործողություն 1. Լանդշաֆտի դիտում

Նպատակ՝ Ընկալել լանդշաֆտը տեսնելու միջոցով

- Դիտում աշակերտներն անցնում են հատուկ ընտրված ճանապարհով և միաժամանակ հետազոտում լանդշաֆտի ձևերն ու գույները: Նկարում են լանդշաֆտը՝ վերարտադրելով դիտարկված ձևերը և երանգները:



Հանրակրթական դպրոցում խաղերի միջոցով լանդշաֆտային պլանավորում իրականացնելու գործընթացը



## Գործողություն 2. Լանդշաֆտը լսել

Ս նպատակ՝ Ընկալել լանդշաֆտը լսելու միջոցով:

- ✓ Դիտում աշակերտներն անցնում են հստակ ընտրված ճանապարհով (կանգ առնելով և ունկնդրելով), որտեղ լսվում են ձայներ և աղմուկներ (սովորաբար դրանք փոփոխվում են՝ կախված սեզոնից և օրվա ժամից): Փակելով աչքերը՝ նրանք լուռ հաշվում են լսելի ձայների և աղմուկների քանակը և մտապահում: Նրանք նկարում են լանդշաֆտը, որպեսզի կարողանան հիշել այն:



### ✔ **Գործողություն 3. Լանդշաֆտի շոշափում**

**Ս Նպատակ՝** Ընկալել լանդշաֆտը շոշափելու միջոցով:

✔ Դրսում աշակերտներն անցնում են հստակ ընտրված ճանապարհով, որտեղ հավաքում են բնական (տերևներ, կեղև, մամուռ, քարաքոս, խճաքար, ավազ, խեցիներ) և մարդու միջամտության արդյունքում ծագած (22ի կափարիչ, թուղթ, պոլիէթիլենային տոպրակ) տարրերի նմուշներ:

Վերադառնալով լսարան՝ աշակերտներն այդ նմուշները տեղադրում են ստվարաթղթե տուփի մեջ, և պատրաստում են երկրորդական արտադրանք, վերջում մասնակցում են ընդհանուր քննարկմանը:



### **Գործողություն 4. Լանդշաֆտը զգալ**

**Ս Նպատակ՝** Ընկալել լանդշաֆտը մտքերի և հույզերի միջոցով:

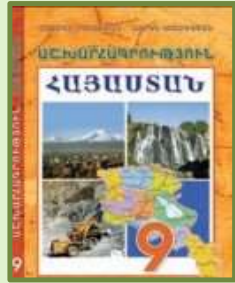
✔ Դրսում աշակերտներն անցնում են լանդշաֆտով՝ նշելով իրենց ճանապարհը և դիտարկման կետերը:

Նրանք լուռ քայլում են՝ կենտրոնացնելով իրենց մտքերը և հույզերը: Նրանք կատարում են նշումներ և ներկայացնում իրենց հույզերը պատկերակներով: Նրանք մասնակցում են ընդհանուր քննարկմանը:



**Լանդշաֆտային պլանավորումն լանդշաֆտային դիզայն առարկայի նպատակը, խնդիրները և պատմությունը <<Հայաստանի աշխարհագրության>> դասընթացում**

Դպրոցական աշխարհագրություն դասընթացում, 9րդ դասարանի <<Հայաստանի աշխարհագրություն>> դասընթացի շրջանակներում կարետր ենք համարում անդրադառնալ **ԼԱՆԴՇԱՖՏԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԼԱՆԴՇԱՖՏԱՅԻՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆԸ:**



20

**ԼԱՆԴՇԱՖՏԱՅԻՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ԼԱՆԴՇԱՖՏԱՅԻՆ ԴԻՉԱՅԻՆ ԱՈՒՐԿԱՅԻՆ ՊԱՏԱԿԸ , ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Գաղափար լանդշաֆտի մասին

✓ **Հարցեր և առաջադրանքներ**

✓ **Լրացուցիչ կյուբ հետաքրքրասերներին**



**Թեմայի արժեքայնությունը և ուժեղ կողմերն են**

- **Միջառարկայական կապի ստեղծում**՝ Գիտություն և տեխնոլոգիա, պատմություն , աշխարհագրություն , լեզուներ, մաթեմատիկա , արվեստ, ֆիզիկական դաստիարակություն , հետ:
- **Մեկնաբանվել է աշխարհագրության դասագրքերի մ բարեփոխման հայեցակարգը և մոտեցումը:**
- **Առկա է թեմային վերաբերող ժամանակակից գրականություն (սական հիմնականում օտարալեզու :**



## Թեմայի խոցելիությունը և թույլ կողմերն են

- Դասագրքերում առկա նյութը չի նպաստում դասագործընթացում ուսումնական կարողունակությունների ձևավորմանը
- Անձնական դիտարկումների հիման վրա կատարվեց հետևություն, որ գործող ուսուցիչները քիչ ուշադրություն են դարձնում
- Սովորողների շրջանում լանդշաֆտային մշակույթի տեղեկացվածության անբավարար մակարդակ:

## Եզրակացություններ

- Մեր կողմից մշակված խաղերի միջոցով աշակերտները ինքնադրսևորվելու, ճանաչողական հետաքրքրասիրություն ցուցաբերելու ունակություն են դրսևորում աշխարհագրություն- ես և շրջակա աշխարհը- բնագիտություն առարկաների հանդեպ:
- Աշակերտները կարողանում են մեկնաբանել մարդ- բնության փոխհարաբերությունը, ցույց տալ մարդու գործունեության ազդեցությունը լանդշաֆտի վրա
- Աշակերտները կարողանում են ստեղծել ներառարկայական և միջառարկայական կապեր

## ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Իրականացնել տեղեկատվական արշավներ, որոնց շրջանակներում կմշակվեն լանդաֆտային պլանավորման կազմակերպման տարբեր ձևեր

- Մշակել լանդաֆտային պլանավորմանը ուղղված միջոցառում -նախագիծ՝ կրտսեր և միջին դպրոցի համար:
- Մեր կողմից առաջարկված նոր թեմա - նախագիծի ընդգրկում դպրոցական աշխարհագրության 9-րդ դասարանի «Հայաստանի աշխարհագրություն» դասընթացում:

## ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ



## **Landscape component in urban legislation and Spatial planning documentation**

Mr Martun GRIGORYAN,

*Advisor to the Architecture and Urban Development Department of the Urban Development Committee,  
Landscape issues during the development of spatial planning documents, Republic of Armenia*

### **Լանդշաֆտային բաղադրիչը ՀՀ տարածական պլանավորման գործում**

ՀՀ լանդշաֆտի բաղադրիչների պլանավորման խնդիրները դիտարկվում են ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի կողմից այժմ համակարգվող և մշակման փուլում գտնվող տարածական պլանավորման փաստաթղթերի շրջանակներում:

Միկրոռեգիոնալ մակարդակի տարածական պլանավորման փաստաթղթերի մշակման հայեցակարգի հիմքում դրված է տարածքային զարգացման հիմնական ուղղությունների, ներդրումների համար առավել նպաստավոր ոլորտների ընտրությունը և դրանց տարածքային տեղաբաշխման գոտիների հատակագծային կազմակերպումը՝ այդ հենքի վրա այնպիսի քաղաքականության մշակումով, որի իրականացումը կնպաստի մարզերի տնտեսական զարգացմանը, աշխատատեղերի ստեղծմանը և բնակչության ապրելակերպի բարելավմանը, բնական և անթրոպոգեն լանդշաֆտների համաչափ հավասարակշռված զարգացմանը: Նախագծի հայեցակարգային, սոցիալ-տնտեսական հիմնավորումը նպատակաուղղված է տարածաշրջանի՝ որպես ամբողջական հատակագծային միավորի և բնակավայրերի՝ որպես դրա մասը կազմող, փոխադարձ տարածքային, տնտեսական և ենթակառուցվածքային կապերով միմյանց կապված բաղադրիչների ներքին պոտենցիալ հնարավորությունների և նախադրյալների բացահայտմանը, դրանց լիարժեք, համակողմանի և արդյունավետ օգտագործմանը, բնապահպանական խնդիրների համալիրի իրականացմանը:





Լինելով տարածական պլանավորման փաստաթղթերի հիերարխիական կառուցվածքի երեք մակարդակները (տարածքային հատակագծման նախագիծ, գլխավոր հատակագիծ, գոտևորման նախագիծ) միավորող փաստաթուղթ՝ այն դիտարկում է ինչպես տարածաշրջանային նշանակության ընդհանուր խնդիրները, այնպես և յուրաքանչյուր հատակագծային միավորի՝ բնակավայրի տարածքում իրականացվող քաղաքաշինական գործունեության հատակագծային ծավալատարածական կանոնակարգումը (գործառնական-հատակագծային, տնտեսական, ենթակառուցվածքային և մշակութային կապերի, ճարտարապետա-հատակագծային կառուցվածքի և ֆունկցիոնալ գոտևորման խնդիրների լուծումը՝ քաղաքաշինության, արտադրության զարգացմանը նպաստող և տարածաշրջանի ներդրումային գրավչության բարձրացմանն ուղղված արդյունավետ պայմանների առաջադրմամբ և բնական միջավայրի, նյութական մշակութային ժառանգության պահպանման ու կատարելագործման ապահովմամբ)՝ հետապնդելով մեկ նպատակ՝ բնակչության և այցելուների համար ձևավորել առավել հարմարավետ, անվտանգ, ապահով և գեղագիտական բարձր հատկանիշներով օժտված գրավիչ կենսամիջավայր:

### **Համակցված պլանավորման խնդիրները.**



– Պետական, տարածաշրջանի, բնակավայրերի սոցիալ-տնտեսական, երկարաժամկետ նպատակային զարգացման ծրագրերով նախատեսված միջոցառումների իրականացում կոնկրետ տարածքներին դրանց տեղակայմամբ՝ ապահովելու տարածքների համաչափ և առավել արդյունավետ օգտագործումը, սոցիալ-տնտեսական զարգացման առաջնահերթությունների կատարման ապահովումը,

– Տարածական պլանավորման ոլորտում տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների կատարման ապահովում, տարածքների տարածական պլանավորման և



սոցիալ տնտեսական ոլորտներում զագացման ծրագրերի մշտադիտարկում, համալիր վերլուծությունը և արդիականացում,

– Տարածաշրջանի տարածքների հեռանկարային նպատակային և գործառնական նշանակությունների որոշում սոցիալական, տնտեսական, բնապահպանական և այլ գործոնների համալիրի գնահատման հիման վրա,

– Ձևավորված գործառնական գոտիների զարգացում, տարածական ընդգրկման և մասնագիտացման նոր գոտիների ստեղծում,

– Ուրբանիզացված տարածքների ինտեգրված զարգացում՝ գրավչության կենտրոնների ձևավորմամբ,

– Ռեկրեացիոն-գրոսաշրջային գոտիների ձևավորում և զարգացում՝ սպասարկման բարձր մակարդակի ծառայությունների մատուցմամբ,

– Տեղաբնակների մշակութային ժառանգության բազմազանության, ավանդույթների և կենցաղավարման պայմանների պահպանում,

– Տարածաշրջանային տնտեսության մրցունակության, ներդրումային գրավչության բարձրացման համար պայմանների ստեղծում՝ տրանսպորտային, ինժեներական և սոցիալական ենթակառուցվածքների, բնակարանային և հանրային շինարարության, բիզնեսի, առևտրի, գիտության, գրոսաշրջության խթանումն ապահովող միջոցառումների իրականացմամբ՝ ներառյալ լանդշաֆտի պահպանման և վնասակար ազդեցությունների նվազեցման և չեզոքացման դիտանկյունները,

– Տարածքում շրջակա միջավայրի կառավարման և բնական լանդշաֆտային համալիրների ու օբյեկտների, շրջակա միջավայրի անվտանգության սկզբունքների պահպանում, որոնք ունեն հատուկ բնապահպանական, գիտական, մշակութային, ռեկրեացիոն և առողջարարական նշանակություն:



\*

### **Landscape component within spatial planning in the Republic of Armenia**

The issues of landscape component planning of the Republic of Armenia are addressed through spatial planning documents currently being coordinated by the Urban Development Committee of the Republic of Armenia.

The concept of elaboration of micro-regional documents is based on the selection of the main directions of territorial development, most favourable areas for investments, planning of their territorial allocation zones, development of policies based on which the implementation will contribute to the region's economic development, job creation, natural population improvement, balanced and proportionate development of anthropogenic landscapes. The conceptual and socio-economic substantiation of the project is aimed at revealing the internal potential and preconditions of the region (as a holistic planning unit) and its constituent settlements (as interconnected territorial, economic and infrastructural components), their full, comprehensive, and efficient management, as well as implementation of complex environmental issues.

As a framework uniting all three levels of hierarchical structure of spatial planning documents (spatial planning project, master plan, zoning project), it considers both the general problems of regional significance and the volumetric-spatial regulation of urban planning activities in residential areas within each planning unit. Solving the problems of planning, functional, economic, and infrastructural-cultural ties, architectural and functional zoning by securing favourable conditions targeted at promoting investment attractiveness of the region, as well as urban development and industry, we aim at a single goal, which is the promotion, preservation and improvement of the natural environment, material and

cultural heritage, creating more comfortable, safe, secure and attractive living environment with high aesthetic features for general and visiting population.

### **Combined planning problems**

- Implementation of measures envisaged by state, regional, and local socio-economic, long-term development programs, by their localisation in specific areas in order to ensure the balanced and more efficient area use, and safeguard the fulfilment of socio-economic development priorities;
- Ensuring the implementation of the authority of local self-governing bodies in the sphere of spatial planning, as well as monitoring, comprehensive review and modernisation of spatial planning and socio-economic development programs;
- Determining the most promising targets and functions of regional areas based on the assessment of a set of social, economic, environmental and other factors;
- Development of existing operational zones, creation of new zones of spatial spanning and specialisation;
- Integrated development of urbanised areas together with creation of centres of attraction;
- Formation and development of recreational and touristic areas together with provision of high-quality services;
- Preservation of the diversity of local cultural heritage, traditions and living conditions;
- Creation of favourable conditions for competitiveness and investment attractiveness of the regional economy within the framework of implementation of necessary measures securing the development of transportation, engineering, social infrastructure, housing, public construction, business, trade, science, tourism, considering the preservation of landscape, as well as mitigation and neutralisation of harmful impacts.
- Maintaining compliance to the principles of environmental management, environmental security, and safe preservation safety of natural landscapes and objects that have special environmental, scientific, cultural, recreational and health significance.

## Nature science for elementary school. Pilot program

**Mrs Lusine ALEKSANYAN,**

*Head of the Foundation “National Center for Education and Innovation Development”, Ministry of Education, Science, Culture and Sport, Republic of Armenia*

**«Ես և շրջակա աշխարհը» առարկան՝ որպես լանդշաֆտի պահպանմանն ուղղված կրթություն իրականացնող դասընթաց հանրակրթական դպրոցում**

**ԿԳՄՄՆ «ԿԶՆԱԿ» հիմնադրամի գնահատման մշակման ջ գարգացման բաժնի պետ, մ.գ.թ.՝  
Լուսինե Ալեքսանյան**

Լանդշաֆտի պահպանմանն ուղղված ծրագրի խնդիրներից է նաև շրջակա միջավայրի բնական և մարդաստեղծ լանդշաֆտների պահպանման և ձևավորման, մարդածին գործունեության՝ արդյունաբերական և գյուղատնտեսական գործունեության բացասական ազդեցությամբ լանդշաֆտների զգալի փոփոխությունների մեղմման և վերականգնման միջոցառումների կազմակերպումն ու իրականացումը: Ծրագրի արդյունավետ իրականացման համար կարևոր դեր ունի նաև կրթական, բնապահպանական, սոցիալական ուղղվածությունը որպես հիմնական նպատակ ունենալով բնական և մարդածին միջավայրերի հավասարակշռված փոխազդեցության կանոնակարգումը, հանրային ենթակառուցվածքների զարգացումը, բնակչության պահանջմունքների բավարարումը և կենսամիջավայրի ձևավորման գործընթացում մասնակցայնության ապահովումը:

Կրթական գործոնի իրականացումը պետք է սկսել տարրական դպրոցից: 7-10 տարեկան հասակը լավագույնն է հետաքրքրությունների ձևավորման, հարցեր ձևակերպելու և այդ հարցերի պատասխանները քննելու, վերլուծելու և գտնելու, ինչպես նաև համագործակցությունը, քննադատական և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնելու համար: Դա մարդու կյանքում սոցիալական ինքնագիտակցության անի ժամանակաշրջանն է, և անհրաժեշտ է, որ հենց այս տարիքում ուսումնական գործընթացում ուսումնասիրման թեմա դառնան շրջապատող աշխարհի, բնության, լանդշաֆտների, էկոհամակարգերի հանդեպ խնայող և պատասխանատու վերաբերմունքը, էթիկայի և էստեթիկայի հարցերի ներառմամբ:

«Ես և շրջակա աշխարհը» առարկան 2-4-րդ դասարաններում իր բովանդակությամբ և մեթոդաբանությամբ նպաստում է էկոլոգիական դաստիարակության, բնության և մշակութային ժառանգության հանդեպ խնայող և պատասխանատու վարքագծերի և արժեհամակարգի ձևավորմանը: Առարկան ձևավորում է համայնքը, երկիրը, հայրենիքը և, առհասարակ, մոլորակը հետազոտելու և ճանաչելու կարողություններ և հմտություններ, ինչի արդյունքում սովորողների մեջ ձևավորվում է սիրո, պատասխանատվության, խնայողության ցանկություն և վերաբերմունք, ինչպես նաև՝ իրենց շրջապատող աշխարհը բարելավելու և կայուն զարգացում ապահովելու մղում:



**SESSION 2 . NATIONAL LANDSCAPE POLICIES OF  
OTHER PARTIES TO THE CONVENTION**

**SESSION 2. POLITIQUES NATIONALES DU PAYSAGE  
D'AUTRES PARTIES A LA CONVENTION**

## **Landscape policies in Portugal**

**Mrs Marta RODRIGUES,**

*Senior Officer, Spatial Planning Service, Ministry of Territorial Cohesion, Portugal*

Thank you very much for the invitation and for the opportunity to present Landscape Portuguese Policies in this national Conference in Armenia, organised by the Council of Europe in co-operation with the Urban Development Committee of Republic of Armenia.

It is a great honour to be invited, and a great pleasure to be part of this event. I come to represent the Directorate-General for Territory, an entity that integrates the Ministry of Territorial Cohesion, which prosecutes the promotion of territorial development.

This presentation will be focus on the recent developments in Portugal in terms of landscape policies, many of which based on small steps, that in the last few years have allowed us to enlarge the critical reflection about landscape, and its capacity of influence other policies.

### **Main objectives of a Landscape Policy**

First of all, it is important to stablish what do we want? What are our goals? I have selected the main goals that have been moving our works and the causes for which we are fighting.

- Achieving sustainable development and sustainable urban development;
- Protecting and fostering Portuguese cultural heritage;
- Fostering and disseminating a territorial civic culture;
- Increase the public interest of landscape;
- Promote harmonious development of all the national territory; in particular the quality of the built environment, the cultural heritage, the architecture and landscapes;
- Raise awareness to the right to quality architecture and landscape.

But those are really ambitious goals, like as to ask wishes to a genie from the magic lamp, it is sometime that we probably will not achieve in our work lives, but it is certainly something that we can work for and help to build. Dealing with the landscape, in a way to achieve good path, it's something that can hardly be done at high speed, so because of this, because it takes time, it needs to be start now. And how can we do it? The recipe is not new, but the way as we cooked is different from the past, it has to take in account the way as people communicates nowadays and it has to meet their expectations.

### **National Policy on Architecture and Landscape**

In two thousand and fifteen we have approved a specific policy for landscape and architecture, and this has been our framing instrument along with the Council of Europe Landscape Convention. Through this legal framework our message can have a greater impact, and a greater power of persuasion. It gives more power to talk and (we hope) to negotiate with sectorial services.

This policy establishes, for the achievement of the goals that I have just named, three categories of measures:

- Strategy and Coordination;
- Information and awareness-raising;
- Legislative measures.

To ensure the implementation of this National Policy on Architecture and Landscape, the Steering Committee has made an Action Plan, which identifies the activities to be developed or to be promoted in a certain period. The current Action Plan has started in 2021 and will last until 2024. This Action Plan is available on our website, so that interested stakeholders in this policy can consult it. It contains a set of files with planned actions detailed. It identifies the action itself, but also the entity responsible for its execution, the execution period, and the intended goal. This helps us to focus our efforts.

## **The tree types of National Policy on Architecture and Landscape measures**

### ***Strategy and coordination measures***

In terms of strategy and coordination measures it is also important that we are trying to create a partner network, even if informal.

So, we are committed to promoting some meetings with different groups of stakeholders. In March 2022, we have promoted a meeting with the academy. Several universities that offer courses in architecture and landscape architecture have joined to us. The motive of the invitation was to present our activities, and challenge them to present ideas, or subjects for our conferences. But we are aware that creating a network that truly collaborates in the implementation of this policy is something that needs work, time and determination.

### ***Information and awareness raising***

First of all, we started to create a website, which is our interface with the stakeholders. The website allows us to organise the information, present the Council of Europe Landscape Convention and the National Policy on Architecture and Landscape, provide documentation and, of course, provide regular updates with news, events and other documentation related with landscape.

In the last month we have created a Facebook account to communicate also with students. This new tool has had many visitors.

Other information and awareness initiatives is the organisation of a National Conference about the National Policy on Architecture and Landscape. We have been organising this event since two thousand and eighteen, every year. These annual conferences provide us a moment for an open joint reflection on various topics related to architecture and landscape, in which the central subject is adjusted to current trends and concerns.

The number of participants, from different sectors, including administration, municipalities, universities non-governmental organisations, researchers, students and professionals) has been increasing year by year. Since the pandemic we have started to make available the online participation. Actually, the thousand and twenty conference was entirely online, and the last year the conference had included both alternatives, face-to-face and online. This allowed to enlarge the number of participants, especially those who lived far away from the local of the conferences. The last conference had about four hundred views.

All the information about the conferences is available on the website of National Policy on Architecture and Landscape.

Other initiatives that we promoted in terms of awareness-raising is mark Council of Europe International Landscape Day. How do we do it? In two thousand and nineteen we have organised a meeting/ workshop with the subject about “Water and Landscape”, which was an opportunity to open the dialog between different public bodies as agriculture, water and environment and nature conservation. In the last two years we have publicised this day on our social networks and in the present year we expect to organise the ceremony of the National Landscape Award attribution in the Landscape Day.

Alongside these initiatives something that we considered to be an important step in the implementation of a Landscape Policy is the promotion of the competition of the National Landscape Award. This award is an important instrument of dynamism and dissemination of territorial approaches that promotes the landscape quality of rural, urban and peri-urban areas. This is an important instrument to stimulate the interest and reflection about the landscape, and the awareness for the landscape as an essential factor of valorisation of the territory.

We deliver information about this award in our website, explain what it is, we provide frequently asked questions, and information about all the initiatives that have already carried out. It allows us to disseminate the principles and objectives of the Council of Europe Landscape Convention and to get a sense of how the municipalities, intermunicipal communities and NGO are facing the landscape and the progresses that they are making in terms of their planning, management and protection. These entities can play an active role in terms of identify projects that can compete, and that can have a good chance of winning the award.

The National Landscape Award provides a forum to disseminate specify measures foreseen by the Landscape Convention among potential candidates. In this sense, we tried to publicise, as widely as possible, this initiative. We sent a letter to each of the 300 and 8 Portuguese municipalities, to all the inter-municipal communities and to NGOs, explaining the procedure and challenged them to apply an application as a candidate. We publicise this event on our social networks and newsletters and the members of the jury also support the dissemination of landscape award. In 2020 we have received 25 applications. And now the competition is ongoing.

These results, this adhesion of the candidates is not by chance. We work to motivate the competitors. We know that this award is an honour distinction, so for the candidates it is important that this recognition be effective. To highlight the importance of the award we publicised this event and the results achieved, which have been appearing in different media channels. We also make a book with the different projects which were in the competition. To deliver the award we organise a public ceremony, with the participation of the members of the Jury, the Minister, the winner and winners of honourable mentions.

Continuing with information and awareness-raising measures, something that we have started to implement in the last year is the organisation of a set of small online conferences, with the duration of an hour and a half, which we call a Forum.

Those events are opportunities to reflect and debate issues that are currently posed to the quality of architecture and landscape, and also an opportunity to listen different stakeholder’s opinions. Stimulate the debate and present practical cases. We create an image for the event, we publicise the initiative and, between May and October, we launch a session dedicated to a specific subject.



### ***Legislative measures.***

Legislative measures are an important component, but we must be conscience that the results take time to appear.

In Portugal the National Spatial Planning Policy Programme, which is the main policy instrument of the Portuguese territorial management system, includes a policy measure specifically aimed at landscape quality promotion “Enhancing the Territory through Landscape”. This policy programme was important in order to spread the principals of the Council of Europe Landscape Convention and to integrate the landscape dimension in the political agenda. It also contributes to reinforce the importance of this issue for life quality and territorial development cohesion.

More recently we have approved the creation of a strategic programme named Landscape Transformation Programme, for transforming the landscape in territories venerable to forestry fires. It aims to promote, in the long term, a transformation of the landscape that can increases it resilience, sustainability. This transformation should contribute to enhance the territory in terms of landscape quality, economic sustainability and valuation of ecosystem services.

This programme has four types of measures, conceived for different scales, which will be given funding for their implementation. They area a kind of master plans for a certain territory, in which the landscape design is a reference for a new economy of rural territories. The Landscape Planning and Management Programme presents a masterplan with the drawing of the desired landscape and defines a path (a set of actions) for its transformation. Some of these actions can be financed, including the valuation of ecosystem services. This instrument is based on participatory processes.

### **Next steps and desires: education**

In the next years, we would like to work in educational field. We are now collecting examples, some of them which have been reported in the applications of the competition of the National landscape Award. We have already made a contact with the Directorate General for Education, meeting whit them and start to draw a protocol. Our intention is to initiate a collaboration with them and define a long-term plan to improve the landscape and architecture issues and approaches in different grades of education.

In a first moment we want to promote a set of workshops to share experiences in terms of educational activities related with the landscape. In that occasion we will distribute the Portuguese version of the Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet.

### **Conclusion**

In the long term we expect that all this initiative can contribute to build a culture that values the landscape, avoiding the destruction of its significant elements, preserving the aesthetic quality and gives the knowledge to be able to integrate new interventions, respecting the pre-existing urban network of the ancient cities and building resilient, attractive and sustainable landscapes.

**COUNCIL OF EUROPE LANDSCAPE CONVENTION  
NATIONAL CONFERENCE  
Landscape Convention for kids  
Presentation of the pedagogical booklet  
“Landscape education activities for primary  
schools” and training**

Yerevan, Republic of Armenia  
8-10 June 2022

Ministry of Territorial Cohesion  
Directorate -General for Territory  
26-27th May 2021



---

## LANDSCAPE POLICES IN PORTUGAL



---

### WHAT DO WE WANT?

- ✓ Achieving sustainable development and sustainable urban development
- ✓ Protecting and fostering Portuguese cultural heritage
- ✓ Fostering and disseminating a territorial civic culture
- ✓ Increase the Public interest of Landscape
- ✓ Promote harmonious development of all the national territory - in particular the quality of the built environment, the cultural heritage, the architecture and landscapes
- ✓ Raise awareness to the right to quality Architecture and Landscape



---

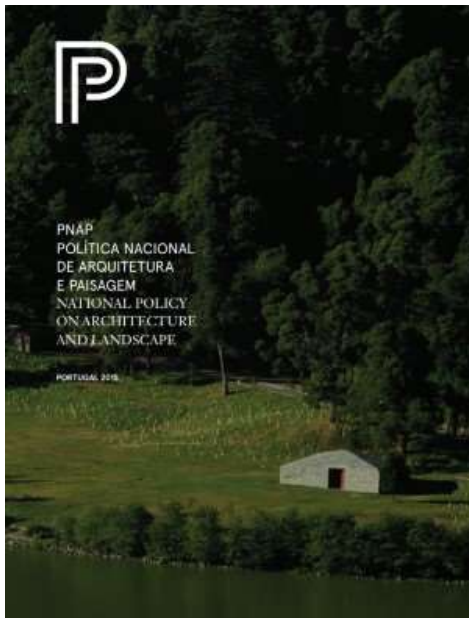
## HOW CAN WE DO THAT?

- Provide information
- Promote awareness-raising activities
- Adopt legislative measures
- Education activates
- Promote training actives to professionals from municipalities and sectors, including decision makers
- Ensure interaction and articulation with other sectoral policies



---

you have to keep up with the way people communicate and meet their expectations



Resolution of the Council of Ministers  
45/2015 Published in the Diário da República  
[legal gazette]

*Taking into account the fundamental tasks of the State as defined in the Constitution of the Portuguese Republic, Architecture and Landscape are considered an object and domain of Public Policy, recognized for their social, cultural, economic, environmental and ecological value, and for their impact on the wellbeing and quality of life of the population.*





---

## STRATEGY AND COORDINATION



---

### WHAT ARE WE DOING ?

- ✓ Portugal has ratified the Council of Europe Landscape Convention in 2005;
- ✓ In 2015 Portugal has approved a National Policy on Architecture and Landscape;
- ✓ It recognizes the importance of Landscape and Architecture to improve the quality of life and well-being of Portuguese citizens;
- ✓ It set up an Architecture and Landscape Steering Committee (CAAP);



- ✓ It identifies a set of essential subjects to ensure the implementation of the policy aims.



## NATIONAL POLICY ON ARCHITECTURE AND LANDSCAPE - ACTION PLAN

Política Nacional da  
Arquitetura e da Paisagem  
**PLANO DE AÇÃO**  
2021-2024

**ENAP**  
POLÍTICA NACIONAL DE  
ARQUITETURA E PAISAGEM

**1. DESEMPENHAMENTO**

A aprovação pela Resolução do Conselho de Ministros n.º 109/2020, de 4 de julho, da Política Nacional de Arquitetura e Paisagem (PNAP) assume o domínio da arquitetura e do paisagem como componentes integrantes no contexto das políticas públicas e como bases decisórias para a qualidade de vida das populações e para o desenvolvimento territorial.

A PNAP constitui uma política abrangente, proativa e inovadora, com visão abrangente e tendência de longo prazo, que tem vindo, desde a década de 90, a desenvolver trabalho nesta matéria. O documento de política que estabelece as bases da PNAP é um documento orientador que tem como particularidade associar a Paisagem e a Arquitetura, apresentando objetivos assentes, associados à promoção que são comuns a estes dois domínios de conhecimento.

A Comissão de Acompanhamento da Arquitetura e da Paisagem (CAAP) portuguesa, criada a sua constituição, no desenvolvimento de ações concorrentes para os objetivos desta política nacional. Foi criada de um quadro técnico de suporte e de recursos financeiros específicos, conseguiu exercer alguma influência no nível de sensibilização para a importância das temáticas da arquitetura e do paisagem, e dar ao primeiro passo para o desenvolvimento das ações, nomeadamente, através da realização de conferências anuais, que tiveram lugar em 2018, 2019 e 2020, e cujo número de participantes tem vindo a aumentar.

O Portal da PNAP, criado em 2018, constitui uma referência para divulgar a PNAP e as iniciativas que no seu âmbito tiveram lugar, mantendo-se como um veículo na divulgação de eventos e medidas concorrentes para os objetivos desta política.

Durante o período 2016-2020, o tema da Paisagem, foi tratado com grande amplitude através da aquisição dos grandes indícios que orientam o país, em 2017 e 2018. Por esta altura, o decreto-lei e o artigo de Programa Nacional da Política de Ordenamento do Território (PNPOT) foi atualizado, na Alçada para o Território (Anexo Instrumento de Política, uma medida relativa à paisagem, "Transformar o Território através da Paisagem", o que abriu oportunidades para a implementação da PNAP e para o alcance dos seus objetivos. Mais recentemente, foi aprovado o Programa de Transformação da Paisagem (PTP), pela Resolução do Conselho de Ministros n.º 49/2022 de 14 de junho, programa que apresenta uma estratégia para os territórios vulneráveis de forma a serem capazes de melhorar o seu estado, permitindo que sejam medidas programáticas que se destinam a programar e executar a transformação da paisagem nos territórios da Europa.

No âmbito da Estratégia Portugal, em 2018, a Declaração de Desejo, focada na cultura de construção com qualidade (Qualidade), a partir da qual se desenvolveu o Sistema de Qualidade de Desejo (Desejo Quality System), instrumento que materializa os

**ENAP**  
POLÍTICA NACIONAL DE  
ARQUITETURA E PAISAGEM

**2. OBJETIVOS GERAIS, OBJETIVOS ESPECÍFICOS E MEDIDAS DA PNAP**

De acordo com a Resolução do Conselho de Ministros n.º 49/2015, de 7 de julho, a Política Nacional de Arquitetura e Paisagem tem cinco Objetivos Gerais, subentendidos em cinco eixos Operativos Específicos, os quais se propõem trabalhar e ser concretizados através de iniciativas nacionais, que se enquadram, agrupadas, de acordo com a sua natureza, em três estratégias distintas:

**4. Medidas de estratégia e coordenação**  
**5. Medidas legislativas e de regulação**  
**7. Medidas de informação, sensibilização e educação**

O Plano de Ação, específico, assenta, em atividades a desenvolver neste e promover no período 2021-2024, que visa contribuir para concretizar a estratégia apresentada na PNAP, contribuindo para os seus objetivos gerais e específicos.

**2.1. OBJETIVOS GERAIS**

1. Melhorar a Qualidade de vida e de bem-estar dos portugueses.
2. A promoção da desenvolvimento sustentável e do desenvolvimento urbano sustentável.
3. A proteção e valorização do património cultural e natural português.
4. O incremento e disseminação de uma cultura civil territorial.
5. A competitividade da economia nacional e a afirmação do país e da cultura portuguesa na Europa e no mundo.

**2.2. OBJETIVOS ESPECÍFICOS**

**Objetivo Geral 1. melhoria da Qualidade de vida e de bem-estar dos portugueses, e enquadramento espacial dos objetivos operativos**

- 1.1. Estimular e apoiar o papel da arquitetura e do paisagem na promoção da qualidade de vida e do bem-estar social e na promoção e valorização dos recursos naturais, culturais e humanos.



## NATIONAL POLICY ON ARCHITECTURE AND LANDSCAPE- ACTION PLAN

Identificação da iniciativa	Descrição da iniciativa	Calendarização da intervenção	Orçamento estimado	Estado
	<b>MI Estratégia e Coordenação</b>			
1.0.0.0	MI.1 Criar a rede de parceiros da PNAP			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Constituição de uma rede de parceiros locais, que integre entidades da Administração Pública e outras entidades.</li> <li>Constituição da rede de parceiros</li> </ul>	2017-2020	800	Constituição de 6 Parceiros Locais PNAP em 2020
		2024	00	Não formalizada em 2024
1.4.0.0.0.0.0.0	MI.2 Estimar todos os iniciativas que se possam enquadrar no âmbito da PNAP, assegurando as redes e estruturas de governança necessárias.			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Divulgação das iniciativas concorrentes para os objetivos da PNAP no portal da PNAP, incluindo as relacionadas com o Novo Baú das Europeu e com o Programa de Transformação da Paisagem.</li> </ul>	2017-2024	100	13 redes locais por zona, 10 iniciativas em 2024
1.4.0.0.0.0.0.0	MI.3 Contribuir para a promoção internacional e exportação dos setores de serviços de arquitetura e de arquitetura paisagista, divulgando a excelência das obras nacionais e suas obras, nomeadamente no âmbito das ações relacionadas com o projeto da Pragem de Portugal.			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tradução parcial do portal da PNAP para inglês.</li> </ul>	2021-2022	800	Trabalho concluído em 2021



---

## 2022 | Meeting with universities

An exploratory meeting, through which the Architecture and Landscape Steering Committee present the work that has been doing, the Action Plan for the implementation of National Policy on Architecture and Landscape.

The Steering Committee proposed the existence of a liaison with the members of the Academy.

The participants had the opportunity to participate with ideas to mobilize the forum.



10

---

## INFORMATION AND AWARENESS-RAISING

WHAT ARE WE DOING ?

WEBSITE

Portuguese website

<https://pnap.dgterritorio.gov.pt/pnap>

Regular updates with news, events and documentation

Posts about initiatives under the European Landscape Convention

EVENTS



REGULAR NEWS ABOUT LANDSCAPE





## NATIONAL CONFERENCES ON NATIONAL POLICY ON ARCHITECTURE AND LANDSCAPE

- The Architecture and Landscape Steering Committee organizes, once a year, a National Conference that aims to promote scientific and technical reflection in the fields of National Policy on Architecture and Landscape.
- This annual conference is a moment for meeting and joint several experts and stakeholder's, in order to stimulate the reflection about different topics related to architecture and landscape. The central subject is adjusted every year to current trends and concerns.
- The event includes three different sessions, which include interventions by a wide range of speakers from different areas, followed by a moment of debate.



## NATIONAL CONFERENCES ON NATIONAL POLICY ON ARCHITECTURE AND LANDSCAPE

### MARCH 2018 Nacional Policy on Architecture and Landscape

**1ª Conferência de Arquitetura e Paisagem | 16 Março | CCDR-N**

**PROGRAMA**

**10:30 Abertura**  
Fernando Freixo de Sousa, Presidente da CCDR-Norte  
Fernanda do Carmo, Diretora-geral da DDT

**11:00 Mesa redonda: "A PNAF interessa à Sociedade"**  
Moderação: Daniel Fortuna do Couto (Direção dos Arquivos)  
Paulo Ferreira Marques (Faculdade de Ciências da Universidade do Porto)  
João Cangaço (CCDR Norte)  
Luís Gonçalves (Instituto de Habitação e da Reabilitação Urbana)  
Jorge Ricardo Santos (Câmara Municipal de Lisboa)  
Jóão Sousa Foga (Plano de Situações da Serra da Lousã)  
Rosalvo Oliveira (Associação Portuguesa dos Arquitetos Paisagistas)

**13:00 Almoço livre**

**15:00 Mesa redonda: "A PNAF como política intersectorial"**  
Moderação: Teresa Anselme (Associação Portuguesa dos Arquitetos Paisagistas)  
Ana Soares (Direção-Geral do Território)  
Mariana Tavares (Direção-Geral da Agricultura e Desenvolvimento Rural)  
Luís Filipe (Turismo de Portugal)  
Luís Monteiro (Secretaria Regional da Energia, Ambiente e Turismo das Açores)  
Júlio Carlos dos Santos (Direção-Geral do Património Cultural)  
Rui Filipe (Direção dos Arquivos)

**17:00 Encerramento**  
Paula Silva, Direção-Geral do Património Cultural  
José Manuel Pedreira, Presidente da Ordem dos Arquitectos  
Jorge Caneiro, Presidente da Associação Portuguesa dos Arquitetos Paisagistas  
\* A confirmar

### DECEMBER 2019 Territory Enhancement Through Landscape and Architecture

**Conferência  
A Paisagem e a Arquitetura na Valorização do Território**  
Lisboa | Auditório do Museu Nacional de História, 17 de dezembro 2019

**Programa**

**10:00 Recepção dos Participantes**

**10:30 Abertura**  
Fernanda do Carmo | Direção-Geral do Território  
Paula Araújo da Silva | Direção-Geral do Património Cultural  
Júlio Caneiro | Secretário de Estado do Conservação do Monumentos, Florestas e Ordenamento do Território

**10:45 Prémio Nacional de Paisagem - Balanço e próximas edições**  
Marta Rodrigues | Direção-Geral do Território

**11:00 Paisagem Cultural de Vinha de Iha do Pico (Prémio Nacional de Paisagem 2018)**  
Miguel Pólvora Costa | Diretor do Gabinete Técnico de Paisagem da Cultura do Vinho do Iha do Pico - Direção Regional do Ambiente do Governo Regional das Açores

**11:15 A Arquitetura e a Paisagem no Ano Europeu do Património Cultural 2018**  
Miguel Lacerda | Direção-Geral do Património Cultural

**11:30 Educar para a Arquitetura e Paisagem - Académias Gulbenkian do Conhecimento: Através do Território | Ordem dos Arquitectos**

**11:40 Valorização da arquitetura na gestão municipal**  
Filipe Assete | Deputado - Faculdade de Arquitectura da Universidade de Lisboa

**11:50 Intervalo**

**12:15 Investigação e conhecimento**

**Investigação Estejo - Estudo do Tejo e suas áreas ribeirinhas: estratégias para a sua sustentabilidade - Centro de Investigação CITAD**  
Fátima Silva | CITAD - Centro de Investigação em Território, Arquitetura e Design

**SCAPEFIRE - Um modelo sustentável de Ordenamento do Território para a prevenção dos incêndios rurais**  
Sílvia Pena | Instituto Superior de Agronomia

### DECEMBER 2020 Emerging Challenges in a Changing Territory

**PNAF Desafios emergentes num território em mudança**  
Direção-Geral do Território  
Odiares das 9:30h às 11 de dezembro

A Direção-Geral do Território, a Direção-Geral do Património Cultural, a Ordem dos Arquitectos e a Associação Portuguesa dos Arquitetos Paisagistas convidam todos os interessados para a 2ª Conferência de Política Nacional de Arquitetura e Paisagem (PNAF).

As ações do dia serão, com o objetivo de criar espaços e debates interdisciplinares, promover e refletir sobre as grandes questões que se colocam ao nível das políticas de arquitetura e de paisagem e sobre a sustentabilidade do território em mudança no âmbito da PNAF 2020-2022.

**Programa**  
**Dia 9 de dezembro | 14:30-16:00**  
**Abertura**

**17:00 Almoço**

**18:00 Mesa redonda: "A PNAF como política intersectorial"**  
Moderação: Teresa Anselme (Associação Portuguesa dos Arquitetos Paisagistas)  
Ana Soares (Direção-Geral do Território)  
Mariana Tavares (Direção-Geral da Agricultura e Desenvolvimento Rural)  
Luís Filipe (Turismo de Portugal)  
Luís Monteiro (Secretaria Regional da Energia, Ambiente e Turismo das Açores)  
Júlio Carlos dos Santos (Direção-Geral do Património Cultural)  
Rui Filipe (Direção dos Arquivos)

**19:00 Encerramento**  
Paula Silva, Direção-Geral do Património Cultural  
José Manuel Pedreira, Presidente da Ordem dos Arquitectos  
Jorge Caneiro, Presidente da Associação Portuguesa dos Arquitetos Paisagistas  
\* A confirmar

**20:00 Almoço**

**21:00 Mesa redonda: "A PNAF como política intersectorial"**  
Moderação: Teresa Anselme (Associação Portuguesa dos Arquitetos Paisagistas)  
Ana Soares (Direção-Geral do Território)  
Mariana Tavares (Direção-Geral da Agricultura e Desenvolvimento Rural)  
Luís Filipe (Turismo de Portugal)  
Luís Monteiro (Secretaria Regional da Energia, Ambiente e Turismo das Açores)  
Júlio Carlos dos Santos (Direção-Geral do Património Cultural)  
Rui Filipe (Direção dos Arquivos)

**22:00 Encerramento**  
Paula Silva, Direção-Geral do Património Cultural  
José Manuel Pedreira, Presidente da Ordem dos Arquitectos  
Jorge Caneiro, Presidente da Associação Portuguesa dos Arquitetos Paisagistas  
\* A confirmar



NATIONAL CONFERENCES ON NATIONAL POLICY ON ARCHITECTURE AND LANDSCAPE

DECEMBER 2020- *Emerging Challenges in a Changing Territory*



NATIONAL CONFERENCES ON NATIONAL POLICY ON ARCHITECTURE AND LANDSCAPE

**DECEMBER 2021**  
*Mobilize stakeholders in the territory,  
 on the way to landscape quality*



## NATIONAL CONFERENCES ON NATIONAL POLICY ON ARCHITECTURE AND LANDSCAPE

DECEMBER 2021 - *Mobilize stakeholders in the territory, on the way to landscape quality*



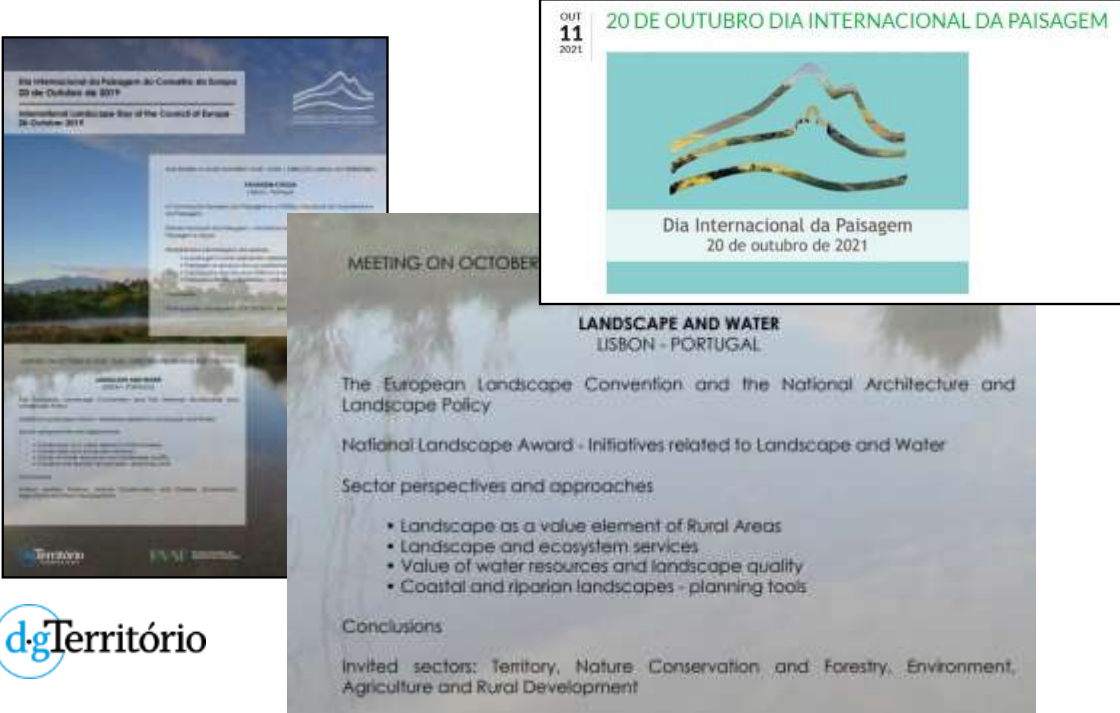
## NATIONAL CONFERENCES ON NATIONAL POLICY ON ARCHITECTURE AND LANDSCAPE

All information about the conferences is available on the website of National Policy on Architecture and Landscape.



---

## COUNCIL OF EUROPE INTERNATIONAL LANDSCAPE DAY



The collage features several documents and posters related to the 2021 International Landscape Day. On the left, there is a document titled "Dia Internacional da Paisagem do Conselho da Europa 20 de Outubro de 2021" and "International Landscape Day of the Council of Europe 20 October 2021". In the center, a poster for "MEETING ON OCTOBER 20 2021" titled "LANDSCAPE AND WATER LISBON - PORTUGAL" lists topics such as "The European Landscape Convention and the National Architecture and Landscape Policy", "National Landscape Award - Initiatives related to Landscape and Water", and "Sector perspectives and approaches". On the right, a poster for "20 DE OUTUBRO DIA INTERNACIONAL DA PAISAGEM" features a stylized landscape illustration and the text "Dia Internacional da Paisagem 20 de outubro de 2021".

**MEETING ON OCTOBER 20 2021**

**LANDSCAPE AND WATER**  
LISBON - PORTUGAL

The European Landscape Convention and the National Architecture and Landscape Policy

National Landscape Award - Initiatives related to Landscape and Water

Sector perspectives and approaches

- Landscape as a value element of Rural Areas
- Landscape and ecosystem services
- Value of water resources and landscape quality
- Coastal and riparian landscapes - planning tools

Conclusions

Invited sectors: Territory, Nature Conservation and Forestry, Environment, Agriculture and Rural Development

**20 DE OUTUBRO DIA INTERNACIONAL DA PAISAGEM**

OCT 11 2021

Dia Internacional da Paisagem  
20 de outubro de 2021

**dgTerritório**

---

## NATIONAL LANDSCAPE AWARD





## NATIONAL LANDSCAPE AWARD

### Website with information about National Landscape Award

**PRÉMIO NACIONAL**

- [Edição 2022](#)
- [Edição 2020](#)
- [Edição 2018](#)
- [Edição 2012](#)
- [Publicação PNP 2018](#)

**PRÉMIO NACIONAL DA PAISAGEM**

No quadro das ações que visam implementar a Convenção Europeia da Paisagem foi criado, em 2012, o Prémio Nacional da Paisagem, como prémio preparatório do Prémio da Paisagem do Conselho da Europa.

Com esta iniciativa pretende-se responder a mais um desafio comum e premiar o mérito de quem, em Portugal, contribui para um desenvolvimento territorial mais sustentável e promove a sensibilização para a importância da paisagem na qualidade de vida.

O prémio consiste numa distinção honorífica, que deverá ter lugar de 2 em 2 anos, sempre que possível.

[Regulamento do Prémio.](#)

[f](#) [t](#) [w](#) [+](#)

**Perguntas frequentes**

- + O que é o Prémio Nacional da Paisagem?
- + Que entidades podem concorrer?
- + Que políticas, medidas ou outras iniciativas são admitidas a concurso?
- + As iniciativas submetidas podem estar em fase de projeto, ou já devem estar implementadas?
- + Como devem ser apresentadas as candidaturas?
- + Qual a documentação necessária para apresentação das candidaturas?
- + Um candidato pode apresentar mais do que uma candidatura?



## NATIONAL LANDSCAPE AWARD



NATIONAL LANDSCAPE AWARD



- Newsletters
- Websites of Members of the Jury
- Social networks
- A personal letter addressed to each of the municipalities and non-governmental organizations

NATIONAL LANDSCAPE AWARD

2018 Edition - 27 applications | 25 eligible



---

NATIONAL LANDSCAPE AWARD

2020 Edition - 25 applications



---

NATIONAL LANDSCAPE AWARD

2022 Edition - OPEN CALL



## NATIONAL LANDSCAPE AWARD

Motivate competitors and highlight the importance of the award



2020 Edition



2018 Edition

## NATIONAL LANDSCAPE AWARD

Motivate competitors and highlight the importance of the award





---

NATIONAL LANDSCAPE AWARD

2018 Edition - Award Ceremony



---

NATIONAL LANDSCAPE AWARD

2020 Edition - Award Ceremony



## NATIONAL LANDSCAPE AWARD 2020



**PARTE II  
PRÉMIO NACIONAL  
DA PAISAGEM**

A edição de 2020 do Prémio Nacional da Paisagem registou 25 candidaturas, 17 da iniciativa de câmaras municipais, 3 provenientes de associações de Municípios, 4 de associações sem fins lucrativos e 1 da Região Autónoma dos Açores. A sua apreciação foi feita por um júri composto por 14 entidades, incluindo as Regiões Autónomas da Madeira e Açores e presidido por um perito nacional de reconhecido mérito na área da paisagem. Foram admitidas as 25 candidaturas, cuja designação e apresentação se divulga.



## ARCHITECTURE AND LANDSCAPE FORUM 2021



**PNAIP** Política Nacional de Arquitetura e Paisagem

Fórum | Sessões online  
**Arquitetura e Paisagem [+ qualidade] 2030**

Sessão 1 | 27 de maio 2021  
Que paisagens queremos para as próximas décadas?

Sessão 2 | 24 junho 2021  
Como se constroem Paisagens sustentáveis?

Sessão 3 | 15 julho 2021  
Somos bons cuidadores do nosso património cultural e natural?

Sessão 4 | 23 setembro 2021  
Que Paisagens urbanas para responder aos novos desafios?

Sessão 5 | 21 outubro 2021  
Como articular o conhecimento e a ação na implementação da política da Arquitetura e Paisagem?

Todas as sessões realizar-se-ão online, das 16h00 às 17h30 via Zoom em <https://videoconf-colibri.zoom.us/j/9611385602> (por favor não clique no link, copie-o e cole-o no browser no dia da sessão)



ARCHITECTURE AND LANDSCAPE FORUM 2021  
FIVE ONLINE SESSIONS | 1H30M | VARIOUS STAKEHOLDERS



ARCHITECTURE AND LANDSCAPE FORUM 2021

2021 | SUBJECTS OF THE WORKSHOPS

- Workshop 1** - What kind of landscapes do we want for the next decades?
- Workshop 2** - How can we built sustainable landscapes?
- Workshop 3** - Are we good caregivers of our cultural and natural heritage?
- Workshop 4** - Which urban landscapes can we built to respond to new challenges?
- Workshop 5** - How can we articulate knowledge and action in the implementation of Architecture and Landscape policy?

~120 participants/ online workshop



ARCHITECTURE AND LANDSCAPE FORUM 2022  
ONGOING



36

ARCHITECTURE AND LANDSCAPE FORUM 2022



37



---

## 2022 | SUBJECTS OF THE WORKSHOPS

**Workshop 1** - Let's talk about degraded landscapes

**Workshop 2** - Understanding the landscape from an early age

**Workshop 3** - Nothing better than changing the place where we live

**Workshop 4** - Landscape Transformation Programme: empower actors and institutions

**Workshop 5** - Meeting quality in Europe



38

---

## LEGISLATIVE MEASURES

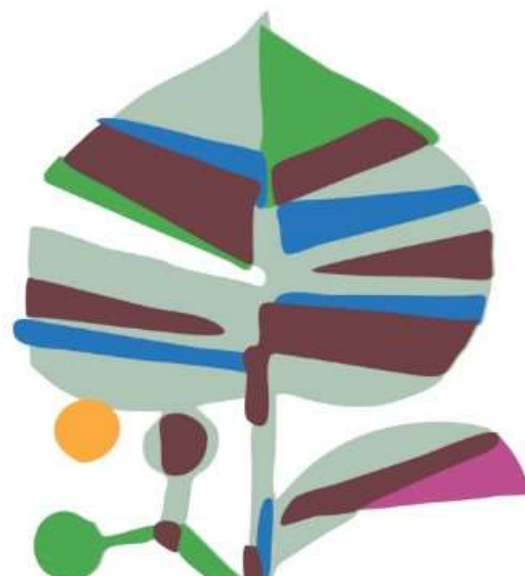


NATIONAL SPATIAL PLANNING POLICY PROGRAMME

Enhancing the Territory through Landscape



LANDSCAPE TRANSFORMATION PROGRAMME





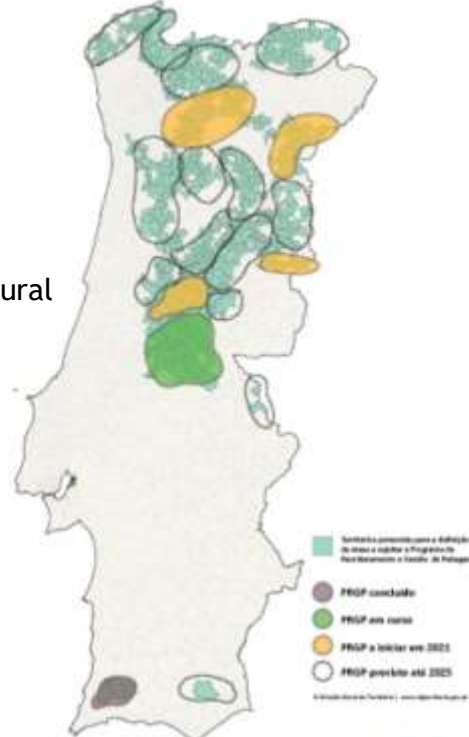
Fonte: Rique Pires (LUSA)

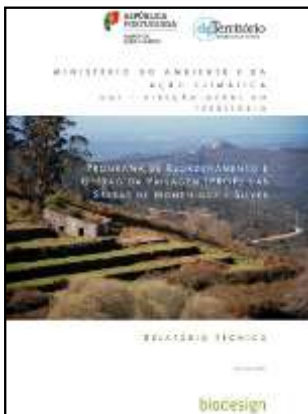
LANDSCAPE PLANNING AND MANAGEMENT PROGRAMMES

Landscape Reorganization and Management Programmes



to promote landscape design as a reference for a new economy of rural territories





landscape design is a reference for a new economy of rural territories



## NEXT STEPS





## WORK WITH STUDANTS



Thank you.



## **Landscape and public space in Romania**

**Mrs Ileana KISILEWICZ,**

*Advisor, Ministry of Culture, Romania*

The notion of public space has many interpretations and thus the definition of the concept it cannot be reduced to a single meaning, except for purely subjective reasons. The public space can be seen from two perspectives, on the one hand the architectural and urban one, meaning to the totality of the physical-material elements that form a space with a public destination, on the other hand to the psycho-social significant of this material framework.

For the purpose of this Conference, I shall pay attention on the public space as the social space, open and accessible to all people, that refers on open air space as streets/street network, public squares, squares and public parks, but can also be found in some residential complexes – as a public inner space accessible to all its inhabitants.

The urban policy appears as a form of orientation and organisation of the activity to create and achieve the framework for development of all human activities and it called to establish strategies, methods and means aimed to find the “optimal” in solving almost all the problems raised by the contemporary civilisation (and, obviously, also by the future one) at the level of human settlements. An interesting interface of urban policies represents the geometric place where the population’s needs and the politicians’ agenda meet, that reflects the quality parameters of the urban environment and the result of political action or inaction. The success of city development is directly linked to the elaboration of the strategies formulated on the basis of urban policies. The identifiable classes of problems considered such sets of arguments are expressed through plans and actions that aim (in a first phase) to improve an existing situation.

The main issue of Romanian cities is that it has gone from a total nationalisation of space during post World War II political regime to an almost unlimited privatisation of it after 1990. The public space with its architectural features give identity of a city but it could not reconstitute itself. For half a century the public space was monopolised by the state party, being more representative of power and not a public free meeting space for the inhabitants. After the fall century of totalitarian regime, it was a partial explicable but unreasonable reaction to it – the common space was “liberated” from state domination, and it was given to the private sector. In opposition with the nationalisation of space which put uniformity on it, the privatisation of the urban public space to the private initiative which care only its economic interests caused a chaotic feature. But how can be solved the problem? Here, it is the role of the State to take care of public interest. Not the State as owner, not the State as power, but the State as manager, as the main actor of urban policies and represented by the local public administration.

Contemporary specialists are on constant alert, in terms of analysing the present situation and propose the premises of future professional activity.

Maybe it should be said that there are surrogates or replacements that we, as architects or urban planners are less to consider, believing in the fundamental association between the idea of public space and the historically formation of urban form of the market, “agora”. The mass media, especially the virtual discussion spaces on the Internet, Facebook, etc. or in the cases of radio- television- all of them offer a

virtual answer to the need for public space often increased useful during restriction moving times as it was the recent Pandemic Covid.

Based on this issue, a famous architect forecasted that in the future the obsession with necessity of public space inside the city it would slowly cease to matter and the urban theories of the past decades. Of course, I would like to not rich that time and the reality in my country is different, there are continue efforts to sustain the public spaces importance for the identity of a city or a village.

From a balanced point of view any discussion of public space should take place only after there is a certain mass of private space in the community. The public space depends on the existence of the entirely private space, in which the being is based and on the protection of which man, living, can face other types of spaces, as a philosopher said

Neither the violation of the private space for implementing public space, nor the disfigurement of the space for restore private space stolen from the public, seems to be dilemma which demand clever solutions, one could be the green areas

The Council of Europe Landscape Convention was adopted by Romania in 2000 and as follow up in september it was hosted on the ocasion of Sibiu European Capital of Culture , the Meeting of the Workshop organised by the Council of Europe, for the implementation actions and to explore specific topics related to the implementation of the Convention. The debate and presentations were relegated on “Landscape and rural heritage”<sup>2</sup>.

Based on the principle that a good answer to a question is one that creates a series of other questions, I consider that the approach of trying to get into the issue of city centers as they arrived in the 21st century, has brought me to an expected result: that of finding myself in front of a large range of examples, in terms of how to assess the urban landscape in relation to the exigencies of contemporary generations.

An answer to the problem of public space as a common landscape to all people, from use to transformation according to the requirements of the inhabitants of the 21st century is illustrated by the new Park with Gardens, in Timisoara a city situated in western part of Romania. The project was recently appreciated by the Council of Europe, in frame of the competition of Landscape Award and the Forum of National Selections in the 7th Session 2020-2021.

There, the creative project has improved the quality of people’s lives. The landscaping facilitated circulation in the park’s paths and promoted individual and collective well-being by providing a park for relaxation and leisure. The project has taken full account of the environmental, social, cultural, and economic values of the urban landscape in a sustainable development perspective. It is one of the largest green spaces recently developed in that city, promoting interest in the variety of gardens, the diversity of species, and that of the varieties of roses. Recognised for its great value, the Project is part of the Landscape Award Alliance of the Committee of Ministers of the Council of Europe, as a source of inspiration.

---

2. Proceedings of the 6th Council of Europe Meeting of the Workshops for the implementation of the European Landscape Convention (Sibiu, Romania, 20-21 September 2007), “Landscape and rural heritage”, European Spatial Planning and Landscape Series, [No 88](#).

The Park with Gardens covers a former nursery area of Timișoara City public property founded in 1929, which kept some of the vegetal material. It became for the inhabitants of the area a real forest inside the city, where they used to spend their free time, until 2000. The preservation of the green character and the domestication of a wooded area was possible through functional and landscape modernisation concept. In general, the green area had a massif forest character, thinned in places. Mainly, the green background was the result of the savage development of abandoned vegetation in the disused nursery. This unpleasant woodland massif raised in 2010 a public demand for a landscaping sanitary action. So, the landscape concept should serve functionally the neighborhood living area, as a green area, as a recreation area or transit area and playground for children, too.

The concept pursued in the achievement of this park was based on a stylistic garden composition of the type “theme in theme”, spontaneously inspired by the words of a future interviewed beneficiary, who, when he was asked: “– What kind of park would you like in this place?”, he replied: “– I grew up in this place and I always wanted here to be a garden”. Considering the large dimensions of the place, this response led to the idea: “Why only one garden and not even more gardens?”.

Thus, the concept of the arrangement is born: “Park with Gardens” with a heterogeneous landscape composition, which proposes a tour of European types of gardens from classic to modern. The various elements introduced follow a unity in diversity of the arrangements that composed the following landscape themes:

*English garden* – has as a compositional center a Celtic-inspired ground floor, having the shape of a four-leaf clover. It is framed by a schematic labyrinth from hedges of medium height, which creates natural separations specific for medieval times. The green of the lawn is the traditional background of this garden.

*Spanish garden* – is arranged according to the current of monastic landscaping. The route of the alleys appears in the shape of the cross in the code of approach of the Spanish gardens. This garden is located near an existing church, to grant it and thus frame it to this arrangement.

*Greek garden* – is arranged with plants having permanent green foliage. The characteristic elements of the Greek Mediterranean style are a mini amphitheater with the role of residence and the access made through a portal made of Greek style columns, reunited by a pergola.

*The Biblical Garden* – presents a collection of plants and trees mentioned in the texts of the Christian scriptures. This garden consists of a round shape, divided into a cross by a hedge. The Biblical Garden is traditionally located near a public source of drinking water.

*Modern garden*, as an open-air office – is defined by a heterogeneous composition consisting of natural stone, concrete, metal construction and living plants. Outdoor office furniture has an industrial design, with an ergonomics suitable for study, in an area served with wireless internet.

*Italian garden* – is represented by geometric shapes, associated with floral parterres of lavender. The element of masonry that defines this composition is red brick.


*Romantic garden* – occupies about a third of the entire area of this landscape design type that proposes a journey through the European gardens through the entire ensemble of the arrangement.



The romantic garden has as attractions: a lake with water lilies, an aviary, a decorative rock, and an extensive collection of roses.

## Instead of conclusion

To take over, to integrate, to adapt, to transform the urban landscape in continuous evolution! To listen carefully to its “breath” and to intervene then and where it is needed to make it not only compatible, but perfectly resonant with its inhabitants and with the present, is a permanent mission and an ideal to follow.

 9+2. Ileana kisilewicz - Armenia - Landscape an...



  
EUROPEAN LANDSCAPE CONVENTION  
CONVENTION EUROPÉENNE DU PAYSAGE

  
COUNCIL OF EUROPE  
CONSEIL DE L'EUROPE

COUNCIL OF EUROPE  
LANDSCAPE CONVENTION

National Conference

LANDSCAPE CONVENTION for KIDS

**LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA**

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

ARCH. ILEANA KISILEWICZ  
ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY OF CULTURE



**ORAȘUL ȚEȘTI TU!**

CONTRIBUIE LA DEZVOLTAREA PRIMEI POLITICI URBAŢE DIN ROMÂNIA

DESPRE POLITICA URBANĂ

**LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA**

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY OF CULTURE

- THERESIA BASTION IN TIMIȘOARA AND ITS URBAN CONTEXT

[HTTP://STUDIOARCHAEUS.RO/STUDIO/EN/PROIECTE/ID/1](http://studioarchaeus.ro/studio/en/proiecte/id/1)



## LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

- ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



- THE NEEDS OF THE POPULATION AND THE AGENDA OF POLITICIANS CONVERGE



## LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

- ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE





In Romania the measure was instituted due to *sprawling*, the uncontrolled expansion of cities which likewise, signaled the appearance of urban policies

## LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



## LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE





**LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA**

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



**LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA**

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE

Proceedings/Actes



Landscape and rural heritage  
Paysage et patrimoine rural

Sibiu, Romania, 20-21 September 2007  
Sibiu, Roumanie, 20-21 septembre 2007



LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



## The Gardens Park

- known as Pădurice Giroc Park, and Lidia Park -  
Timisoara, Romania



- THERE, THE CREATIVE PROJECT HAS IMPROVED THE QUALITY OF PEOPLE'S LIVES. THE LANDSCAPING FACILITATED CIRCULATION IN THE PARK'S PATHS AND PROMOTED INDIVIDUAL AND COLLECTIVE WELL-BEING BY PROVIDING A PARK FOR RELAXATION AND LEISURE. THE PROJECT HAS TAKEN FULL ACCOUNT OF THE ENVIRONMENTAL, SOCIAL, CULTURAL AND ECONOMIC VALUES OF THE URBAN LANDSCAPE IN A SUSTAINABLE DEVELOPMENT PERSPECTIVE. IT IS ONE OF THE LARGEST GREEN SPACES RECENTLY DEVELOPED IN THAT CITY, PROMOTING INTEREST IN THE VARIETY OF GARDENS, THE DIVERSITY OF SPECIES, AND IN PARTICULAR THAT OF THE VARIETIES OF ROSES. RECOGNIZED FOR ITS GREAT VALUE, THE PROJECT IS PART OF THE LANDSCAPE AWARD ALLIANCE OF THE COMMITTEE OF MINISTERS OF THE COUNCIL OF EUROPE, AS A SOURCE OF INSPIRATION.

LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 - 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE

## THE GARDENS PARK, ALSO KNOWN AS LITTLE FOREST GIROC PARK, AND LIDIA PARK.

THE GARDENS PARK IS LOCATED IN THE SOUTHERN PART OF TIMISOARA, NEAR THE SOARELUI DISTRICT (TRANSLATED AS SUN DISTRICT).

BLV. MAREȘAL GĂTIN PREZAN (FORMERLY LIDIA STREET),  
URANUS STREET,  
VERSULUI STREET,  
WALDORF SCHOOL GROUNDS.



LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 - 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

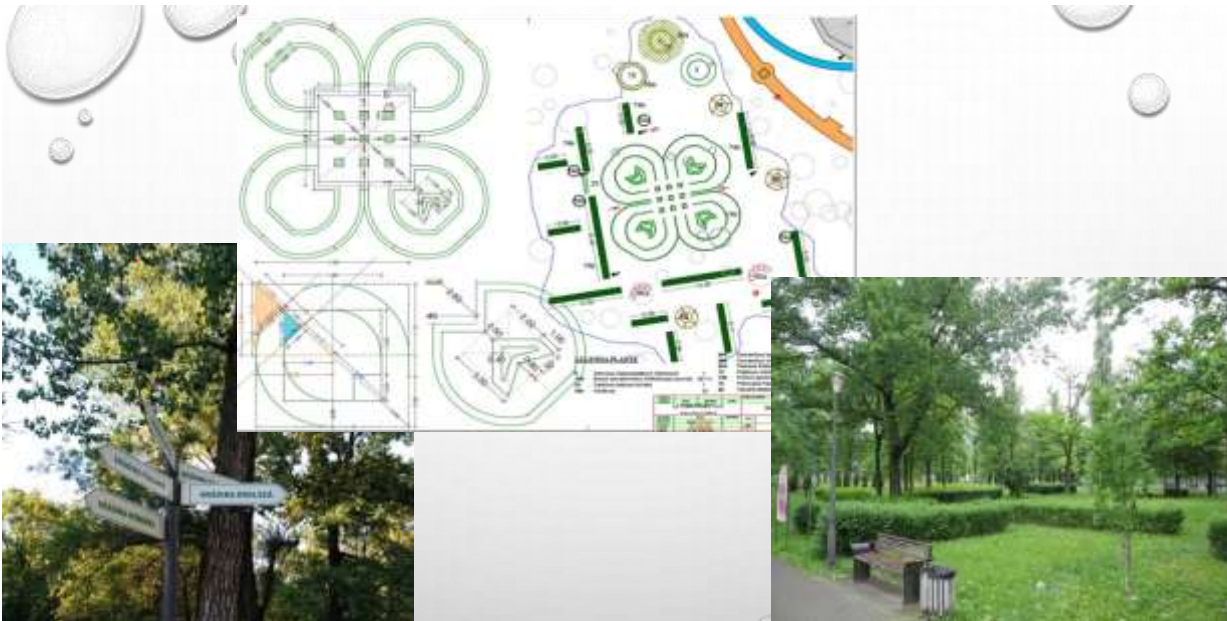
• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



**LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA**

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



**LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA**

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE





LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 - 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

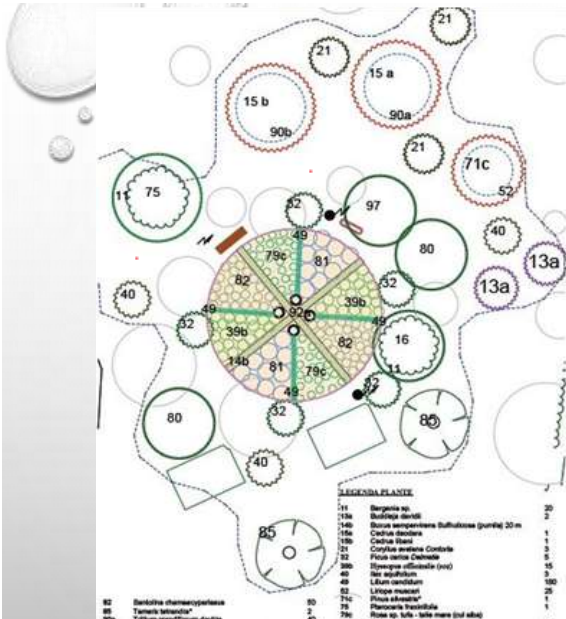
• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 - 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

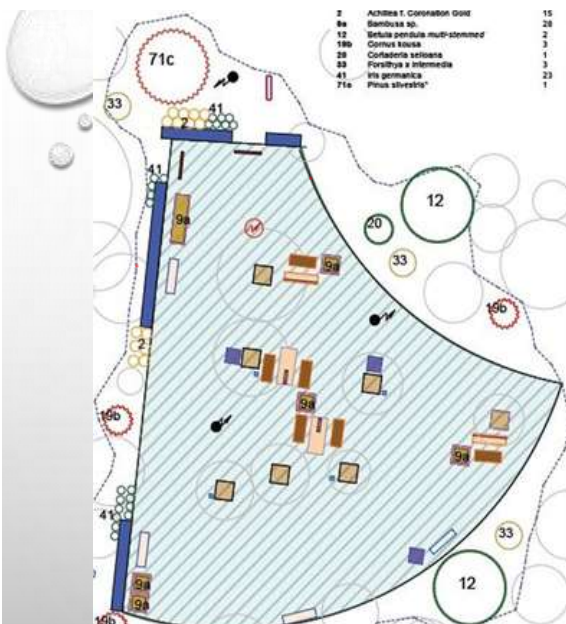
• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 - 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY OF CULTURE



LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 - 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY OF CULTURE





**LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA**

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

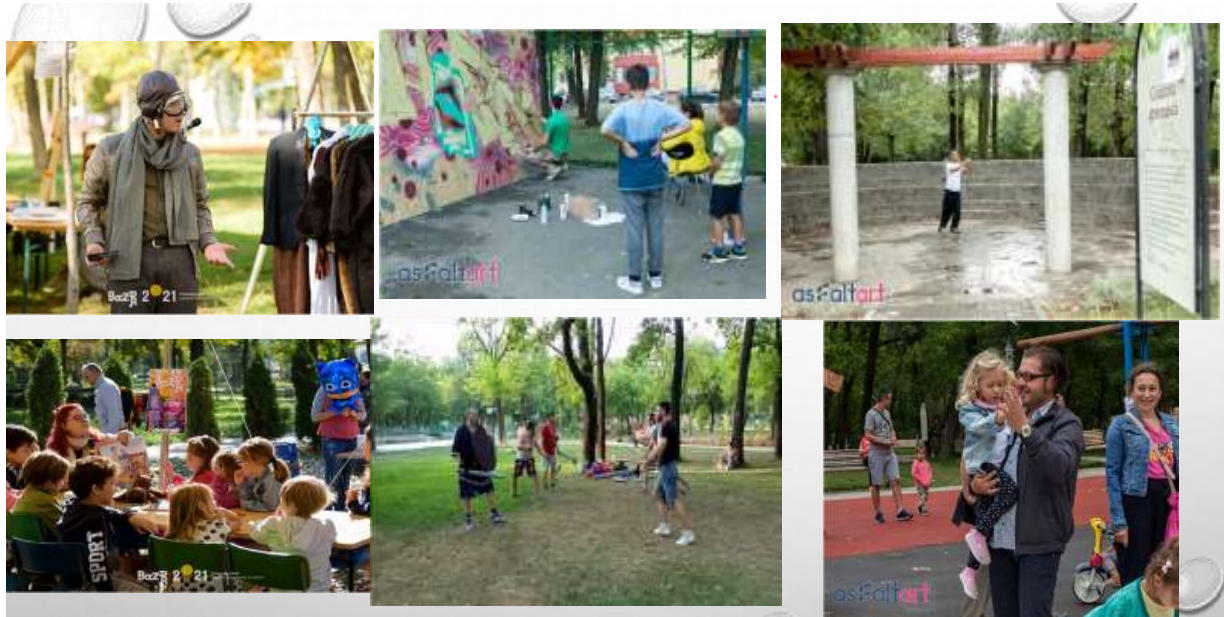
• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



**LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA**

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



## LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE

### THE TECHNICAL ELABORATION TEAM OF THE PROJECT:

- S.C. TOWN PROJECT S.R.L., ING. ANDREITOLGYI
- GENERAL TECHNICAL PROJECT COORDINATOR:  
LANDSCAPE ENG. OANA-JANINA IACOBESCU
- DIGITAL DESIGN: LANDSCAPE ENG. NICOLETA DORICA  
ELENA DARA
- ARCHITECTURAL WORKS COORDINATOR: ARCH. ADRIANA-  
CLAUDIA FRAȚIL<sup>4</sup>
- CONSTRUCTION RESISTANCE MANAGER: ENG. STEFAN  
JUSTIN SIMION ILIE
- SUPERVISION AND TECHNICAL VERIFICATION OF THE  
INSTALLATIONS: ENG. MARIUS-DAN ȘERB<sup>4</sup> NESCU

### PROJECT EXECUTION AND MAINTENANCE:

S.C. LOVRINTIM S.R.L., LANDSCAPE ENG. DANIELA ACASANDREI

- GENERAL MANAGER: ENG. SORIN DODA

**SPECIAL THANKS TO ALL THE LANDSCAPE WORKERS INVOLVED.**



**THANK YOU!**

## LANDSCAPE AND PUBLIC SPACE IN ROMANIA

8 – 10.06.2022 YEREVAN, ARMENIA

• ARCH. ILEANA KISILEWICZ - ADVISOR, ROMANIAN MINISTRY of CULTURE



## Experiences of landscape education in Croatia

Mrs Mirna BOJIC,

Senior Advisor Conservator, Ministry of Culture and Media, Croatia

### 9+3. Mirna Bojić - Armenia - EXPERIENCES OF L...

**COUNCIL OF EUROPE LANDSCAPE CONVENTION  
NATIONAL CONFERENCE**

Landscape Convention for kids  
Presentation of the pedagogical booklet  
“Landscape education activities for primary schools” and training

Yerevan, Republic of Armenia  
Conference Hall Architectural Museum after Alexander Tamanyan  
8-10 June 2022

**EXPERIENCES OF LANDSCAPE  
EDUCATION IN CROATIA**  
- ELEMENTARY SCHOOLS

Mirna Bojić, Senior Expert Advisor - Conservator  
Ministry of Culture and Media



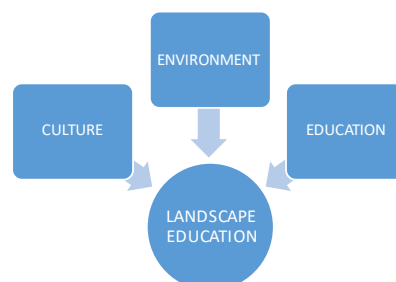
### LINKAGES for landscape education

Recommendation [CM/Rec\(2014\)8](#) of the Committee of Ministers to member States  
on promoting landscape awareness through education- preamble

Concerned to achieve **sustainable development** based on a balanced and harmonious relationship between **environment**, **social needs**, **culture** and **economic activity**, for a better quality of life;

Noting that landscape has an important public interest role in the **cultural**, **ecological**, **environmental** and **social fields**

Aware that landscape contributes to the **formation of local and regional cultures** and that it is a basic component of European **natural and cultural heritage**, contributing to **human well-being** and consolidation of the European identity;



## Primary education

### Primary education

Elementary school - lasts 8 years, from six to fifteen years

National curriculum, 3 cycles of education:

1. Cycle 1.-2. class
2. Cycle 3.-5. class
3. Cycle 6.-8. class

Seven areas of curriculum:

- language-communication area ● mathematical area ● science area
- technical and information area ● social and humanistic area ● art area ● physical and health area

Seven cross-curricular topics

- Personal and social development,
- Health,
- Sustainable development,
- Learn how to learn,
- Entrepreneurship,
- Use of information and communication technology,
- Civic education

the word **landscape** is not in the main curriculum, all its dimensions- environmental, cultural, social, economic, spatial, temporal are considered in cross curricular topic **Sustainable development**

Subject curricula with the word landscape :

**Nature and society**

**Geography**

**History**

## Primary education - additional education programs



**International Eco-schools** - national coordinator is the Association Lijepa Naša.



A program designed to implement environmental education guidelines, in which students, teachers and school staff participate.

The International Eco-School program was developed by the Foundation for Environmental Education - FEE in response to the 1992 UN Conference.

The program has been officially implemented since 1994 in Denmark, Germany, Greece and the United Kingdom, in Croatia since 2000, and today 199 schools are included in the program.

<https://www.eko.lijepa.sa.hr/>

**The Most Beautiful School Gardens** - project leader is Đurđica Čočić.



The Croatian Radio and Television's ecological education project began in 1995 on the Croatian Radio show Listen to the Earth Breathe, by Lidija Komes, with the idea of making it easier for children returning from exile to their war-torn schools. Children learn to love nature, recognize the value and beauty of the climate in which they live, protect the environment and grow plants.

Every year, a competition is announced in which the registered school gardens are evaluated in accordance with the principles of sustainability and prizes are awarded.

The project is implemented by the Croatian Radio and Television and the Ministry of Science and Education in cooperation with the Ministry of Agriculture, the Fund for Environmental Protection and Energy Efficiency and numerous donors. The program is extremely popular among schools in urban and rural areas.

<https://www.facebook.com/Najljep%C5%A1i%20koljski%20vrtovi-HRT-projekt129172410989561>

<https://magazin.hrt.hr/mladi/prijavite-se-na-tjecanje-na-najljep%C5%A1i%20koljski%20vrt-0-6001377>

## LINKAGES with protected areas –school in nature, junior rangers, landscape observatory

Education programs in  
8 national parks  
12 nature parks  
20 regional institutions  
6 local institutions for protected areas



Kornati National Park – landscape gallery as education tool  
<https://www.np-kornati.hr/>



Krapina-zagorje county – program for young ranger, 12 years,  
32 schools, educators from Forestry and Science Faculties  
<https://www.zagorje-priroda.hr/mladi-cuvari-prirode/>



Lonjsko polje Nature Park – junior ranger program  
Since 2008, Camp for local children  
Biological and landscape diversity, cultural heritage  
Motivation to stay living in the park and learn about science  
<https://pp-lonjsko-polje.hr/programi/mladi-cuvari-prirode-u-parku-prirode-lonjsko-polje/>



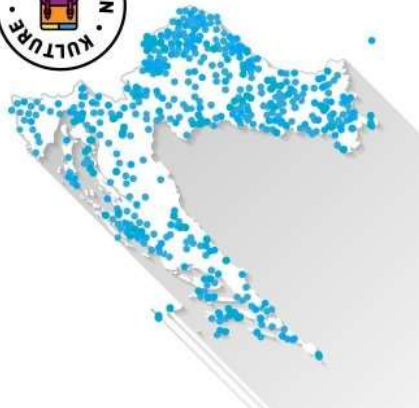
Krka National Park – Little park rangers <https://www.np-krka.hr/stranice/little-park-rangers/i40/en.html>

## LINKAGES with culture –Program Backpack (full of) culture

ART AND CULTURE IN  
KINDERGARTENS AND SCHOOLS



UMJETNOSTI KULTURA  
U VRTIĆU I ŠKOLI



PROGRAM started in 2013,  
preparing and conducting about 200 events  
5000 children participate  
Ministry of Culture and Media and Ministry of Science and Education

Backpack (full) of culture - a national supplementary curriculum support program in kindergartens, primary and secondary schools, related to art and culture conducted by professional artists and professionals, especially in areas where art education programs are less accessible, ie in areas with traffic dislocations and counties with a lower development index.

The beneficiaries- children and young people from 3 to 18 years of age.

The aim is to increase the availability of cultural content, bring art and culture closer to children and young people, sensitize children and youth to the field of art and culture, enable acquaintance with works of art of high quality and professional standards, covering a wide range of performing arts (theater, dance, music), visual arts, film arts, cultural heritage to literature, or programs that deal with encouraging reading.

## LINKAGES with culture –Program Backpack (full of) culture, examples for landscape education

<https://min-kulture.gov.hr/aktualno/ruksak-pun-kulture-16272/ruksak-pun-kulture-8718/2019/16709>



Beginner's Design Guide **"Why Does It Matter What It Is?"**, led by Maja Subotić Šušak. The children got acquainted with the **profession of designer**, and learned the difference between **ecological and non-ecological materials** and the selection process. (2019)



The workshop **"How can we" infect "people with the UN Global Sustainable Development Goals?"** led by Veljko and Ana Armano Linta. Students were presented with examples of **activist posters** focusing on **visual communication**, composition and expressive techniques. Students made posters on topics from environmental protection, world peace and equality (2019)



The workshop **"Draw me a story"** was led by landscape architect Kaja Šprljan Bušić and architect Iva Šimić Erjavec. The main goal of the workshop is to bring closer the basic concepts of the **architectural profession** and together with children, with pre-prepared basic geometric figures, **create a floor plan** of the plot from the story "Hedgehog's House" which is then transferred to the school. The value of the workshop is the child-friendly **learning of basic architectural and landscape-architectural skills and thinking techniques**, turning ideas into a draft and its realization in space. (2019)

## LINKAGES with culture –summer schools



**Classic seminar Pharos - ancient culture of the Croatian Mediterranean**, started in 1995 and lasted until 2005, Old Town on Hvar, led by Jasna Jeličić Radonić, Ph.D., prof. Dr. Bruna Kuntić - Makvić and Prof. I. Jelić

In cooperation: Conservation Department in Split of the Ministry of Culture, Department of Croatian History and Archaeological Institute of the Faculty of Philosophy, University of Zagreb, Classical Gymnasiums of Split and Zagreb, Croatian Archaeological Society and Croatian Commission for UNESCO

ACTIVITIES: reading classical Greek and Roman texts, gaining information about ancient civilization, translating works into Croatian, thematic lectures by experts, visiting monuments and collections on the islands of Hvar, Brač, Vis and Korčula.

**WRITING FINAL ESSAYS** on familiar topics, children evaluate the best work published in the final publication, which becomes educational material suitable for students

Archaeological education makes it possible to compare the current situation of the terrain and the environment with that of antiquity. **Consideration of landscapes in space and time**



## ideas for future activities with pedagogical booklet



Ask for the recommendation of the Education Agency for the application of the manual

Organize a professional seminar for teachers

Propose a manual in work on all educational programs in the field of culture, heritage learning, photo workshops, Backpack full of culture

Propose a manual in educational programs of protected areas and Natura 2000 site, include it in management plans

Propose the implementation of workshops as part of the celebration of European Heritage Day, European Landscape Day and other manifestations

Plitvice Lakes  
National park



Thank you for your attention!  
[Mirna.bojic@min-kulture.hr](mailto:Mirna.bojic@min-kulture.hr)

## **Experience of the International Landscape Day 2020 in Finland**

**Mr Tapio HEIKKILA,**

*Environment Counsellor for Landscape Management issues, Ministry of the Environment, Finland*

*Written text prepared with Mrs Annika UDDSTRÖM, Researcher, Finnish Environment Institute*

In 2020, International Landscape Day was celebrated in Finland in various ways such as an open photo competition, guided landscape walks and a photography campaign on social media. Landscape Day was organised by the Ministry of the Environment and the Finnish Environment Institute. Other organisations which took part in the collaboration also include the Finnish Local Heritage Federation, the Rural Women's Advisory Organisation, the National Board of Antiquities, and the Finnish Association of Landscape Industries – Viherympäristöliitto ry. International Landscape Day 2020 was part of the European Cultural Environment Day Programme.

### **Everyday Landscape campaign in social media**

Preparation for International Landscape Day began with the #arkimaisema (#everydaylandscape) photography campaign launched on Instagram in September. The campaign celebrated daily landscapes and challenged people to take a look at their own everyday landscape with new eyes. Citizens were encouraged to take photos of their daily landscapes and share the photos on Instagram with the hashtag #arkimaisema (#everydaylandscape) to inspire others to observe landscapes in their everyday life. Citizens were also encouraged to follow the campaign's Instagram account @arkimaisema. The campaign culminated in International Landscape Day on 20 October 2020.

The aim of the campaign was to remind that landscapes are an integral part of our well-being and the attractiveness of our living environment. Campaign encouraged people to recognise the value of our familiar everyday landscape and its impact on our daily lives.

The campaign was a success. During the campaign a total of 1075 photographs were published on Instagram with the tag #arkimaisema (#everydaylandscape). The campaign was organised for the third time. At the beginning of the first campaign in 2018 there were only a few photos with the tag #arkimaisema.

### **Photography competition**

In honour of International Landscape Day, the Ministry of the Environment organised a photo contest, the theme of which was "Landscape Day 2020". Citizens were requested to photograph the landscapes in which they spend International Landscape Day and take part in the competition. The jury encouraged participants to photograph landscapes as creatively and as many ways as possible.

A total of 360 photographs entered the competition. The jury evaluated the photos, and the winner was awarded a EUR 500 gift card to photography store. A number of other merited images were rewarded with book awards. A selection of photographs entered in the competition were displayed at the Ministry of the Environment over a period of several months. The competition was an excellent way to get an overview of what Finland looked like on International Landscape Day 2020.

## **Guided Landscape Walks**

International Landscape Day was also celebrated with guided landscape walks organised by the Rural Women's Advisory Organisation. Walks were organised throughout Finland on the Landscape Day on 20 October and in the week preceding it. The walks were guided by landscape experts from the Rural Women's Advisory Organisation. Due to the Covid-19 situation some walks were be organised online. The walks were free of charge and open for everyone.

## **Landscape Radio Show at Finnish Broadcasting Company**

On International Landscape Day the Finnish Broadcasting Company organised a two-hour radio show about landscapes. The listeners were requested to send landscape photos to the show. Senior Environmental Adviser Tapio Heikkilä from the Ministry of the Environment was invited as a guest to the show to discuss about landscapes and to comment the photographs.

## **The Landscape Symposium**

The Ministry of the Environment organised a Landscape Symposium on 4 November 2020. The whole day symposium was held online. The winner of the Finland's best landscape project 2020 competition and the winner of the International Landscape Day photo contest were awarded at the symposium. The event also included versatile speeches and discussion on topical landscape issues.

The Bothnian Bay Coastal Meadows Management Project was presented with the award for Finland's best landscape project 2020. The still ongoing project is led by the Center for Economic development, Transport and the Environment, North Ostrobothnia. In the Bothnian Bay Coastal Meadows Management Project, the landscape and nature have been managed through long-term and extensive cooperation. Thanks to the project a total of 4,000 hectares of overgrown areas have been restored. "Bringing cultural environment visible" -project was given an honourable mention in the competition. The project raised public awareness of cultural environment and was executed by the Rural Women's Advisory Organisation of ProAgria South Savo and Central Finland. The award and the honourable mention were presented by Krista Mikkonen, the Minister of the Environment and Climate Change. Finland's best landscape project is sought for every two years in a competition organised by the Ministry of the Environment. The winner of the competition was nominated as a Finland's candidate to compete for the Council of Europe Landscape Award 2021.

## **The International Landscape Day 2021**

As in previous years, the International Landscape Day 2021 festivities in Finland will include an open photo competition, guided landscape walks and a photography campaign. Citizens are encouraged to participate in the photography campaign celebrating the landscapes in everyday life by taking photos of their daily landscapes and sharing them on Instagram with the hashtag #arkimaisema (#everydaylandscape). As a part of this year's campaign, citizens are also encouraged to try out a mobile application [m.Envirate.net](https://m.Envirate.net). In the application, you can use your senses to evaluate the environment. The application enables you to save a photo, the scene of the photo and your sensory experience of the environment in the map for others to see. It also enables you to view other users' evaluations of different places.

A landscape photo competition, the theme of which is Landscape Day 2021, will be organised to mark Landscape Day. Photos taken between 14 and 20 October 2021 can be entered into the competition. The main prize is a EUR 500 gift card to photography store. Photos entered in the competition will be displayed at the Ministry of the Environment. The festivities on International Landscape Day include also guided landscape walks organised by the Rural Women's Advisory Organisation.

*Photos and captions for the photos:*



*1. In 2020, landscapes were celebrated in Finland in various ways. Photo: Tapio Heikkilä.*



*2. #Arkimaisema (#everydaylandscape) photography campaign inspired citizens to observe landscapes in their everyday life. Photo: Tapio Heikkilä.*





3. The winner of the photo contest, the theme of which was “Landscape Day 2020”.  
Photo: Arto Takkinen



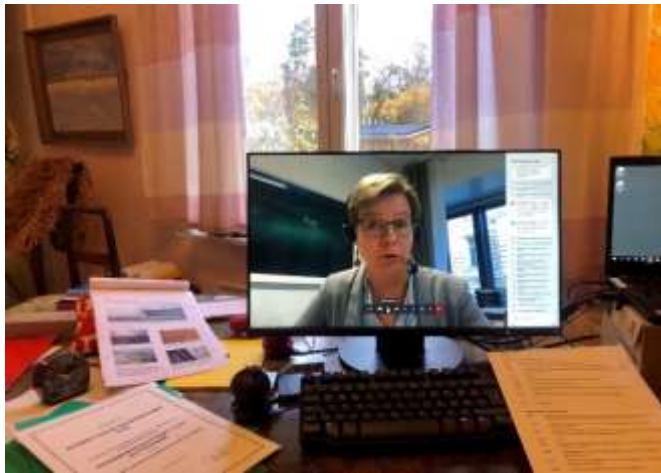
4. Photographs entered in the competition were put on display at the Ministry of the Environment.  
Photo: Tapio Heikkilä.



5. International Landscape Day was celebrated with guided landscape walks.  
Photo: Tapio Heikkilä.



6. Senior Environmental Adviser Tapio Heikkilä as a guest at the radio show. Photo: Tapio Heikkilä.




7. The Landscape Symposium 2020 was held online. Minister of the Environment and Climate Change Krista Mikkonen awarded the winners of the Finland's best landscape project 2020 competition and the International Landscape Day photo contest. Photo: Tapio Heikkilä.



8. The Bothnian Bay Coastal Meadows Management Project was nominated as a Finland's candidate to compete for the Council of Europe Landscape Award 2021. Photo: Tapio Heikkilä.



9. As in previous years, citizens are encouraged to celebrate the landscapes in various ways in 2021.  
Photo: Tapio Heikkilä

 9+4. Tapio Heikkilä - Armenia - Jerevan CoELC 6... (



**International Landscape Day**  
**20 October**  
**in Finland**

Tapio Heikkilä  
Ministry of the Environment,  
Finland

CoELC  
Armenia, Yerevan  
9 June 2022





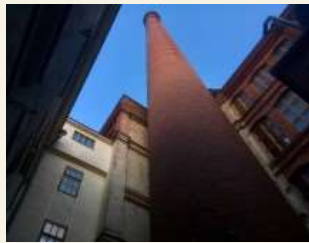
## Landscape Day – 20 October



- a) **Photography Campaign**  
#everydaylandscape
- b) **Photo Contest** "My Landscape"  
at Landscape Day
- c) **Landscape Radio Show** at  
Finnish Broadcasting Company
- d) **Guided Landscape Walks**
- e) **Landscape Symposium**
- f) Nomination: **Finland's Best  
Landscape Project**

## Photography Campaign # arkimaisema #everydaylandscape

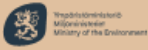
- September – October, open for everyone at Instagram → already together 11 000 photos





## Photo Contest "My Landscape" at Landscape Day (or Week)

- Photo shooting during Landscape Week, late October → all over Finland
- Photography Exhibition at Ministry of the Environment's Window in Helsinki City: November-December



## Landscape Radio Show at Finnish Broadcasting Company



- 2 hour direct program at Landscape Day, 20 October, at noon
- 1 hour specialist interviews
- 1 hour for listener's comments and questions
- Coverage the whole country, 500 000 listeners

22.6.2022 6

## Landscape Walks

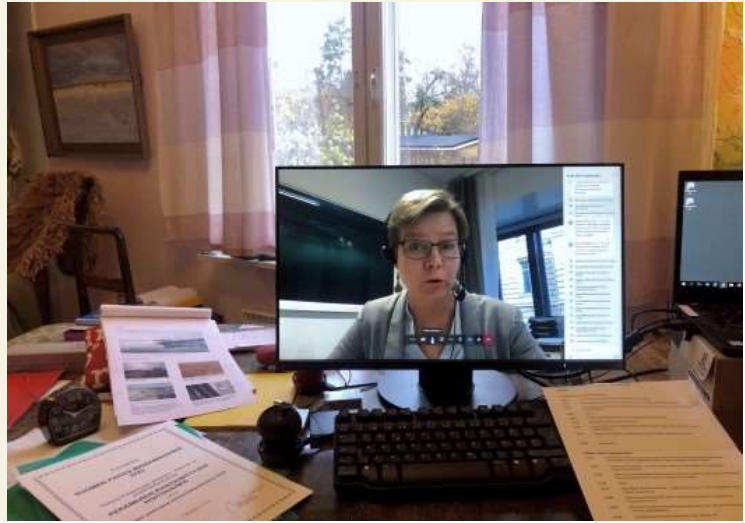
- Landscape walks organized by the Rural Women's Advisory Organisation
- 8 guided events in different parts of the country, also some Virtual ones
- During the Landscape Week around 20 October
- Also some Municipalities and Museums



Ympäristöministeriö  
Ministry of the Environment

## Landscape Symposium

- Whole day seminar every second year
- Morning: Prizes and honour for the Best Landscape Project and Photo Contest photographers
- Afternoon: Presentations by landscape specialists and collaborators, discussions about landscape issues



## Finland's Best Landscape Projects 2018 and 2020





## Landscape Day: Collaborators



- Rural Women's Advisory Organisation
- Finnish Local Heritage Federation
- The Finnish Association of Landscape Industries
- The Finnish Heritage Agency
- Finnish Environment Institute
- Ministry of the Environment

22.6.2022 10





**SESSION 3. LANDSCAPE EDUCATION**

**SESSION 3. EDUDATION AU PAYSAGE**

## **Landscape education activities for primary schools: Council of Europe Landscape Convention**

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS,

*Head of Division, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention*

### *The landscape*

*... has an important public interest role in the cultural, ecological, environmental and social fields, and constitutes a resource favourable to economic activity and whose protection, management and planning can contribute to job creation;*

*... contributes to the formation of local cultures and ... is a basic component of the European natural and cultural heritage, contributing to human well-being and consolidation of the European identity;*

*... [is] at global level as an essential component of human being's surroundings;*

*... is an important part of the quality of life for people everywhere: in urban areas and in the countryside, in degraded areas as well as in areas of high quality, in areas recognised as being of outstanding beauty as well as everyday areas;*

*... is a key element of individual and social well-being and ... its protection, management and planning entail rights and responsibilities for everyone.*

Preamble to the Council of Europe Landscape Convention<sup>3</sup>

The Council of Europe member States which have signed the Council of Europe Landscape Convention have declared themselves “concerned to achieve sustainable development based on a balanced and harmonious relationship between social needs, economic activity and the environment”, while referring to the natural and cultural dimensions of landscape and the interaction between them.

As the landscape is recognised as “an important part of the quality of life for people everywhere” and “a key element of individual and social well-being” (Preamble to the Convention), the Convention provides that each Party undertakes to establish and implement landscape policies aimed at landscape protection, management and planning through the adoption of specific measures (Article 5, b.), some of which concern education (Article 6, B, c.).

---

3. The references for the documents mentioned hereafter are available on the website of the Council of Europe Landscape Convention: [www.coe.int/Landscapeconvention](http://www.coe.int/Landscapeconvention). Proceedings of the Council of Europe Meetings of the Workshops and Symposiums for the Implementation of the Council of Europe Landscape Convention, Council of Europe's “European Spatial Planning and Landscape” series: [www.coe.int/en/web/landscape/publications](http://www.coe.int/en/web/landscape/publications); [www.coe.int/en/web/landscape/workshops](http://www.coe.int/en/web/landscape/workshops); [www.coe.int/en/web/landscape/national-regional-symposiums](http://www.coe.int/en/web/landscape/national-regional-symposiums). Works from Council of Europe Publishing: [www.coe.int/en/web/landscape/publications](http://www.coe.int/en/web/landscape/publications). Council of Europe magazine, Futuropa: for a new vision of landscape and territory: [www.coe.int/en/web/landscape/futuropa-magazines](http://www.coe.int/en/web/landscape/futuropa-magazines).

Each Party accordingly undertakes to promote “school and university courses which, in the relevant subject areas, address the values attaching to landscapes and the issues raised by their protection, management and planning”.

Recommendation CM/Rec(2008)3 of the Committee of Ministers of the Council of Europe on the guidelines for the implementation of the European Landscape Convention describes landscape as a teaching resource because it brings pupils face to face with visible signs of their surroundings that relate to spatial-planning issues. Landscape reading enables them to understand current and historical approaches to landscape “production” as an expression of a community’s identity.<sup>4</sup>

Landscape education – at all stages in life – is all the more important since the States Signatories to the Convention have expressed their desire to “respond to the public’s wish (...) to play an active part in the development of landscapes” (Preamble). This active role must be performed both through “procedures for the participation of the general public” (Article 5, c.) and “public consultation” conducted when landscape quality objectives are being defined for landscapes identified and assessed (Article 6, D). In this connection, it is important for proposals to be made and decisions to be taken in full knowledge of the facts.

Various activities have been carried out under the Council of Europe Landscape Convention work programme to promote the implementation of landscape education.

### **Thematic reports on landscape education**

Several thematic reports on landscape education have been drawn up.

The report entitled “Awareness-raising, training and education” was presented at the Second Council of Europe Conference of the Contracting and Signatory States to the European Landscape Convention (Strasbourg, 28-29 November 2002)<sup>5</sup> and then published in 2006 by Council of Europe Publishing in *Landscape and sustainable development: challenges of the European Landscape Convention*.<sup>6</sup> It shows the extent to which landscape is something which needs care and which, if regarded merely as a commodity, “will inevitably lose its value and also its attraction”.

The report entitled “Education on landscape for children” was presented at the 5th Council of Europe Conference on the European Landscape Convention (Strasbourg, 30-31 March 2009)<sup>7</sup> and then published in 2012 by Council of Europe Publishing in *Landscape facets: Reflections and proposals for the implementation of the European Landscape Convention*.<sup>8</sup> It seeks to relate landscape education to the European Landscape Convention and aspects of education for sustainable development in a wider pedagogical perspective with reference to the United Nations Decade of Education for Sustainable Development (2005-2014). It states that the dissemination of greater knowledge of landscapes and of the processes of landscape change, as well as improving landscape reading abilities, are among the

---

4. Section I.2.3.

5. Report prepared by Bas Pedroli and Jan Diek Van Mansvelt, Council of Europe experts, Council of Europe document, T-FLOR 2 (2002) 22 (Strasbourg, 28-29 November 2002).

6. [www.coe.int/en/web/landscape/publications](http://www.coe.int/en/web/landscape/publications), <https://rm.coe.int/16804895e6>.

7. Report prepared by Benedetta Castiglioni, Council of Europe expert, Council of Europe document, CEP-CDPATEP (2009) 12 (Strasbourg, 1 February 2009).

8. [www.coe.int/en/web/landscape/publications](http://www.coe.int/en/web/landscape/publications), <https://rm.coe.int/16802f299b>.

requirements for making people more aware of the value of the places in which they live, more open towards other places and other cultures and more responsible towards landscape management. The report refers to projects conducted by various states (Armenia, Belgium, Italy, Slovenia and Spain) to implement the Convention.

A third report entitled “Education on landscape for children” was presented at the 7th Council of Europe Conference on the European Landscape Convention (Strasbourg, 26-27 March 2013)<sup>9</sup> and then published in 2017 by Council of Europe Publishing in *Landscape facets: Reflections and proposals for the implementation of the European Landscape Convention*.<sup>10</sup> It notes that, thanks to the European Landscape Convention, the landscape has become not only an important source of reflection and action for professionals and governments but also a new and important focus of attention for future citizens, enabling them to gain a better understanding of their environment and, above all, devote new attention to the landscape, thereby transforming a passive perception into an active perception of landscape as a subject of knowledge.

### **Committee of Ministers recommendations concerning landscape education**

Two recommendations on promoting landscape awareness through education and pedagogical material for landscape education in primary school were prepared by working groups and the Council of Europe Steering Committee responsible for landscape, and then adopted by the organisation’s Committee of Ministers.

*Recommendation CM/Rec(2014)8 of the Committee of Ministers on promoting landscape awareness through education, adopted by the Committee of Ministers on 17 September 2014*

The recommendation states that one of the aims of education is to “train young people and equip them with a set of skills necessary for citizenship and democracy” and that “educational activities in the landscape field are an excellent way of giving meaning to the future”. It recommends that the governments of member States Parties to the European Landscape Convention adopt legislative, regulatory, administrative, financial and other appropriate measures to initiate or develop landscape education activities and to promote landscape awareness among the young in accordance with certain principles which it sets out.

*Recommendation CM/Rec(2015)7 of the Committee of Ministers of the Council of Europe on pedagogical material for landscape education in primary school, adopted by the Committee of Ministers on 14 October 2015*

The recommendation recommends that the governments of member States make the document “Landscape teaching activities for primary education” available as a source of inspiration and facilitate its dissemination and translation into other languages as appropriate. The activities presented promote global thinking that fosters synthesis and integration. Their aim is to help pupils develop knowledge about landscapes and understand that they can take responsibility for them, by projecting themselves individually and socially into their own environment.

---

9. Report prepared by Annalisa Maniglio Calcagno, Council of Europe expert, Council of Europe document, CEP-CDPATEP (2013) 9 (Strasbourg, 26-27 March 2013).

10. [www.coe.int/en/web/landscape/publications](http://www.coe.int/en/web/landscape/publications). The report refers to projects conducted by various States to implement the Convention.



An educational booklet entitled “Landscape education activities for primary schools”, was published by the Council of Europe in 2021. It aims to arouse pupils’ curiosity and interest in landscape by getting them to think about what they mean by “landscape” and to consider the landscape with its environmental, social, cultural and economic dimensions, both in space and in time. The activities can be carried out within the context of formal and non-formal education.

The publication is available in other language versions, and freely accessible in Web format on the website of the Council of Europe Landscape Convention, under “Publications”. Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet, Council of Europe Landscape Convention, CoE, European Spatial Planning and Landscape Series, 2021, No. 121. Linguistic versions:

Arabic | Armenian | Bulgarian | Croatian | English | Estonian | Finnish | French | Greek | Hungarian | Italian | Latvian | Lithuanian | Polish | Norwegian | Portuguese | Romanian | Russian | Serbian | Spanish | Swedish | Turkish

Web and paper versions are also available for order on the Council of Europe Online Bookstore ([publishing@coe.int](mailto:publishing@coe.int))

### **Exchange of information on the implementation of the Council of Europe Landscape Convention**

The Information System on the Council of Europe Landscape Convention is a database of public landscape policies conducted at national, regional and local level.<sup>11</sup> The exchange of information between the Parties to the Convention on public landscape policies is therefore based on the content of the database.

The Council of Europe’s activities promoting landscape education continued with the holding of the 21st Council of Europe Meeting of the Workshops for the Implementation of the European Landscape Convention, on “Landscape and education” (Tropea, Italy, 3-5 October 2018). A wide number of national experiences are presented in the proceedings of the Meeting.<sup>12</sup>

---

11. [www.coe.int/en/web/landscape/landscape-observatory](http://www.coe.int/en/web/landscape/landscape-observatory). Previously, a document presenting the landscape policies carried out in Council of Europe member States, providing key data concerning the landscape in the various states, was published periodically: Council of Europe document, Secretariat of the European Landscape Convention, “Presentation of the Landscape Policies in the Member States of the Council of Europe / *Présentation des politiques du paysage menées dans les Etats membres du Conseil de l’Europe*”, 7th Conference of the Council of Europe on the European Landscape Convention / *7<sup>e</sup> Conférence du Conseil de l’Europe sur la Convention européenne du paysage* (Strasbourg, 14 March / mars 2013), CEP-CDPATEP (2013) 5Bil.).

12. Proceedings of the 21st Council of Europe Meeting of the Workshops for the implementation of the European Landscape Convention (Tropea, Italy, 3-5 October 2018) “Landscape and Education”, CoE, European Spatial Planning and Landscape Series, No 114.

## **Landscape education projects presented through the Council of Europe Landscape Award Alliance**

The Council of Europe Landscape Award Alliance gathers the exemplary projects presented by the States Parties to the Council of Europe Landscape Convention. They show that it is possible to promote the territorial dimension of human rights and democracy by improving the landscape features of people's surroundings.<sup>13</sup>

Some of the projects involve landscape education:

### *2nd Session of the Council of Europe Landscape Award (2010-2011):*

- Education and awareness-raising: city, territory, landscape, Generalitat of Catalonia and Landscape Observatory of Catalonia, Spain;
- “We are making our landscape”, Slovenian Association of Landscape Architects, Slovenia;

### *3rd Session of the Council of Europe Landscape Award (2010-2011):*

- Environmental education in the town of Strakonice year by year or “Pilgrimage through the Contemplative Landscape”, Municipality of Strakonice, Czech Republic;

### *5th Session of the Council of Europe Landscape Award (2016-2017):*

- Education of Children in Heavily Industrialised Landscapes, Elementary School in the city of Most, Czech Republic;
- Regeneration of the landscape and archaeological Park of the Valley of the Temples in Agrigento, Department of Cultural Heritage and Identity of Sicily, Italy;

### *6th Session of the Council of Europe Landscape Award (2018-2019):*

- Dragodid: preserving the dry stone masonry techniques of the Eastern Adriatic, 4 Grada Dragodid, Croatia;
- Community activities day, “Let's do it!, Estonian Fund for Nature (NGO), Estonia;

### *7th Session of the Council of Europe Landscape Award (2020-2021):*

- Biodiversity in the city: Bergamo and the Astino Valley, Foundation della Misericordia Maggiore of Bergamo, Italy;
- The Salt of Life, Bulgarian Biodiversity Foundation, Bulgaria;
- The Land of Bees, kRAJ Civic Association, Slovak Republic;
- Dokuma Park, a culture, nature and art park for society, Antalya Kepez Municipality, Turkey.

## **Conclusions**

Since the landscape represents a real mosaic of the four dimensions of sustainable development – natural, cultural, social and economic – the work carried out contributes to the implementation of the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development. This includes Goals 3 (Good health and well-being),

---

13. [www.coe.int/en/web/landscape/landscape-award-alliance](http://www.coe.int/en/web/landscape/landscape-award-alliance); Online presentation 2008-2021; Exhibition 2008-2021; Posters 2008-2021; Publications: “Landscape Award Alliance of the Council of Europe”, CoE Series, *Territory and Landscape*, Volume 1, 2008-2017, 2017, No. 105; Volume 2, 2018-2021, 2021, No. 120.

4 (Quality education), 11 (Sustainable cities and communities), 14 (Life below water), and 15 (Life on land).

It is the role of governments concerned with implementing the principles of good governance to take account of the inestimable value of the landscape to human beings, and to include the landscape dimension in their national, regional and local policies. It is also up to everyone to respect and care for the landscape, both in its appearance and in its substance, for present and future generations.

## References

Council of Europe, “Landscape through literature”, *Naturopa/Culturopa*, No. 103, 2005.

Council of Europe, “Landscape and awareness-raising, training and education”, *Landscape and sustainable development: challenges of the European Landscape Convention*, Council of Europe Publishing, 2006.


Council of Europe, “Landscape and children’s education”, in *Landscape facets: Reflections and proposals for the implementation of the European Landscape Convention*, Council of Europe Publishing, 2012.

Council of Europe, “Landscape in primary and secondary education”, in *Landscape dimensions: Reflections and proposals for the implementation of the European Landscape Convention*, Council of Europe Publishing, 2017.

Council of Europe, *Council of Europe Landscape Convention: Contribution to human rights, democracy and sustainable development*, Council of Europe Publishing, 2018.

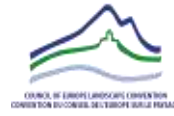
Council of Europe, Proceedings of the 21st Council of Europe Meeting of the Workshops for the implementation of the European Landscape Convention (Tropea, Italy, 3-5 October 2018) “Landscape and Education”, CoE, European Spatial Planning and Landscape Series, No 114.

Council of Europe, *Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet*, Council of Europe Landscape Convention, CoE, European Spatial Planning and Landscape Series, 2021, No. 121. (Armenian version).

 9+5. MDP E YEREVAN CoE Landscape Conventi...



**COUNCIL OF EUROPE  
LANDSCAPE CONVENTION**



**NATIONAL CONFERENCE OF ARMENIA**

*Landscape Convention for kids  
Presentation of the pedagogical booklet  
Landscape education activities for primary schools*

**Yerevan, Republic of Armenia  
8-10 June 2022**



1



**Landscape education activities for primary school:**

**the Council of Europe Landscape Convention**

*Maguelonne DEJEANT -PONS  
Executive Secretary of  
the European Landscape Convention  
Council of Europe*

26/06/2022





[Spatial planning and landscape in Armenia \(Yerevan, Armenia, 23-24 October 2003\)](#) No 75



[The spatial dimension of human rights for a new culture of the territory \(Yerevan, Armenia, 13-14 October 2008\)](#) No 91



[18th Council of Europe Meeting of the Workshops for the implementation of the European Landscape Convention \(Yerevan, Armenia, 5-6 October 2016\)](#) No 109  
“National policies for the implementation of the European Landscape Convention challenges and opportunities”

3



## Council of Europe

**Intergovernmental organisation founded in 1949**

**46 Member States - Headquarters in the Palais de l'Europe, Strasbourg**

**Statutes – values**

- Promote **Democracy, Human rights, Rule of law**
- Seek **Common solutions to the main problems facing society**

4



## Council of Europe Landscape Convention

### Philosophy

*"The landscapeflower",  
 CoE Design Adrien D.*

#### The landscape

... has an important **public interest role** in the cultural, ecological, environmental and social fields, and constitutes a resource favourable to economic activity and whose protection, management and planning can contribute to job creation;

.. contributes to **the formation of local cultures** and ... is a basic component of the European **natural and cultural heritage**, contributing to **human well-being** and consolidation of the European identity;

... [is] **at global level as an essential component of human being's surroundings** ;

... is an important part of **the quality of life for people everywhere**: in urban areas and in the countryside, in degraded areas as well as in areas of high quality, in areas recognised as being of outstanding beauty as well as everyday areas;

... is a key element of **individual and social well-being** and ... its protection, management and planning entail **rights and responsibilities for everyone**.

*Preamble to the Convention*

### Why?

The **developments** in agriculture, forestry, industrial and mineral production techniques, together with the practices followed in town and country planning, transport, networks, tourism and recreation **and**, at a more general level, changes in the world economy, have in many cases accelerated the **transformation** of landscapes.



The Convention expresses the Member States' concern to achieve **sustainable development** based on a **balanced and harmonious relationship** between social needs, economic activity and the environment.



It aims to respond to the public's wish to enjoy **high quality landscapes** .



## Scope

The Preamble says that States wish to provide “a **new instrument** devoted exclusively to the protection, management and planning of **all landscapes**” .

It applies to the **entire territory** of the Parties and covers **natural, urban and peri-urban areas**, whether on land, water or sea.

It concerns **remarkable** landscapes, and also **ordinary or everyday landscapes and degraded areas**.

Landscape is recognised irrespective of its perceived value , since all forms of landscape are crucial to the **quality of the citizens' environment** and deserve to be considered in landscape policies.



## Definitions

“**Landscape**” means an area, as perceived by people, whose character is the result of the action and interaction of natural and/or human factors

“**Landscape policy**” means an expression by the competent public authorities of general principles, strategies and guidelines that permit the taking of specific measures aimed at the protection, management and planning of landscapes.

“**Landscape quality objective**” means, for a specific landscape, the formulation by the competent public authorities of the aspirations of the public with regard to the landscape features of their surroundings .

“**Landscape protection**” means action to conserve and maintain the significant or characteristic features of a landscape, justified by its heritage value derived from its natural configuration and/or from human activity.

“**Landscape management**” means action, from a perspective of sustainable development, to ensure the regular upkeep of a landscape, so as to guide and harmonise changes which are brought about by social, economic and environmental processes .

“**Landscape planning**” means strong forward-looking action to enhance, restore or create landscapes.





## Aims

**National level:**  
to promote **protection, management and planning of landscapes**

**International level:**  
to organise **international co-operation on landscape issues**



9

## Education in landscape public policies

### National level

- **Legal recognition of landscape** as constituting an essential component of people's surroundings, an expression of the diversity of their shared cultural and natural heritage, and a foundation of their identity
- **Establishment and implementation of landscape policies** aimed at landscape protection, management and planning
- **Establishment of procedures for the participation** of the general public, local and regional authorities and other parties with an interest in the definition and implementation of the landscape policies
- **Integration of landscape into regional and town planning policies** and in cultural, environmental, agricultural, social and economic policies, as well as in any other policies, with possible direct or indirect impact on landscape.



- **Awareness-raising:** increasing awareness among the civil society, private organisations and public authorities of the value of landscapes, their role and changes to them
- **Training and education:**
  - training for specialists in landscape appraisal and landscape operations
  - multidisciplinary training programmes in landscape policy, protection, management and planning, for professionals in the private and public sector and for associations concerned
  - school and university courses which, in the relevant subject areas, address the values that the landscape has and the issues raised by its protection, management and planning
  - **Identification and evaluation:** mobilising those concerned in order to reach a better knowledge of landscape, guiding the work of landscape identification and evaluation through exchanges of experience and methodology between the Parties
- **Setting landscape quality objectives:** defining landscape quality objectives for the landscapes identified and assessed, after public consultation
- **Implementation of landscape policies** introducing policy instruments aimed at protecting, managing and/or planning the landscape

11

### *International level*

#### - **International policies and programmes**

To co-operate in the consideration of the landscape dimension in international policies and programmes, and to recommend, where relevant, the inclusion of landscape considerations in them

In particular :

- to render each other technical and scientific assistance in landscape matters through the pooling and exchange of experience and the results of research projects;
- to promote the exchange of landscape specialists for training and information purposes;
- to exchange information on all matters covered by the provisions of the Convention.

#### - **Transfrontier landscapes**

To encourage transfrontier co-operation on local and regional level and, wherever necessary, prepare and implement joint landscape programmes.

## *Education in international landscape co-operation*

### *Conferences of the Council of Europe on the Convention*

The representatives of Contracting Parties meet regularly to devise joint co-ordinated programmes and to exchange information on the implementation of the European Landscape Convention.

The three Council of Europe bodies – Committee of Ministers, Parliamentary Assembly and Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe – are invited, as UE and international governmental organisations.

The main international non-governmental organisations specialising or interested in landscape are represented, as well as some national NGOs.



## *Recommendations of the Committee of Ministers of the Council of Europe to member States for the implementation of the Convention*

Recommendation CM/Rec(2008)3 on the [guidelines for the implementation](#) of the Convention  
Recommendation CM/Rec(2013)4 on the Convention [Information System](#) of the Council of Europe and its glossary

[Recommendation CM/Rec\(2014\)8 on promoting landscape awareness through education](#)  
[Recommendation CM/Rec\(2015\)7 on pedagogical material for landscape education in primary school](#)

Recommendation CM/Rec(2015)8 on the implementation of Article 9 of the Convention on [transfrontier landscapes](#)

Recommendation CM/Rec(2017)7 on the contribution of the Convention to the exercise of human rights and democracy with a view to [sustainable development](#)

Recommendation CM/Rec(2018)9 on the creation of public funds for landscape

Recommendation CM/Rec(2019)7 on Landscape integration in policies relating to rural territories in agricultural and forestry, energy and demographic transition

Recommendation CM/Rec(2019)8 on Landscape and democracy: public participation

Recommendation CM/Rec(2021)9 on Landscape and responsibility of stakeholders for sustainable and harmonious development

Recommendation CM/Rec(2021)10 on Town planning and landscape

Recommendation CM/Rec(2021)11 on Landscape and agriculture

Recommendation CM/Rec(2021)12 on Integration of the landscape dimension into sectoral policies



*Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet*

Եվրոպայի խորհրդի լանդշաֆտային կոնվենցիա  
ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ  
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏԱՐԲԱԿԱՆ  
ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ  
Մանկավարժական գրքույկ

Council of Europe Landscape Convention  
LANDSCAPE EDUCATION ACTIVITIES  
FOR PRIMARY SCHOOLS  
Pedagogical booklet



The Pedagogical booklet “*Landscape education activities for primary schools*” aims to arouse curiosity and interest of pupils in landscape by inviting them to think about what they mean by “landscape” and to consider it with its environmental, social, cultural and economic dimensions, both in space and time.

Activities can lead pupils to imagine what their role might be, as individuals and members of society, in order to become actors and protagonists of it These activities can be carried out within the framework of formal and non-formal education

*Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet*

Other languages

[French](#) | [Arabic](#) | [Armenian](#) | [Bulgarian](#) | [Croatian](#) | [Estonian](#) | [Finnish](#) | [Greek](#) | [Hungarian](#) | [Italian](#) | [Latvian](#) | [Lithuanian](#) | [Polish](#) | [Norwegian](#) | [Portuguese](#) | [Romanian](#) | [Russian](#) | [Serbian](#) | [Spanish](#) | [Swedish](#) | [Turkish](#)

Council of Europe Online Bookstore:

[PDF - Landscape education activities for primary schools– Pedagogical booklet \(coe.int\)](#)

Web and paper versions of the Pedagogical booklet.















































*Information System  
on the implementation  
of the Convention*

**Recommendation CM/Rec(2013)4 of the Committee of Ministers to member states**

recommends that States Parties to the Convention to:

- use the Information System with its glossary, in the framework of their co-operation, and co-operate to develop it;
- continue to exchange information on all matters covered by the provisions of the Convention in order to promote knowledge of landscapes and landscape policies, in view of enhancing the quality of people’s lives, taking care of their surroundings .

Albania		Lithuania	
Andorra		Luxembourg	
Armenia		"The former Yugoslav Republic of Macedonia"	
Austria		Malta	
Azerbaijan		Republic of Moldova	
Belgium		Monaco	
Bosnia and Herzegovina		Montenegro	
Bulgaria		Netherlands	
Cyprus		Norway	
Croatia		Poland	
Czech Republic		Portugal	
Denmark		Romania	
Estonia		Russia	
Finland		San-Marino	
France		Serbia	
Georgia		Slovak Republic	
Germany		Slovenia	
Greece		Spain	
Hungary		Sweden	
Ireland		Switzerland	
Iceland		Turkey	
Italy		United Kingdom	
Latvia		Ukraine	
Liechtenstein			

*Exchange of experiences:  
Council of Europe Meetings for the implementation of the Convention*

**Organised by the Council of Europe with a Member State of the Council of Europe and other partners on a regular basis since 2002.  
Exchange experiences, examining both good and bad practices in the protection, management and planning of the European landscape.  
Special emphasis is given to the experiences of the state hosting the meeting.**

- [www.coe.int/en/web/landscape/publications](http://www.coe.int/en/web/landscape/publications)
- [www.coe.int/en/web/landscape/workshops](http://www.coe.int/en/web/landscape/workshops)
- [www.coe.int/en/web/landscape/national-regional-symposiums](http://www.coe.int/en/web/landscape/national-regional-symposiums)





1) "Landscape policies: contribution to the well-being of European citizens and to sustainable development (social, economic, cultural and ecological approaches); Landscape identification, evaluation and quality objectives, using cultural and natural resources; Awareness-raising, training and education; Innovative tools for the protection, management and planning of landscape", Strasbourg (France), 23-24 May 2002,



European Spatial Planning and Landscape Series, No 74

- 2) "Integration of landscapes in international policies and programmes and transfrontier landscapes; Landscapes and individual and social well-being; Spatial planning and landscape", Strasbourg (France), 27-28 November 2003
- 3) "Landscapes for urban, suburban and peri-urban areas", Cork (Ireland), 16-17 June 2005
- 4) "Landscape and society", Ljubljana (Slovenia), 11-12 May 2006
- 5) "Landscape quality objectives: from theory to practice", Gerona (Spain), 28-29 September 2006
- 6) "Landscape and rural heritage", Sibiu (Romania), 20-21 September 2007
- 7) "Landscape in planning policies and governance: towards integrated spatial management", Piestany (Slovakia), 24-25 April 2008
- 8) "Landscape and driving forces", Malmö (Sweden), 8-9 October 2009
- 9) "Landscape and infrastructures for the society", Cordoba (Spain), 15-16 April 2010

22/06/2022

19

- 10) "Multifunctional landscape", Evora (Portugal), 20-21 October 2011
- 11) "Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections – Sessions 1 (2008-2009) and 2 (2010-2011)", Carbonia, Sardinia (Italy), 4-5 June 2012
- 12) "Vision for the future of Europe on territorial democracy: landscape as a new strategy for spatial planning... Another way to see the territory involving civil society...", Thessalonica (Greece), 2-3 October 2012
- 13) "Territories of the future: landscape identification and assessment: an exercise in democracy", Cetinje (Montenegro), 2-3 October 2013
- 14) "Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections – Session 3 (2012-2013)", Wrocław (Poland), 11-12 June 2014
- 15) "Sustainable landscapes and economy: on the inestimable natural and human value of the landscape", Urgup (Turkey), 1-2 October 2014
- 16) "Landscape and transfrontier co-operation: the landscape knows no boundary", Andorra la Vella (Andorra), 1-2 October 2015
- 17) "Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections – Session 4 (2014-2015)", Budapest (Hungary), 9-10 June 2016
- 18) "National policies for the implementation of the European Landscape Convention: challenges and opportunities", Yerevan (Armenia), 5-6 October 2016
- 19) "The implementation of the European Landscape Convention at local level: local democracy", Brno (Czech Republic), 5-6 September 2017
- 20) "Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections – Session 5 (2016-2017)", Daugavpils (Latvia), 20-21 June 2018

21) "[Landscape and education](#)", Tropea, Calabria (Italy), 3-4 October 2018



European Spatial Planning and Landscape Series, No 114

22) "Water, landscape and citizenship in the face of global change", Sevilla (Spain), 14-15 March 2019

23) "Landscape integration in sectoral policies", 2020

24) "Council of Europe [Landscape Award Forum of National Selections](#) – Session 6 (2018-2019)", 2020

25) "Landscape policies! Landscape strategies, action plans and policy documents for landscape quality", Palma de Majorca (Spain), 6-8 October 2021

26) Council of Europe [Landscape Award Forum of National Selections](#) – Session 7 (2020-2021)", Bergamo, Italy, 28-29 April 2022

## Experiences of landscape education in National selections of the Landscape Award of the Council of Europe

[www.coe.int/en/web/landscape/sessions-of-the-landscape-award](http://www.coe.int/en/web/landscape/sessions-of-the-landscape-award)

The Landscape Award recognise a policy implemented or measures taken by local and regional authorities or non-governmental organisations to protect, manage and/or plan their landscape which have proved effective in the long term and can thus serve as an example to other territorial authorities.

The Award thus contributes to the stimulation of those working on a local level and to the encouragement and recognition of exemplary landscape management. It is conferred by the Committee of Ministers, on proposals from the Committee of Experts responsible for monitoring the implementation of the Convention.

Resolution CM/Res(2008)3 on the rules governing the Landscape Award of the Council of Europe: *Criterion 1 – Sustainable territorial development; Criterion 2 – Exemplary value; Criterion 3 – Public participation; Criterion 4 – Awareness-raising*

Some of the projects involve landscape education.

22/06/2022





*“Education and awareness -raising:  
 city, territory, landscape”*  
 Generalitat of Catalonia and Landscape  
 Observatory of Catalonia, Spain

22/06/2022



*“We are making our landscape”*  
 Slovenian Association of Landscape  
 Architects, Slovenia

22/06/2022







*Environmental education in the town of Strakonice year by year or "Pilgrimage through the Contemplative Landscape"*  
 Municipality of Strakonice; Czech Republic

22/06/2022



*Education of Children in Heavily Industrialised Landscapes*  
 Elementary School in the city of Most, Czech Republic

22/06/2022







*Regeneration of the landscape and archaeological Park of the Valley of the Temples in Agrigento*  
 Department of Cultural Heritage and Identity of Sicily, Italy

22/06/2022



**ESTONIA**

**Community activities day, "Let's do it!"**  
 Estonian Fund for Nature



© Jardin de L'Europe. Photo de participant volontaire



Every year since 2008, on the first Saturday in May, the community activities day, "Let's do it!", takes place all over Estonia. This is the day of collective action to enhance the landscape. The project was launched and run by a non-governmental project team, which has successfully involved a vast number of voluntary participants. In 2008 the project started with a countrywide action of cleaning up illegally-dumped rubbish. In 2009 local communities gathered together to generate good ideas for sustainable local development. Building on that, since 2010, different collective actions (in Estonian: talgud) are taking place all over the country. The project has led to a large number of actions to protect and manage the landscape. Every community, organisation or citizen, can participate in deciding what needs to be done and invite other people to join the initiative. Since 2008, there have been more than 14,700 different landscape management interventions engaging over 433,600 participants. These actions took into consideration the cultural and aesthetic dimensions of the place and improved the quality of the environment. Thanks to the project, local communities have become stronger and the public has become more aware of landscape values in the context of sustainable development.

The Committee of Ministers conferred a Special Mention of the Landscape Award of the Council of Europe's European Landscape Convention to the achievement, within the framework of the 6th Session of the Award 2016-2019.

The project demonstrates that landscape approaches can foster public participation and an awareness of sustainable development issues. Its participative and unifying process has made it possible to mobilise the population around a great diversity of local actions. The bottom-up approach that was followed represents a remarkable example of raising public awareness of the need for a healthy landscape.

Recognised for its great value, and in accordance with Resolution CM/Res (2017)18 of the Committee of Ministers, the project is thus part of the Landscape Award Alliance of the Council of Europe, as a source of inspiration.

**Landscape Alliance – Estonia**

CROATIA

**Dragodid: preserving the dry-stone masonry techniques of the Eastern Adriatic**  
4 Grada Dragodid



© Slavica Pajic



Dragodid is an education, training and awareness-raising project on the dry stone heritage of Croatia and the Eastern Adriatic. It is led by 4 Grada Dragodid Association, a non-governmental organisation consisting mostly of young professionals and students of heritage and landscape-related disciplines (architecture, ethnology, landscape architecture, agriculture, in particular). The initial phases of the project were completed in 2013, and several steps have been taken since then: establishment of a heritage information portal; institution of an inventory of dry stone buildings and landscapes; publication of handbooks on fundraising, awareness-raising and legal issues; development of a regular programme of public workshops; and an inscription of dry stone art in the National Register of Cultural Goods. The association continues to work for the protection of Croatia's landscapes.

The Committee of Ministers acknowledged the great value of the achievement presented for the 6th Session of the Landscape Award of the Council of Europe's European Landscape Convention 2018-2019, and the importance to make it well-known as a source of inspiration.

In accordance with Resolution CM/Res (2017)18 of the Committee of Ministers, the project is thus part of the Landscape Award Alliance of the Council of Europe.

Landscape Alliance – Croatia

ITALY

**Biodiversity in the city: Bergamo and the Astino Valley**  
Foundation della Misericordia Maggiore of Bergamo



© Gabriele Rinaldi



The project consisted of reclaiming and planning, through public-private partnerships, the landscape of the Astino Valley, a precious area of 60 hectares located just outside the city of Bergamo. Rich in history and biodiversity, the area had fallen into a state of disrepair and neglect in recent decades, despite the introduction of development restrictions.

In 2007, responding to the desire of the local community to safeguard and enhance this area, the Foundation della Misericordia Maggiore (MIA) of Bergamo acquired the Astino monastery and the adjacent land, in order to restore the complex and sustainably regenerate its landscape. An intense dialogue with a wide collaboration resulted in 2017 in the underwriting of a plan agreement.

The project foresaw: the restoration of the monastery and farms, the castle and the surrounding paths; the creation of educational itineraries in the Wood of Happiness (*Bosco dell'Allegrezza*); the reintroduction of traditional crops based on organic farming methods and an irrigation network; and the creation of a local branch of the Bergamo botanical garden. A series of cultural, educational and training events were organised. Specific measures were taken to integrate disadvantaged people. By restoring the strong identity and social significance of these sites, the project has fully restored the Astino Valley for the benefit of all the inhabitants of Bergamo and the valley.

In keeping with a long tradition of solidarity carried on by the Fondazione della Misericordia Maggiore of Bergamo, the project has succeeded in enhancing a historic landscape to create a landscape turned towards the future. Combining tradition and novelty, it has promoted a sustainable territorial development considered in its environmental, cultural, social and economic dimensions. The landscape of the Astino Valley and its monastic complex have been preserved at the city's doorstep. Continuing the work initiated by the monks, the authors of the project have developed contemporary agricultural and forestry management methods that promote biodiversity. The cultural heritage has been restored, social ties have been forged, and jobs have been created with the strong involvement of the local population. Soft traffic modes have been implemented. Awareness-raising activities and education promote a real landscape awareness. The close co-operation between the different actors, based on an ethical charter, confer to this project an eminently exemplary value.

Recognised for its great value, the Project is part of the Landscape Award Alliance of the Committee of Ministers of the Council of Europe, as a source of inspiration.





© Diana Pavlova

## BULGARIA

### The Salt of Life

Bulgarian Biodiversity Foundation

The "Salt of Life" project was implemented in the area of Lake Atanasovsko, one of the main biodiversity hotspots in the Black Sea biogeographical region. The lake is part of the Burgas wetland complex, one of the three most important wetland complexes for waterbirds along the Bulgarian Black Sea coast. The beautiful and colourful Lake Atanasovsko, as it is known today, is largely the result of the symbiosis between man and nature: a major modification for the purpose of salt production has made the site rich and significant. At a time when the coast is undergoing increasing urbanisation, the lagoon is of strategic importance for the conservation of biological diversity on the Black Sea coast.

The actions carried out have made it possible to halt the long-term trend that was leading to the degradation of these lagoons, priority habitats for many species. Work was developed to raise public awareness of the high value of the salt marshes (Natura 2000 network sites), hence the project's motto, "Salt of Life". The project has involved a wide range of people who are now aware of the richness of the region and the benefits that result from protecting the area. The understanding and respect for the processes taking place in the lake, the biodiversity, the Bulgarian sea salt and the fascination for the process of salt extraction have improved. Most valuable of all, an emotional connection between the people and the lake has been nurtured.

The operation achieved the preservation of the landscape of the coastal lagoon of Atanasovsko Lake, a witness of the symbiosis between man and nature. It has strengthened the public's attachment to the ecological, social and cultural values of this exceptional landscape that has undeniable aesthetic appeal. The hydraulic system has been carefully restored. This attractive site has become the preferred venue for cultural and artistic events, such as the salt festival. Born from the involvement of the scientific world, local associative organisations, inhabitants of the region and political decision-makers, the achievement has revealed a landscape that improves the quality of life for the populations of both people and birds, while supporting the local economy.

*Recognised for its great value, the Project is part of the Landscape Award Alliance of the Committee of Ministers of the Council of Europe, as a source of inspiration.*



© KRAJ Civic Association

## SLOVAK REPUBLIC

### The Land of Bees

kRAJ Civic Association

The Land of Bees is a project focusing on education in the field of beekeeping, which is one of the European Union's priority themes. The association has built a unique education centre and now operates educational apiaries for professionals and the general public. It organises experimental programmes for all types of schools, with day camps and activities during which it systematically raises public awareness of the importance of bees and natural pollinators for the environment. Beekeeping courses for beginners and free courses for the long-term unemployed are provided. Material assistance and training for graduates in the sale of beekeeping products is also provided.

Engaged in social entrepreneurship, the association has founded a wax processing workshop and a carpentry workshop for the production of beehives. People from socially disadvantaged backgrounds and marginalised groups are involved and learn how to process beekeeping products. Vocational training is also offered, which helps to develop co-operation in the region and support community life. By extending bee families in the landscape and creating territories favourable to pollinators, it contributes to increasing the biodiversity of the landscape.

The project contributes to the sustainable preservation of a landscape by addressing the serious environmental problem of pollinator decline. It aims to ensure pollination by bees and other natural pollinators. The project promotes the making of a landscape designed for bees, developing a sustainable beekeeping method and provides professional training. Awareness-raising, education and training activities strengthen the link with the landscape and are a real source of inspiration for the local population. The project contributes to the creation of a socio-economic space for job creation based on local honey and bee products. It thus promotes social cohesion in a previously neglected area.

*Recognised for its great value, the Project is part of the Landscape Award Alliance of the Committee of Ministers of the Council of Europe, as a source of inspiration.*

**TURKEY**



© Ali Kemal Birtinci & Karsu Akarı

**Dokuma Park, a culture, nature and art park for society**  
 Antalya Kepez Municipality

The foundations of the Antalya Cotton Weaving and Spinning Mill were laid in the 1950s, becoming the first industrial facility in Antalya, with an area of 250,000 m<sup>2</sup>. Many people worked there for long hours and, until its closure in 2003, the factory became a place of memory for the stories of the workers, their families and friends. In 2005, the owners of the factory handed over the rights to the administration of that time, which then handed over the use rights to a foreign company to build a shopping centre. In 2009, the new administration of the municipality of Kepez recognised the importance of this space for the collective memory of the city and spent several years fighting in court to recover the legal rights to the land and return it to its rightful owners, the citizens. This position was of great importance as the recovery of the land would allow the preservation of a natural and cultural landscape.



Focusing on the common interest, in collaboration with a management that defends its values, the city council convened a diverse working group. The resulting report served as a master plan for the creation of this centrally located park, a plan that protects the interests of society as a space accessible to all. There is now a common platform for raising awareness and engaging local citizens as active participants and owners of the park. This represents an essential guarantee for a sustainable future in terms of maintaining the ecosystem qualities and socio-cultural characteristics of the park.

By deciding to create a park dedicated to linking nature and culture on the site of a disused spinning mill complex, the municipality of Kepez has put at the disposal of the inhabitants a vast cultural and leisure space that can be appreciated by all. The different components of the park – a botanical garden, museums, a library, social spaces – have been restored and converted, thus preserving the memory of the place. The project was carried out with respect for civic and ethical values, and a participatory approach was followed from the beginning of the process. An interactive governance platform allows citizens to become actively involved in the future of this living landscape. The mayoral decision to prefer a park to a shopping centre has been fully vindicated.

*Recognised for its great value, the Project is part of the Landscape Award Alliance of the Committee of Ministers of the Council of Europe, as a source of inspiration.*

**Landscape Award Alliance of the Council of Europe**

[www.coe.int/en/web/landscape/landscape-award-alliance](http://www.coe.int/en/web/landscape/landscape-award-alliance)

The Committee of Ministers adopted the Resolution [CM/Res\(2017\)18](#) on the [Landscape Award Alliance](#) of the Council of Europe.

It gathers the exemplary achievements presented by the Parties to the Convention, showing that it is possible to promote the territorial dimension of human rights and democracy by improving the landscape features of people's surroundings.





- Online presentation [2008-2021](#)
- Exhibition [2008-2021](#)
- Posters [2008-2021](#)
- Publications: "Landscape Award Alliance of the Council of Europe", CoE Series, *Territory and Landscape*,  
 Volume 1, 2008-2017, [2017, No. 105](#)  
 Volume 2, 2018-2021, [2021, No. 120](#)

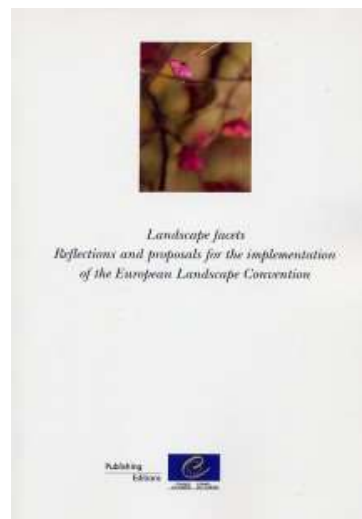


22/06/2022

35

## References

### Publications



22/06/2022

36

*Naturopa Magazine, Futuropa for a new vision of landscape and territory*

- Landscapes: the setting for our future lives, 1998, n ° 6
- The European Landscape Convention, 2002, n ° 98
- Landscape through literature, 2005, n ° 103
- Vernacular habitat, an heritage in the landscape, 2008, n ° 1
- Landscape and transfrontier cooperation, 2010, n ° 2
- Landscape and public space, 2013, n ° 3



37

*The International Landscape Day of the Council of Europe  
20 October*



- 2017 - Landscape at local level
- 2018 - Landscape and education
- 2019 - Landscape and water
- 2020 - Landscape integration in sectoral policies
- 2021 - Landscape strategies
- 2022 – Landscape and health

<https://www.coe.int/en/web/landscape/>  
<https://www.coe.int/fr/web/landscape/>

## Conclusion

Contemporary societies throughout the world are confronted and will be brought increasingly to grips with phenomena and events that bring in question the values of their civilization and ideals of their philosophies.

A unique setting and meeting place for populations, landscape is a key factor in the physical, mental and spiritual well-being of individuals and societies.

Any government wishing to implement the principles of good governance needs to give due emphasis to landscape in its local, regional, national and international policies.

The work carried out contributes to the implementation of the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development. This includes Goals 3 (Good health and well-being), 4 (Quality education), 11 (Sustainable cities and communities) and 15 (Life on land).



**Teachers and pupils from border regions: perception of the landscape**

**Pupil painting competition on local landscapes  
and Awards Ceremony**

**Enseignants et élèves de régions frontalières : perception du paysage**

**Concours de peinture des élèves sur les paysages locaux  
et Cérémonie de remise des Prix**



## **Local landscapes painting of public of primary school**

*With the participation of teachers and pupils from border regions,  
perception of the landscape*

### **Competition and Awards Ceremony**

Mr Armen GHULARYAN,  
*Chairman of the Urban Development Committee of the Republic of Armenia*

Mrs Nune PETROSYAN,  
*Deputy Chair of the Urban Development Committee, Republic of Armenia*

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS,  
*Head of Division, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention*

Mrs Mirna BOJIC,  
*Senior Advisor Conservative, Ministry of Culture and Media, Croatia*

Եվրոպայի խորհրդի Լանդշաֆտի կոնվենցիայի և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության Կոմիտեի համատեղ նախաձեռնությամբ կազմակերպված «Լանդշաֆտի կոնվենցիա. կրթական բաղադրիչ» եռօրյա աշխատաժողովի շրջանակում կազմակերպվել էր նաև տարրական դպրոցների համար մանկավարժական գրքույկի դրույթների փորձնական կիրառության նպատակով ՀՀ սահմանային՝ Տավուշի և Սյունիքի մարզերի 7-13 տարեկան աշակերտների և այդ դասարանների ուսուցիչների այց Երևան և մասնակցություն աշխատաժողովին:

Նախնական գիտելիքների հաղորդումից հետո երեխաներին տրվեց առաջադրանք՝ գրքույկի վարժություններին համապատասխան, տրամադրված նյութերի (թուղթ, մատիտներ, ջրաներկեր, գունավոր թղթեր և այլն) օգտագործմամբ պատկերել հայրենի լանդշաֆտի հատվածներ՝ բանավոր խոսքի միջոցով բացատրելով պատկերված լանդշաֆտների առանձին հատվածների պատկանելիությունն այս կամ այն տեսակին, նույնականացումը, գնահատումը:

Աշխատանքները մեկ առ մեկ քննարկվեցին աշխատաժողովի ընթացքում ձևավորված հանձնաժողովի անդամների կողմից, ինչպես նաև՝ պայմանավորված մանկական աշխատանքների նկատմամբ մեծ հետաքրքրությամբ, գնահատելով մշակութային լանդշաֆտների նկատմամբ վաղ տարիքի երեխաների առանձնակի մոտեցումները, մասնակցություն ունեցան նաև աշխատաժողովի մյուս անդամները, համալսարանի դասախոսներն ու ուսանողները:

Ժյուրին դժվարացավ աշխատանքներից որևէ մեկը մյուսներից գերադասելու և հաղթող ճանաչելու՝ հաշվի առնելով բոլոր աշխատանքների և երեխաների կողմից դրանց տրվող բացատրությունների արժեքավորությունը, խորությունը և բոլոր աշխատանքներն արժանացան հավաստագրերի:

Հավաստագրերը հանձնվեցին ՀՀ Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահ պարոն Արմեն Դուլարյանի և Եվրոպայի խորհրդի լանդշաֆտի կոնվենցիայի գործադիր քարտուղար տիկին

Մագելոն Դե Ժան Պոնի կողմից՝ մաղթելով երեխաներին հետագա նորանոր հաջողություններ և անամպ երկինք:

Աշխատաժողովի ավարտին սահմաներձ մարզերի երեխաների կողմից ներկայացվեց ֆլեշմոբ՝ ազգային ավանդական պարերի կատարմամբ:

Աշխատաժողովի ավարտին նախագահին իր երախտագիտությունը հայտնեց Եվրոպայի խորհրդի Լանդշաֆտի Կոնվենցիայի Գործադիր Զարտուղար տիկին Մագելոն Դե Ժան Պոնին, միջազգային և տեղացի փորձագետներին՝ համագործակցության վերականգնման, արդյունավետ աշխատաժողովի կազմակերպման, յուրաքանչյուր երկրի հաջողված փորձի հաղորդման համար, ինչպես նաև Եվրոպական խորհրդի կողմից պատրաստված և տպագրված մանկավարժական գրքույկների խմբաքանակի համար՝ ՀՀ դպրոցներում լանդշաֆտի կոնվենցիայով սահմանված դրույթներին համաձայն կրթական դասընթացների անցկացման նպատակով:

Հրաժեշտին բոլոր հյուրերը հրավիրվեցին հայոց հնագույն ձեռագրերի, թանգարան՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕԻ ցանկում ներառված, հայոց այբուբենի հեղինակի՝ Մեսրոպ Մաշտոցի անվան Մատենադարան, որը 5-րդ դարում ստեղծված Մայր Աթոռ սուրբ Էջմիածնի մատենադարանի հենքի վրա ձեռագիր նկարազարդ մատյանների ամենախոշոր պահոցն է և որտեղ պահվում են շուրջ 20000 ձեռագիր մատյաններ՝ ամենահիները 5-6-րդ դարերի (ամենամեծը 27,5 կիլոգրամ, ամենափոքրը՝ 19գ):

\*

Within the framework of the three-day workshop organised by the Council of Europe Landscape Convention Secretariat General and Urban Development Committee of Republic of Armenia “Landscape Convention, Educational Component”, for the pilot application of the provisions of the pedagogical booklet for primary schools, a visit of 7–13-year-old pupils and their teachers of border regions’ communities from Tavush, Syunik Marzes.

After the introduction of the initial knowledge, the children were given the task to draw parts of the native landscape using the provided materials (paper, pencils, watercolours, coloured papers, etc.) in accordance with the booklet exercises, explaining orally the belonging of certain parts of the depicted landscapes to this or that type.

The works were discussed one by one by the members of the Jury committee formed during the workshop, as well as due to the great interest in children’s works, appreciating the special approaches of young children to cultural landscapes, he was attended by other members of the workshop, university lecturers and students.

The Jury found it difficult to choose one of the works over the others, to recognise the winner, considering the value and depth of all the works, the explanations given to them by the children, all the works were awarded Certificates of Excellence.

The Certificates were handed over by Mr Armen Ghularyan, Chairman of the Committee on Urban Development of the Republic of Armenia, by Mrs Maguelonne Déjeant-Pons, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention, wishing the children further success and a cloudless sky.

At the end of the workshop, a flash mob with traditional national dances was presented by the children of the border regions.

At the end of the workshop, the Chairman of Urban Development Committee of Republic of Armenia thanked the Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention, Mrs Maguelonne Déjeant-Pons, to the international and local experts for re-establishing cooperation, organising an effective workshop and sharing the successful experience of each country, as well as for a batch of published pedagogical booklets prepared by the Council of Europe for the purpose of conducting educational courses in Armenian schools in accordance with the provisions of the Landscape Convention.

At the farewell all the guests were invited to museum of ancient Armenian manuscripts, museum included in the UNESCO list, Matenadaran after the author of the Armenian alphabet, Mesrop Mashtots, established in the 5th century on the basis of the Matenadaran of the Mother See of Holy Etchmiadzin. – the oldest of the 5th-6th centuries (the largest 27.5 kg, the smallest - 19 g).







**CLOSING SESSION**  
**SESSION DE CLÔTURE**

### *Closing speech*

**Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS,**

*Head of Division, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention*

I would like to thank very warmly Mr Armen Ghularyan, Chairman of the Urban Development Committee of the Republic of Armenia and Mrs Nune Petrosyan, Deputy Chair of the Urban Development Committee, for their very nice hospitality and co-operation.

Many thanks also to Mr Arman Harutyunyan, Head of the International Cooperation and Construction Investment Programme of the Urban Development Committee, to Mr Davit Yepiskoposyan, Chief Specialist for International Cooperation and Construction Investment Programme of the Urban Development Committee, and to Mr Martun Grigoryan, Advisor to the Architecture and Urban Development Department of the Urban Development Committee, for your so appreciated cooperation.

It may be recalled that the Council of Europe Landscape Convention states that each Party undertakes to “establish and implement landscape policies aimed at landscape protection, management and planning through the adoption of the specific measures”, including awareness raising, training and education.

The Parties thus commit themselves:

- to increase awareness among the civil society, private organisations, and public authorities of the value of landscapes, their role and changes to them;
- to promote training for specialists in landscape appraisal and operations; and multidisciplinary training programmes in landscape policy, protection, management and planning, for professionals in the private and public sectors and for associations concerned; and
- to promote school and university courses which, in the relevant subject areas, address the values attaching to landscapes and the issues raised by their protection, management and planning.

Congratulations for your excellent work in education and training, and thanks you for your cooperation in the translation of the *Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet in Armenian*, and presentation of the booklet on the occasion of this important event.

We hope that it will be useful in the future for the young pupils and that they will take pleasure and interest in the activities proposed with their teachers.

We wish them a life of peace and harmony.

### *Closing speech*

**Mr Armen GHULARYAN,**

*Chairman of the Urban Development Committee of the Republic of Armenia*

On behalf of the Urban Development Committee of the Republic of Armenia on the implementation of the CoE Landscape Convention in the Republic of Armenia, held on 8-10 June 2022, I would like to thank you, Mrs Maguelonne Déjeant-Pons, for your visit to Yerevan.

We were glad for our warm meeting, fruitful cooperation, new fresh ideas, creative solutions, interesting and useful information concerning the landscape in your countries.

We should like to thank you for your huge efforts taken towards the organisation and the implementation of this Conference, also for the magnificent cooperation concerning the booklets, they are definitely very useful for our children and will be applied in our schools creating a wonderful platform for our cooperation to derive in the relevant field.

We should also like to thank Mrs Marta Rodrigues, Mrs Ileana Kisilewicz, Mrs Mirna Bojic and Mr Tapio Heikkila for their interesting presentations, useful experiences shared and also for their active participation, it was really interesting to get informed on the present landscape situation in your countries and make joint solutions to solve the problems and challenges occurred.

We are thankful for your comments to the paintings of the children, they were very touching and useful too.

Thank you for your cooperation and warm memories, they will always be in our hearts.

Looking forward to our fruitful cooperation.

Hope to see you all in Armenia again very soon.

## PROGRAMME



The National Conference on the implementation of the Council of Europe Landscape Convention in Armenia “Landscape Convention for kids – Presentation of the pedagogical booklet Landscape education activities for primary schools (Armenian version), and training” was organised in Yerevan, Armenia, on 8-10 June 2022, by the Urban Development Committee of Republic of Armenia and the Council of Europe – Secretariat of the Convention, Directorate of Democratic Participation –, within the framework of the Work Programme of the Convention.

\*

## **Introduction**

As an international intergovernmental organisation created in 1949, and whose headquarters are located in Strasbourg (France), the **Council of Europe** has 46 member States: Albania, Andorra, Armenia, Austria, Azerbaijan, Belgium, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Georgia, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Liechtenstein, Lithuania, Luxembourg, Malta, Republic of Moldova, Monaco, Montenegro, Netherlands, North Macedonia, Norway, Poland, Portugal, Romania, San Marino, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Ukraine and the United Kingdom. Its main objectives are to promote democracy, human rights and the rule of law, and to seek common solutions to the main problems facing European society today.

The **Council of Europe Landscape Convention** aims to promote landscape protection, management and planning and to organise international co-operation. It applies to the entire territory of the Parties and covers natural, rural, urban and peri-urban areas. It concerns landscapes that might be considered outstanding, as well as everyday or degraded landscapes. The Convention represents the first international treaty exclusively devoted to all the dimensions of the landscape, considered from a perspective of sustainable and harmonious development. To date, 40 States have ratified it: Andorra, Armenia, Azerbaijan, Belgium, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Georgia, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, North Macedonia, Republic of Moldova, Montenegro, Netherlands, North Macedonia, Norway, Poland, Portugal, Romania, San Marino, Serbia, Slovak Republic, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Ukraine and the United Kingdom. One further State has signed the Convention: Malta. The Council of Europe Landscape Convention was adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 July 2000 in Strasbourg and opened for signature by the member States of the Organisation in Florence (Italy) on 20 October 2000. The opening of the Convention to non-European States following the entry into force of its amending protocol on 1st July 2021 is an opportunity to reaffirm the universality of the landscape dimension of human rights and democracy.

Organised by the Council of Europe on a regular basis since 2002, the **Meetings for the implementation of the Council of Europe Landscape Convention** aim to present new concepts and achievements in favour of the implementation of the Convention. They thus represent a genuine forum for sharing practices and ideas. Special emphasis is given to the experiences of the State hosting the meeting. The following Meetings have previously been organised:

- 23-24 May 2002, Strasbourg (France): “Landscape policies: contribution to the well-being of European citizens and to sustainable development (social, economic, cultural and ecological approaches); Landscape identification, evaluation and quality objectives, using cultural and natural resources; Awareness-raising, training and education; Innovative tools for the protection, management and planning of landscape ”
- 23-24 October 2003, Yerevan (Armenia): “Spatial planning and landscape in Armenia ”
- 27-28 November 2003, Strasbourg (France): “Integration of landscapes in international policies and programmes and transfrontier landscapes; Landscapes and individual and social well-being; Spatial planning and landscape ”
- 26-27 April 2004, Moscow (Russian Federation): “Spatial planning and landscape ”
- 6-8 May 2004, Tulcea (Romania): “Landscape and spatial planning ”
- 16-17 June 2005, Cork (Ireland): “Landscapes for urban, suburban and peri-urban areas ”
- 15-16 December 2005, Tirana, Albania: “The contribution of Albania to the implementation of the Council of Europe Landscape Convention ”

- 11-12 May 2006, Ljubljana (Slovenia): “Landscape and society”
- 28-29 September 2006, Gerona (Spain): “Landscape quality objectives: from theory to practice”
- 4-5 June 2007, Andorra La Vella (Andorra): “Landscape of Andorra”
- 20-21 September 2007, Sibiu (Romania): “Landscape and rural heritage”
- 24-25 April 2008, Piestany (Slovakia): “Landscape in planning policies and governance: towards integrated spatial management”
- 8-9 October 2009, Malmö (Sweden): “Landscape and driving forces”
- 15-16 April 2010, Cordoba (Spain): “Landscape and infrastructures for the society”
- 20-21 October 2011, Evora (Portugal): “Multifunctional landscape”
- 4-5 June 2012, Carbonia, Sardinia (Italy): “Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections – Sessions 1 (2008-2009) and 2 (2010-2011)”
- 2-3 October 2012, Thessalonica (Greece): “Vision for the future of Europe on territorial democracy: landscape as a new strategy for spatial planning. Another way to see the territory involving civil society...”
- 2-3 October 2013, Cetinje (Montenegro): “Territories of the future: landscape identification and assessment: an exercise in democracy”
- 11-12 June 2014, Wrocław (Poland): “Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections – Session 3 (2012-2013)”
- 1-2 October 2014, Urgup (Turkey): “Sustainable landscapes and economy: on the inestimable natural and human value of the landscape”
- 1-2 October 2015, Andorra la Vella (Andorra): “Landscape and transfrontier co-operation: the landscape knows no boundary”
- 9-10 June 2016, Budapest (Hungary): “Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections – Session 4 (2014-2015)”
- 5-6 October 2016, Yerevan (Armenia): “National policies for the implementation of the Council of Europe Landscape Convention: challenges and opportunities”
- 5-6 September 2017, Brno (Czech Republic): “The implementation of the Council of Europe Landscape Convention at local level: local democracy”
- 25-26 January 2018, Trebinje (Bosnia and Herzegovina): “The implementation of the Council of Europe Landscape Convention in Bosnia and Herzegovina: Drawing landscape policies for the future”
- 9-10 March 2018, Tbilisi (Georgia): “The implementation of the Council of Europe Landscape Convention in Georgia: Interministerial Round-Table: Integration of the landscape into policies”
- 20-21 June 2018, Daugavpils (Latvia): “Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections – Session 5 (2016-2017)”
- 3-4 October 2018, Tropea (Italy): “Landscape and education”
- 19-20 October 2018, Zagreb (Croatia): “Integrated approach to landscape protection, planning and management in Croatia”
- 14-15 March 2019, Seville (Spain): “Water, landscape and citizenship in the face of global change”
- 26-27 November 2019, Strasbourg (France): “The implementation of the Council of Europe Landscape Convention in France: Landscapes from here and elsewhere, diverse perspectives on some landscape approaches at different scales, on both sides of borders”
- 19-20 October 2020, [Lausanne, Switzerland]: “Landscape integration in sectoral policies”
- 21-22 October 2020: “Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections - 6th Session 2018-2019”
- 6-8 October 2021, Palma de Majorca (Spain): “Landscape policies! Strategies, Action plans and Policy documents for landscape quality”
- 21 October 2022, Budapest (Hungary): “The implementation of the Council of Europe Landscape Convention in Hungary”
- 6-8 April 2022, Kastraki Kalambaka, Trikala (Greece): “The implementation of the Council of Europe Landscape Convention in Greece and Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections - 6th Session”
- 28-29 April 2022, Bergamo (Italy): “Council of Europe Landscape Award Forum of National Selections - 7th Session 2020-2021”

*The proceedings of the Meetings are published in the Council of Europe’s “European Spatial Planning and Landscape” series and are available on the Council of Europe Landscape Convention website: [www.coe.int/en/web/landscape/workshops](http://www.coe.int/en/web/landscape/workshops); [www.coe.int/en/web/landscape/publications](http://www.coe.int/en/web/landscape/publications)*

## *Acknowledgments*

The Council of Europe wishes to thank the Urban Development Committee of Republic of Armenia, for their hospitality and co-operation.

## *Objectives*

The Conference aimed to present national experiences achieved for the implementation of the Council of Europe Landscape Convention in Armenia and other Parties to the Convention, and the [Armenian](#) version of the Landscape education activities for primary schools: Pedagogical booklet, prepared by the Council of Europe in cooperation of the Urban Development Committee of Republic of Armenia (Council of Europe, Territory and Landscape Series, 2021, [No 121](#)).

## *Websites*

- **Council of Europe Landscape Convention**  
<https://www.coe.int/en/web/landscape/home>  
<https://www.coe.int/fr/web/landscape/home>
- **Urban Development Committee of Republic of Armenia**  
<http://minurban.am/am/>  
<https://www.gov.am/am/bodies-under-government/>  
<https://www.gov.am/en/bodies-under-government/234/#:~:text=The%20Urban%20Development%20Committee%20elaborates,the%20field%20of%20urban%20development>

## *Venue*

The Conference was held in the Conference Hall Architectural Museum after Alexander Tamanyan Arami st. Government Building # 3, Yerevan, Armenia.

## *Participants*

The National Conference was aimed at government officers – members of the Council of Europe Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape (CDCPP), of the CoE Conference on the Council of Europe Landscape Convention, and representatives of other ministries –, representatives of local and regional authorities, professionals, academics, representatives of governmental and non-governmental organisations, and other persons, working in the fields of landscape and sustainable development, with its environmental, cultural, social and economic dimensions. Access to the Conference was restricted due to the sanitary crisis.

## *Organisers*

### ***Council of Europe – Directorate of Democratic Participation, Council of Europe Landscape Convention***

Mrs Maguelonne DEJEANT-PONS  
Executive Secretary of  
the Council of Europe Landscape Convention  
Head of the Landscape, Environment and  
Major Hazards Division  
F-67075, STRASBOURG Cedex, France  
Tel: +33 (0)3 88 41 23 98  
E-mail: maguelonne.dejeant-pons@coe.int

### ***Contact***

Mrs Eva NAGY  
Administrative Assistant  
Council of Europe Landscape Convention, DG II  
F-67075 STRASBOURG Cedex, France  
Tel: + 33 (0)3 88 41 36 02  
E-mail: eva.nagy@coe.int

### *Photo credits:*

*Photo 1: Hrazdan, Armenia © Shutterstock*  
*Photo 2: Khor Virap monastery, Armenia © Shutterstock*

### ***Armenia – Urban Development Committee of the Republic of Armenia***

Mrs Nune PETROSYAN, Deputy Chair of the  
Urban Development Committee of Republic of  
Armenia,  
Government Building 3, 0010 Yerevan, Republic  
Square, Republic of Armenia  
Tel.: 011-621-701;  
E-mail: info@minurban.am; nunepet@yahoo.com

### *With the cooperation of :*

Mr Arman HARUTYUNYAN, Head of the  
International Cooperation and Construction  
Investment Programme, Urban Development  
Committee of Republic of Armenia,  
Government Building 3, 0010 Yerevan, Republic  
Square, Republic of Armenia  
Tel:+37411621736  
E-mail: info@minurban.am; harutyunyan-  
am@rambler.ru

Mr Davit YEPISKOPOSYAN, Chief Specialist  
for International Cooperation  
and Construction Investment Programme, Urban  
Development Committee of Republic of Armenia,  
Government Building 3, 0010 Yerevan, Republic  
Square, Republic of Armenia  
Tel:+37411621736  
E-mail: info@minurban.am;  
davit1687@hotmail.com

Mr Martun GRIGORYAN, Advisor to the  
Architecture and Urban Development Department  
of the Urban Development Committee, Landscape  
issues during the development of spatial planning  
documents, Republic of Armenia  
Tel.: 011-621-701; E-mail: info@minurban.am



8 June 2022

**Presentation of activities of the Urban Development Committee of the Republic of Armenia.**

9-10 June 2022

## OFFICIAL OPENING

### **Plenary session**

*Moderator:* Mrs Nune PETROSYAN, Deputy Chair of the Urban Development Committee, Republic of Armenia

### **Welcome Speeches**

Mr Armen GHULARYAN, Chairman of the Urban Development Committee, Republic of Armenia

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention

Mr Yeghiazar VARDANYAN, Rector of the Armenian National University of Architecture and Construction, Republic of Armenia

Representatives of foreign diplomatic institutions accredited in the Republic of Armenia

## – Session 1 –

### LANDSCAPE POLICIES IN ARMENIA

#### **Landscape Convention implementation in Urban planning in Republic of Armenia**

Mrs Nune PETROSYAN, Deputy Chair of the Urban Development Committee, Republic of Armenia

#### **Landscape component in the architectural heritage of the Armenian Plateau and Conservation issues**

Mr Hovhannes SANAMYAN, Associate Professor at the Department of Historical Monument Protection, Ministry of Education, Science, Culture and Sport, Republic of Armenia

#### **Cultural landscapes as a part of environment, their protection and rehabilitation**

Mrs Emma HARUTYUNYAN, Professor, Head of the Chair of Theory and History Architecture Reconstruction and Restauration of Heritage, University of Architecture and Construction, Republic of Armenia

#### **Landscape in Republic of Armenia educational modules - natural urbanised landscapes**

Mr Ashot KANAYAN, Professor, Department of Urban planning, Republic of Armenia

#### **Landscape planning methodology and experience**

Mr Ashot KHOYETSYAN, Professor, Advisor, Ministry of Territorial Administration of Infrastructure, Republic of Armenia

### **Landscape component in urban legislation and Spatial planning documentation**

Mr Martun GRIGORYAN, Advisor to the Architecture and Urban Development Department of the Urban Development Committee, Landscape issues during the development of spatial planning documents, Republic of Armenia

### **Nature science for elementary school. Pilot program**

Mrs Lusine ALEKSANYAN, Head of the Foundation “National Center for Education and Innovation Development”, Ministry of Education, Science, Culture and Sport, Republic of Armenia

## **– Session 2 –**

### **NATIONAL LANDSCAPE POLICIES OF OTHER PARTIES TO THE CONVENTION**

#### **Landscape policies in Portugal**

Mrs Marta RODRIGUES, Senior Officer, Spatial Planning Service, Ministry of Territorial Cohesion, Portugal

#### **Landscape and public space in Romania**

Mrs Ileana KISILEWICZ, Advisor, Ministry of Culture, Romania

#### **Experiences of landscape education in Croatia**

Mrs Mirna BOJIC, Senior Advisor Conservator, Ministry of Culture and Media, Croatia

#### **Experience of the International Landscape Day in Finland**

Mr Tapio HEIKKILA, Environment Counsellor for Landscape Management issues, Ministry of the Environment, Finland

## **– Session 3 –**

### **LANDSCAPE EDUCATION**

#### **Landscape education activities for primary schools: Council of Europe Landscape Convention**

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS, Head of Division, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention

#### **Teachers and pupils from border regions: perception of the landscape – Pupil painting competition on local landscapes and Award Ceremony**

#### **Local landscapes painting of public of primary school**

*With the participation of teachers and pupils from border regions,  
perception of the landscape*

#### **Competition and Awards Ceremony**

Mr Armen GHULARYAN, Chairman of the Urban Development Committee of the Republic of Armenia

Mrs Nune PETROSYAN, Deputy Chair of the Urban Development Committee, Republic of Armenia

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention

Mrs Mirna BOJIC, Senior Advisor Conservative, Ministry of Culture and Media, Croatia

## OFFICIAL CLOSING

### *Closing speeches*

Mrs Maguelonne DÉJEANT-PONS, Head of Division, Executive Secretary of the Council of Europe Landscape Convention

Mr Armen GHULARYAN, Chairman of the Urban Development Committee of the Republic of Armenia



*Khor Virap monastery, Armenia @Shutterstock*